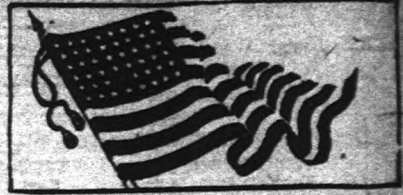

SZABADSÁG

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. Megjelenik minden nap.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csalága, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

NO. 181. SZÁM.

TWENTY-EIGHTH YEAR

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombathely, 1918. augusztus 8.

HUSZONNYOLCADIK ÉVFOLYAM

EGYED SZÁM ÁRA 2 ÖRT

A SZÖVETSÉGESEK MEGINT ELŐRE MENTEK

EICHORN TÁBOROK HALÁLA. A SAJÁT KÍMELETLENSÉGE OKOZTA A VESZTÉT.

Berlin érdekében sziaszematikusan kinozta és éhezette Ukrajnát. — Lehet, hogy Németország Eichorn halálát okul fogja használni arra, hogy szakítson a bolshevikiekkel.

Amsterdam, aug. 2. Eichorn tábornoknak a halálhíre óriási megdöbbenést keltett Németországban. De azok előtt, akik a német császár legihivatottabb szolgáinak lelkiületét ismerték, nem valami nagy meglepetés a halálhír. Mert ezek tudták, hogy Eichorn a legdurvább, a legkíméletlenebb eszközökkel dolgozott azon, hogy Ukrajnát kiszárazza, a Németország részére.

A kormányzása elején már Eichorn csak mint rabszolgákat kezelte az ukrainaiakat, akiknek csak egy jöccmük van az élethez: a létszámban szállítani Németország részére.

Az első rendelkezése az volt, hogy kényserítette a földműveket arra, hogy a németek számára műveljék a földjüket. Utolsó ténykedése az volt, hogy a búzának olyan árat szabott, ami következetesen tökéletes volt a kisgazdákat és a nagy földbirtokosokat.

Híres és Ukrajnában mindenfelé megbotránkosással és mészárlással emlegetett tette volt az, amikor az ukrainai kabinét két tagját elfogatta és elzárta azon a címen, hogy összeesküvést szőnek Németország ellen.

Németország bosszúja. Nagyon valószínűnek látszik, hogy Eichorn tábornok halálát Németország nem fogja annyiban hagyni. Bár német újság-

NÉMET TÁBOROK AZ OSZTRÁK-MAGYAR HADSEREGBEN.

LUDEORFF PARANCSÁRA KAROLY KIRÁLY ES OSZÁR ELBOCSÁTOTTA AZ OSZTRÁK GENERALISOKAT A HADSEREGE ELŐL ES HELYÜKBE A NÉMETEK ALTAL KINEVEZETT VEZÉREKET FOGADTA ODA.

Buelow generális már utban volt Bécs felé, mielőtt Károly bejegyezett volna a változásba. — Valószínűnek tartják, hogy az osztrák császár fél Berlin haragjától.

A Münchener Zeitung jelentése szerint Károly magyar király és osztrák császár elmozdította a ketős monarchia hadseregének éléről az osztrák generalisokat és helyükbe németeket nevezett ki. Ludendorff tábornok egyenes parancsára, aki ellenkező esetben a német császár haragjával fenyegette meg a fiatal uralkodót.

A Münchener Zeitung jelentése szerint Bécsben, az olasz vereség után haditanács volt, amelyen Ludendorff és Károly is részt vettek. Es a tanácskozás drámai lefolyása volt. Ludendorff minden habozás és udvariasság mellőzéseivel kijelentette, hogy a Piave menti katasztrófa csakis az osztrák tábornokok tehetetlenségének köszönhető. Már akkor kijelentette, hogy a változásra égető szükség van.

Ludendorff követeli az osztrák generalisok távozását.

Ludendorff követelte, hogy az osztrák tábornokokat és az összes vezénylőt tiszteket németekkel helyettesítsen. Károly király és császár, valamint a haditanács tagjai habozva vették tudomásul Ludendorff ellentmondást nem tűrő nyilatkozatát.

Ludendorff erre megmutatta Károlynak és a tábornokoknak Vilmos császár (Folytatás a 3-ik oldalon.)

WILSON A KORHATÁR EMELESE MELLETT.

Washington, aug. 2. Ma reggel híre kelt annak, hogy a hadműveletek igazgatósága és a kormány arra fogják kérni a Kongresszust, hogy a katonai szolgálat korhatárát szűkítse ki, tizenkilenc évestől kezdve minden negyven évig. Ugy a Szenátusnak, mint a Háznak a katonai bizottsága úgy értesült, hogy Wilson elnök helyesli a tervet.

300,000 UJ KATONA.

Washington, aug. 2. — A fegyverbeszerzési terv szerint augusztus 15-ig folyamán még 300,000 embert hívnak a sereghez.

Amerikai katonák, akik most érkeztek meg, végig vonulnak a francia főváros utcáiban.

ELDÖLT A SZIBÉRIAI KÉRDÉS. A SZÖVETSÉGESEK SEREGEI BEVONULNAK SZIBÉRIÁBA.

A francia csapatok már utban vannak. Japán készen van. — Amerika befejezte a tárgyalásokat. — Az orosz helyzet. — A Bolsheviki kormány uralmának napjai már meg vannak számlálva. — Az orosz béke voltaképpen csak papirosra van meg. — Orosz szocialisták Lenine ellen.

Oroszországnak jövőjére ugye lehet nagy kihatással lesz a szövetségesek ama elhatározása, amelyet a szibériai kérdésben foglaltak el. Azok a tárgyalások ugyanis, amelyek a szövetséges hatalmak, Japán és az Egyesült Államok között megindultak arra vonatkozólag, hogy a cseh és szlovák csapatok küzdelmeit Szibériában, valamint Oroszországban katonai beavatkozással támogassák, egy nagy lépéssel haladtak előre.

A külügyminisztérium Washingtonban megadott minden felvilágosítást a japán kormány kérdéseire abban az irányban, hogy az Egyesült Államok miképpen szándékozik résztvenni a közös akcióban. E felvilágosítások immár a japán kormány előtt fekszenek és most már a japán kormányon van a határozás sora. Bizonyára több nap fog eltelni, míg a japán kormány hivatalos válasza megérkezik Washingtonba, a japán kormányhoz közel álló körökből érkedő hírek szerint azonban teljesen bizonyos, hogy a kormány el fogja fogadni Amerika feltételeit, amelylyel a szibériai kérdést véglegesen eldölnék lehet tekinteni.

Ezek után egy Japán, mint a szövetséges hatalmak nyomban hozzákezdnek a dolgok szervezéséhez és annyi haderet fognak beosztani az ügy rendelkezésére, amennyi a közös akció sikeres keresztvitelére szükséges. Tekintettel arra, hogy Szibériához legközelebb Japán és Kína esnek, ők fogják szolgáltatni a legtöbb hadsereget, természetesen a legteljesebb harmóniával működve együtt a többi szövetséges országok csapatainak veséivel.

BUVÁRHÁJÓ TÁMADÁS AMERIKA PARTJAINÁL.

Amerikai gőzös harcra egy német buvárhajóval. Egy atlanti tengerparti kiből, aug. 1. — Egy ideérkezett amerikai gőzös kapitánya arról tett jelentést, hogy a gőzöst Sandy Hook téli mintegy százötven mérföldnyire egy német buvárhajó támadta meg. A buvárhajó két torpedót lövött a gőzös felé de mind a két hívás elhibázott volt. Erre a gőzös egyenlőre elhagyta a buvárhajót, mely mintegy fél mérföldnyire távolra volt. Azt hiszik, hogy valamelyik löveg eltárlta a buvárhajót, mert az egyszerre eldőlt és eltűnt.

AZ ANGOLORSZÁGI AMERIKAIAK.

Mindazon amerikaiaknak, akik sor alatt állanak, szeptember 29-én előtt el kell hagyniuk Angliát és hazatérniük kell jelenteni a hadjüggel.

London, aug. 2. — Tekintettel arra a törvényre, amely kimondja, hogy azok az amerikaiak, akik Angliában élnek, amerikai polgárok és katonai szolgálatra kötelezettek, kötelesek a saját hazájukba katonai szolgálatra jelentkezni, illetve orvosilag vizsgálata menni, az angol kormányrendelet becsjött ki ezekhez az amerikaiakhoz, a melyben felszólítja őket, hogy szeptember 29-ig beszárolják el kell hagyniuk Angliát területén. A törvény épen ilyen formában vonatkozik az Egyesült Államokban élő angolokra is, akik katonai szolgálatra kötelesek.

Ha az angol amerikaiak nem engedelmessékednek a kormány felszólításának, hármikor bevonhatók az angol hadseregbe, minden fellebbezési jog nélkül. Anglia amerikai katonai szolgálatra jelentkezhetik úgy is, ha angol regisztráló hivatalnál jelentkeznek.

HOOVER PARISBAN.

London, aug. 1. — Herbert Hoover az Egyesült Államok élelmiszer bizottsága két heti angliai tartózkodása után ma Párisba indult. A bizottság beható tanácskozással fog folytatni a francia kormány tagjaival az élelmiszer kérdés ügyében. Valószínű, hogy Hoover a francia fővárosból Olaszországba is el látogat.

AZ ANGOL KIRÁLY ÜDVÖZLETE.

György király üdvözlő táviratot küldött az amerikai csapatokhoz.

London, aug. 1. — Anglia egyik kibőljébe újabb amerikai csapatok érkeztek meg. Előbb az alkalmából György angol király a következő üdvözlő táviratot küldte az amerikai csapatokhoz: "Az angol szigetország népe a legmelegebben üdvözlő tiszteket megérkezésetek alkalmából, amidőn átutaztatban vagytok azokra a harcaterületekre, ahol annyi nemzet harcol az emberi szabadság érdekében. A szövetségesek újabb és újabb lelkesedést mutatnak az amerikai csapatok érkezéséből. Szeretném, ha valamennyiükkel kezet szoríthatnátok és egy kivívhatóságot az ég áldását utjátokra."

NINC S MEGÁLLÁSA A NÉMETNEK. FOCH TAMADÁSAI NYOMÁN KÉNYTELENEK FOLYTATNI A HÁTRÁLÁST.

Az amerikai csapatok előtt képtelenek megvetni lábukat a német hadak. — Újabb sikerek a marnai kiszögélés rheimsi oldalán. — Nincsen remény a győzelemre, mondja egy bécsi újság. — A Vesle folyónál lesz az újabb német védelmi vonal. — Az amerikai csapatok hatalmas támadásokat intéznek az Ourcq völgyében.

A nyugati harcaterületekről érkezett jelentések szerint a marnai frontokon csütörtök délig inkább csak ágyúcsaták folytak, kivéve az Ourcq folyó völgyét, ahol az amerikai csapatok ugyszólván szünet nélkül támadást támadásra mérnek a német hadakra. Hasonlóképpen sikeres harcok folytak a rheimsi oldalon is, ahol az egyesült francia csapatoknak sikerült ismét előretolni hadvonalukat.

A németek a legkétségbeesettebb védekezést fejtik ki az egész marnai kiszögélésnél. Legutóbbi harcukban egy újfajta gáz használtak, amelynek egészen fehér füstje van és lángjai is csaknem egészen fehérek. Mindez azonban nem bírja megállítani az egyesült szövetséges hadak előnyomulását. A németek sorra vesztik el küzdelmeiket és kénytelenek folytatni visszavonulásukat. Egy német fogoly vallomása szerint a német seregeknek a zöme már elérte a Vesle folyót és annak mentén fognak újabb védelmi állást foglalni el.

A legutóbbi eseményekről a következő távirati jelentések szólnak:

Ujabb amerikai győzelem. Amerikai főhadiszállás Franciaországban, aug. 1. Az egyesült amerikai és francia csapatok tovább folytatták sikeres előhaladásukat és több helyen a nap folyamán több, mint két mérföldet haladtak előre. A harcok mintegy huszonöt mérföldnyi hosszúságra fronton folytak. AZ AMERIKAIAK OSZAPATOK HEVÉS KÜZDELEM UTÁN ELFOGLALTAK ORA-MOISELE VÁROSÁT, A 205 SZÁMMAL JELETT DOMBOT ES TELJESEN MEGTERTÉREK AZ ELLENKÉRT. A marnai fronton a németek a Rheims felé haladó utvonalon Bligny irányában. A Courmousses közt haladó utvonalon az amerikai csapatok a gousseau courti erődéig úrték vissza a német hadakat. A kiszögélés keleti oldalán az amerikai csapatok sikeresen haladtak előre az Ardre völgyében. A németek újabb hadsereget vetettek a küzdelmekbe Eben generális vezérlete alatt.

A negyedik hadikölcsön.

Szeptember 28-ikán fog kezdődni az újabb hadikölcsön kampánya.

Washington, aug. 1. — A pénzügyminisztérium hivatalos jelentése szerint a negyedik Szabadság-kölcsön kampánya szeptember 28-ikán indul meg és október 19-ikéig fog tartani. A hadikölcsön végleges összeget akkor fogják véglegesen megállapítani, amikor McAdoo pénzügyminiszter visszakerül a fővárosba. A pénzügyminisztériumból érkedő hírek szerint a negyedik Szabadság-kölcsön összege hat és nyolcszáz millió dollár közt lesz, mely és fél százalékos kamattal. A hadikölcsön történetében a negyedik Szabadság-kölcsön rekordtőrtőre lesz úgy az összeg nagyságára, valamint az aláírási idő rövidségére való tekintettel.

Páris jelentés. Páris, aug. 1. Mangin generális seregei, melyek francia és amerikai csapatokból állnak, hatalmas támadást intéztek a német hadak ellen Fere-en-Tardenois és Plessier Huelu között, mintegy tíz mérföldnyi hosszúságra fronton. A támadások nyomán eddig sikerült elfoglalni a 205 számmal jelzett dombot Grand Bouoytól északra és

BEREK
szükségünk a
hűségünk-
36 munkát
állítás kézen
ert sok pénzt
eltek burdos
NE IS
sznek.
erre a címre:
et, Canton, O.
177-179
ORENZ
fériak részére
li specialista.
Pittsburgh, Pa.
és órák.
és pénteken reg-
este 5 óráig
örökön és szom-
9 óráig este 8
és szombatnapokon
estét a. 2. 2 óráig.
POLY. AT MAR
ORLATOT.
LMÁNYOK
EG A HÁBORUT
YENES könyvec-
KULON listákat,
ra folytatás szűk-
nyok jegyzékét tar-
WILSON
lami ügyvé-
FOR BUILDING,
NGTON, D. C.
NSYLVANIA, NEW
W JERSEY ALLAMI
NK FIGYELMEBE.
és tisztítják-
enti he-
gát, hogy
1. 972 SO. BROAD
STREET
át nyitottunk s annak
sállyal látva urai biz-
rodra úgy hétköznap,
ponként nyitva van.
fel van hatalmasra
hirdetési díjak felvé-
telésére.
kül helyek magyarsá-
a lapot érdeklő ügy-
mai forduljanak fiók-
ADSÁG" kiadóhivatala.
178-85
lóca
OO DARAB
AI PIÓCA
KÉREZTE. A leg-
bőség, kibírja a leg-
utat és a rendelés
te, hazai földben
jótállás mellett
eg. Sokáig nem volt.
hogyha ez elfogy,
kárig nem lesz, azért
meg most, mielőtt
3 hónapig, üvegben és
13 hónapig is élél.
rab \$1.00
rab \$2.00
szel küldje a pénzt is,
hívett nem küldhetem
L NYITRAY
FIRST AVE.,
YORK, N. Y.
nyitott lámpa, a bányák
mulatóhelyek. Nyelc
ingyen, ha annyi hetet
jön annomai dolgozni,
a vasúti jegyet.
Company

szabadság (LIBERTY) The oldest established and largest Hungarian Paper in the United States and Canada. Founded by: E. F. Kóhanyi. TWENTY-EIGHT YEAR. Published daily except Sunday by The Szabadság Printing and Publishing Company.

ITT AZ IDŐ, MOST, VAGY SOHA! Itt az idő, most, vagy soha! A halogatásnak, késleltetésnek, visszavonásnak, hátrúlló való tudomásnak és a sarokban meghúzó féltékenykedésnek az ideje elmult. Elérkezett a tettenek, a gondolkodásnak, az elhatározásnak az ideje. Vagy, vagy. Valaki vagy amerikai és akkor olyan megint, elhárítva részesül, mint az amerikaiak, vagy nem az és akkor az ellenségnek kijáró bánásmódban fog részesülni.

Az acél-kolosszus. AZ U. S. STEEL CORPORATION A JUNIUS 30-ÁVAL ZÁRULT NEGYEDÉVBEN NAGYOBB HASZONNAL DOLGOZOTT, MINT BARMKOR EZELETT. — KÜLÖN ÖSZTÁLSK. — EZ SZÁZALÉKOS MUNKABÉREMLÉS. Az U. S. Steel Corporation, a világ legnagyobb részvénytársasági alapon dolgozó iparvállalatát az amerikai gazdaság jól ismeri és röviden acéltrósznek ismeri.

nem honosítható, mert a hadüzenet Ausztria-Magyarország és az Egyesült Államok közt, 1917 december 17-én történt és azóta több, mint hét év mult el. Az olyan egyen, ki 1916-ban szerezte meg az első papírját, nem válhat polgár.

AZ EGYESÜLT PETŐFI SÁNDOR FÉRFI ÉS NŐI BETESEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET felvesz tagjai sorába minden tisztességes férfit és nőt valálkülönbség nélkül 16 évestől 45 évesig, korszerinti beállási díj befizetése és havi 90 cent fizetés mellett, melynek ellenében heti 8 dollár betegsegélyt és \$100 temetési költséget fizet.

BEAVATKOZÁS ELŐTT. Hivatalos forrásból még mindig nincs nyilatkozat abban a tekintetben, hogy a szövetségesek és az Egyesült Államok milyen politikát készülnék folytatni Oroszországgal szemben. Annyi azonban már minden valószínűség szerint elhatározott dolog, hogy Japán az ántant és az Egyesült Államok közreműködésével fegyveres erőt küld Szibériába.

Itt az idő, most, vagy soha! Mert, ha még most lépnek elő, akkor megkímélnék másokat a gyantástól, ha még most lépnek elő, akkor még el lehet őket küldeni...

A Wall Street tudta, hogy nagy haszonra, — talán százhuszonöt millió dollárra — lehet számítani, de a trósz igazgatóságának július 30-án nyilvánosságra hozott számadása és jelentése a new yorki börzét is meglepte. Ha a mult negyedévi arány megmarad, az acéltrósz tiszta jövedelme egy esztendő alatt meghaladja a hatszázmillió dollárt.

A New York város bronxi kerületi jegyzője, tévedések elkerülése céljából, a következők hirdetését tette közzé: (Ezen hirdetés az Egyesült Államokban elő minden magyar-osztrák és német alattvaló illet.)

Biztonságban van a PÉNZE, ha nálunk helyezi el kamatozó betétét. NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK 1597 SECOND AVENUE NEW YORK. Betegeknek ingyen tanács. DR. A. NEUMAN.

A NÉMETEK UKRAINÁBAN. Azt a gyilkos merényletet, amit Kievből az ukrán megszállva tartó német hadak főparancsnoka, Eichhorn tábornagy ellen követtek el, ugyanazon forradalmi irányzat munkájának mondják, amelyik Mirbach gróf moszkvai német nagykövetet is meggyilkolta.

TESTÉN HORDOTT PÉNZE nem hoz kamatot és azt el is vesztheti. Ellenben ha azt nála dollár-betétre elhelyezi, az 8% kamatot hoz és teljes biztonságban van Bankom New York általi felügyelete alatt áll.

Ellis Islandon. Az Egyesült Államok törvényhozó testülete folyó évi május hó 9-én, a honosítási törvényre nézve, igen nagy fontossággal bíró változást léptetett életbe, mely által a besorozott idegeneknek lehetővé tétetett, hogy azonnal az Egyesült Államok polgárává váljanak, még azon esetben is, ha nem volnának még az első polgárpapírjuknak birtokában, vagy nem volnának még öt év óta az Egyesült Államokban.

KI A LEGÉNY A MUNKÁBAN? az erős, az ügyes, a józan munkás boldogul minden vonalon. Törekedjék ön is erős, ügyes, józan lenni. Kímélje magát, ne tegyen semmit, ami egészségének ártalmára van és HASZNÁLJA A PARTOGLORY ÉLETITALT

AS Bünt köv az áldáshoz használati ut. 8901 BUCH. MACKENSEN FŐHADIS A keleti front csapatokat. Páris, aug. 1. kapcsán a nap érkezt, hogy lyét Mackensen laija el és 6. további hadi fronton. E vég generális már a német főhadis város jól érteszen ben most ezest zatot adnak am ckensen generál a német főhadis. E szerint a né ség kérdést inté generálishoz, ne keleten és pedig és Romániában regekőli bizony tokat átvesznye fronton, ahol a tesséké követk igan nagy szük ckensen generál dak paranosok tette, hogy a helyzet követke na tanácsos, ha dítanak a német mánifában a né song és fél, h fog kitörni, am sen generális ar ta a román kor etatáriumot hi egész országra. A német had egedet meg szával és a főh delte őt, hogy gyalják meg a vas távirati ug se szerint Mac a főhadiszállá te kijelentését. szonyok közep csos a Románi szágban levő meggyöngíteni.

SZÓRTHATJA A PÉNZT

amint tetizik, azzal, hogy mindennemű gyógyszert megpróbál, de mindaddig, míg az igazi, eredeti ideggyógyszert, a híres

SATURNIN ÉLET ITALT

meg nem hozhatja, tartós gyógyulást nem szerezhet. A Saturnin Életital szünteti meg a szívdobogást, gyengeséget, álmatlanságot, életuntságot, félelemérzést, fejfájást, szédülési rohamokat, aszúró fájdalmakat,

A SATURNIN életital

hozza meg az erőt, jó kedvet, friss szellemet, erélyt, egészséget, jó anyagcserét, a táplálék jobb feldolgozását, stb.

Bünt követ el saját maga ellen, ha érzi, hogy ereje csökken, egészsége hanyatlak, mégsem hozhatja meg azonnal ezt az áldáshozó szert. Egy üveg Saturnin ára egy dollár 10 cent, teljes kurához való hat üveg ára öt dollár bérmentve, használati utasítással. Örizzkedjen utána az utasítástól s azért küldje a pénzt és a rendelését a fentláláshoz erre a címre:

VÖRÖS KERESZT PATIKA

8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, OHIO

MACKENSEN A FŐHADISZÁLLÁSON

A keleti frontról nem lehet csapatokat elvinni.

Páris, aug. 1. Svájci jelentés kapcsán a napokban az a hír érkezett, hogy Ludendorff helyett Mackensen generális foglaltja el és ő fogja intézni a további hadmozgást a nyugati fronton. E végből Mackensen generális már meg is érkezett a német főhadiszállásra. A fővörös jól értesült román körökben most egészen más magyarázatot adnak annak, hogy Mackensen generális látogatást tett a német főhadiszálláson.

E szerint a német hadvezetés kérdését intézett Mackensen generálishoz, nem lehetne-e a keleten és pedig Oroszországban és Romániában levő német seregekből bizonyos számú csapatokat átvásárolni a nyugati frontra, ahol a legutóbbi veszteségek következtében aszkára igen nagy szükség lenne. Mackensen generális, a keleti hadak parancsnoka erre kijelentette, hogy a román és orosz helyzet következtében nem volna tanácsos, ha onnan elmozdítanák a német csapatokat. Romániában a nép valószínűleg lázong és fésű, hogy forradalom fog kitörni, amiért is Mackensen generális azt a tanácsot adta a román kormányának, hogy etártriumot hirdessen ki az egész országra.

A német hadvezetés még elégedett meg Mackensen válaszával és a főhadiszállásra rendelték őt, hogy tüzesebben tárgyalják meg a helyzetet. A Havas távirati ügynökség jelentése szerint Mackensen generális a főhadiszálláson is megismételte kijelentését, hogy a jelen viszonyok közepette nem tanácsos a Romániában és Oroszországban levő német csapatokat meggyöngyíteni.

AMERIKA HÁBORUS KIADÁSAI

Washington, aug. 2. Az Egyesült Államok háborús kiadásai ötven százalékkal magasabbak ma, mint Angliáé.

Az Egyesült Államok háborús kiadásai havonként körülbelül 1,500,000,000 dollárt tesznek ki, míg Anglia ugyanabban az időben körülbelül 1,000,000,000 dollárt költ háborús célokra. Amerika kiadásai a szövetségeseknek adott kölcsönök is bele vannak számítva.

A háború előtt a két ország körülbelül egyforma összeget vett be évenként adókból. Ez az összeg körülbelül 1,000,000,000 dollárt tett ki. Ma az Egyesült Államok adókból 4,000,000,000 dollárt vesz be évenként és Nagy Británia 3,270,000,000 dollárt.

NUXATED IRON

novelt a gyenge, ideges és megriest emberek erejét sok esetben már tíz nap alatt. Használják és nagyon ajánlják volt Egyesült Államok Szenátorok és Kongresszus tagok, ismert orvosok és volt Egészségügyi hivatalnokok. Kérdezze meg orvosát vagy gyógyszerészt a miatt.

AZ AMERIKAI VESZTESÉGEK.

NEMSOROKÁRA KÖZZÉ FOGJAK TENNI AZ AMERIKAI VESZTESÉGEK LISTÁJÁT.

Pershing generális főhadiszállásán már javában dolgoznak az amerikai veszteség lista összeállításán és mihelyt a hadügyminisztérium megkapja, azonnal nyilvánosságra hozza azt. — Az amerikai seregek vesztesége elenyészően kevés a német veszteségekkel szemben.

WASHINGTON, augusztus 1. küldjön azonnal teljesen kimelemmés nap óta egyebet sem ről jelentést a hadügyminisztériumnak. Azóta odát jávában dolgoznak a veszteség lista összeállításán és mihelyt megkapják az amerikai seregek veszteségeit, azonnal nyilvánosságra hozza azt. — Az amerikai seregek vesztesége elenyészően kevés a német veszteségekkel szemben.

WASHINGTON, augusztus 1. küldjön azonnal teljesen kimelemmés nap óta egyebet sem ről jelentést a hadügyminisztériumnak. Azóta odát jávában dolgoznak a veszteség lista összeállításán és mihelyt megkapják az amerikai seregek veszteségeit, azonnal nyilvánosságra hozza azt. — Az amerikai seregek vesztesége elenyészően kevés a német veszteségekkel szemben.

AZ OSZTRÁK SZOCIALISTÁK.

Azzal gyanúsítják a kormányt és a polgári sajtót, hogy félrevezetik a népet.

Zürich, aug. 2. Az osztrák szocialista lapok nyíltan vádolják a kormányt és a polgári sajtót azzal, hogy félrevezetik a népet, hogy eltitkolják vagy hamis világtáblában tüntetik fel az igazságot.

Az Arbeiter Zeitung a legutóbbi számban cikket közöl, amelyben kijelenti, hogy az osztrák kormány és a polgári lapok már 1916 óta azon vannak, hogy az osztrák népet félrevezessék. Állandóan azt hirdették, hogy a szövetségeseknek nem lesz elegendő élelmiszerük és ennek következtében kénytelenek lesznek békét kötni, még pedig olyat, ami majd nagyon kedvező lesz a központi hatalmakra néve.

A szocialisták főorgánuma szerint ez a hazudás csak arra volt jó, hogy a német és osztrák népből még felkorbácsolják az utolsó küzdelmekre s harékedvet. A polgári elemek ez a politikája azonban csufos kudarcot vallott az Arbeiter Zeitung szerint. Mert ma már mindeki tudja, hogy a szövetségeseknek semmi kívánni valójuk sincsen. Erre a kormány megváltoztatta a politikáját és megengedte a lapoknak, hogy leközöljék a Reuter ügynökség egy táviratát, amely arról számolt be, hogy Angliában nagy mennyiségben szállona van, ami nincs az adagolásnak alávetve.

OLASZORSZÁG ÜDVÖZLI AZ AMERIKAIKAT.

Róma, aug. 2. — Tegnap reggel érkezett meg az amerikai hadsereg az olasz frontra.

Róma, aug. 2. — Tegnap reggel érkezett meg az amerikai hadsereg az olasz frontra. Ebből az alkalomból Viktor Emánuel király csapatszemlét tartott és Dias, az olasz fővezér napirányában fejezte ki nagyrabecsülését az szeretetés az amerikai hadsereggel szemben.

OLASZORSZÁG KÜLÖNBÖZŐ VÁROSAIBAN A LEGNAGYOBB LELKESEDÉSSEL FOGADTÁK AZ ÁTVONULÓ AMERIKAI KATONÁKAT.

NÉMET TÁBORNOKOK AZ OSZTRÁK-MAGYAR HADSEREGBEN.

(Folytatás az 1-6 oldalról.)

egy levelét, amelyben a császár is követeli a váltóztatást. Károly számára két ut maradt nyitva. Vagy szó nélkül teljesíteni a parancsot, vagy kitenni magát Vilmos császárnak és Ludendorff haragjának. Tábornokainak legnagyobb eszákkozására Károly az első utat választotta.

A dekrétum aláírása után az osztrák és magyar tábornokok elhagyták a tanácskozás színhelyét. Mikor Ludendorff elutazott, egyik se ment el az állomásra üdvözölni őt.

A változás hatása a monarchiában.

Az esemény természetesen óriási szenzáció erejével hatott és mindenféle szóbeszédre adott alkalmat. Hogy a változásnak milyen eredményei lesznek, azt egyelőre még nem lehet megállapítani.

A kettős monarchiában ma már olya nerös a német befolyás, hogy ellenmozgalmra egyáltalán kilátás sincsen. Nagyon valószínű, hogy minden vonalon teljes engedelmesség fogadja majd az új rendelkezést.

Minden jel arra mutat, hogy Buelow tábornok már utban volt Bécs felé, hogy átvegye az osztrák-magyar hadsereg felett a főparancsnokságot, mielőtt Károly király aláírta volna a változást garantáló dekrétumot. Ennyire biztos volt Németország a dolgában.

Mikor Buelow megérkezett Bécsbe, tisztelgett Károlynál és azután látogató

ELDÖLT A SZIBÉRIAI KÉRDÉS.

(Folytatás az 1-6 oldalról.) van Moszkvától keletre, Szibéria határán. Egy amsterdami jelentés pedig arról számol be, hogy a cseh-szlovák csapatok tovább folytatták sikeres előnyomulásukat és elfoglalták Ekaterinburgot is. Ekaterinburg az Ural hegyeknek az ázsiai oldalán van, százhetven mérföldnyire Permtől délkeletre. Itt végezték ki Romanoff Miklóst, a volt cárt, amikor híre jött annak, hogy a cseh-szlovák csapatok már közelednek a város felé.

BALFOUR TAGADJA A KÖZPONTI HATALMAK BÉKEAJÁNLATÁT.

London, aug. 2. Arthur J. Balfour, az angol külügyminiszter tegnap beszédet tartott az alsóházban, amelyben kijelentette, hogy az ő tudomása szerint a központi hatalmak egyike se fordult az utóbbi időben békeajánlattal a szövetségesekhez. Minden hírt, amely ezt a tényt akarja bedobni a közvéleménybe, alaptalannak mondott a külügyminiszter.

London, aug. 2. Arthur J. Balfour, az angol külügyminiszter tegnap beszédet tartott az alsóházban, amelyben kijelentette, hogy az ő tudomása szerint a központi hatalmak egyike se fordult az utóbbi időben békeajánlattal a szövetségesekhez. Minden hírt, amely ezt a tényt akarja bedobni a közvéleménybe, alaptalannak mondott a külügyminiszter.

A Vorwaerts című berlini szocialista lap, mondta egy július huszonegyedikéről keltezett amsterdami távirat, békeszuggatásokkal fordult a spanyol kormány felé. A lap szerint Németország nem törekszik sem kártérítésre, sem terület-hódításra sem Franciaországgal, sem Belgiummal szemben, beleegyezik, hogy minden nép a saját sorsát eldöntse, beleegyeznek abba, hogy a balkáni kérdést majd a zöld asztal mellett intézzék el, ragaszkodik a tengerre szabadsághoz és végül azt kívánja, hogy a kolóniákra pézva a status quo ante bellum állíttassék fel.

A bolshevikiek végnapjai.

Ennek következtében egyre nagyobb arányokat öltenek a forrongások, amelyeknek egyetlen céljuk az, hogy a bolshevik kormányt elkeressék helyéről. Nemcsak a földművesek és a munkások, de maguk a szocialisták is hatalmas szervezetteknek a kormány megbuktatására. Az orosz szocialistápart és a szocialdemokraták küldötték indítottak Londonba és Párisba, a szövetségesek támogatását kérve a bolshevik-kormány ellen.

Ilyen felfordult helyzet van magában Oroszországban és hasonlóképpen forrongások vannak azokban a tartományokban, amelyek függetlenítették magukat Németország támogatása mellett, de máris kezdenek rájönni, hogy mit jelent voltaképpen a német támogatás. Legjobb jellemezni a helyzetet Mirbach grófnak meggyilkolása és közvetlen utána Ukrajna katonai parancsnokának, Eickhorn generálisának a meőlése.

Forradalom Ukrajnában.

Különösen Ukrajnában rendkívül zavarosak az állapotok. A nép forradalomban tört ki a kormány ellen, amely teljesen kiszolgáltatja az országot a németeknek. A kormány akként akarja elejét venni a zavargásoknak, hogy sorra tartóztatja le és veti börtönre az ellenzék vezetőit és mindazokat, akik ellentállásra buzdítják a népet. Kiebben mind nagyobb méreteket öltenek a zavargások, a nép hangosan követeli, hogy vessenek véget a német zsarnokságnak.

Londoni távirat szerint az ukrajnai események nagy gonddal okoznak a német kormánynak. Berlinből érő hírek szerint Németország megakarja szakítani a diplomáciai viszonyt Ukrajnával, vissza akarja hívni Mumm, ukrajnai nagykövetét, viszont ki akarja adni az ukrajnai pagykóvet utlevélt, hogy szigorúbb rendszabályokkal tisztázza ott a helyzetet. Hintze külügyminiszter szerdán hosszabb tanácskozást folytatott a monarchia nagykövetének a bevonásával Ukrajna berlini képviselőjével. E tá

tást tett Seydler akkori miniszterelnök. Azóta már régen elutazott az olasz frontra, ahol kiáltványt bocsájtott ki, amelyben kijelenti, hogy a kettős monarchiának nem sokára semmi baja sem lesz az ellenséggel, ha minden katoná megteszi a kötelességét.

AZ AMERIKAI SAS VÉDŐSZÁRNYAI ALATT.
TRANSATLANTIC TRUST COMPANY
NEW YORK
FŐSZÉK: 67 William Street FIOKTELEP: 109 Avenue A.

EICHORN TÁBOROK HALÁLA.

(Folytatás az 1-6 oldalról.) következtében életüket veszítették. A gyilkos egy huszonhárom éves fiatalember, aki azt vallotta a rendőrségen, hogy Moszkvából jött Kiebre egy kommunista bizottság megbízásából, azal a célja, hogy Ukrajna kormányzóját megölje.

Eichorn karrierje.

Herman von Eichorn tábornok briliáns karriert futott meg. Ő volt az első, aki csapatmodulokat irányítására a telefon használt.

Mikor a háború kitört, a német császár azonnal az orosz frontra vezényelte. Működése a hadvezetésben és a császár előtt mindig nagy elismerést aratott. Az ő serege foglalta el Kovnot és megadára kénszerítette az egész orosz sereget. Később déli Lengyelországban vezette a német hadsereget, mindaddig, míg Oroszország őssze nem esett.

1918. áprilisában a német kormány Ukrajnába küldte, hogy ott német igazságot kormányt alakítson. Már a következő hónapban sikerült neki megbuktatni és a nyeregből teljesen kiűlni és a ukránai nacionalista elemeket és helyükre a Skoropada ki kormányt helyezni, amely formálisan csak azt csinálta, amit ő parancsolt neki.

ÉRTESETÉS.

Értesítjük west sícei cívésainkat, hogy 6511 Lorain Ave. és West 65-ik utca sarkán a B&H-féle újabb és szíves ültetésben a Szabadság pályaudvartól kapható.

A következőkre vigyázzon, ha szénbánya részvényt vesz!!

Legelső sorban is tudnia kell, hogy a részvényt kínál szénbánya-vállalat üzembem van-e!

Ha igen, milyen haszonnal dolgozik? Milyen a szénnek a minősége? Van-e vasuti sidingja? Az ugyanis a legfontosabb, hogy a szén a vasuti kocskba rakhassa a bánya szájánál és az ország bármelyik részébe szállíthassa.

A CHARLESTON COAL MINING COMPANY abban a kellemes helyzetben van, hogy mindezen kérdésekre a legpontosabban megfelelhet.

KIJELENSZAZ azer nagyságu szentéruleté három év óta művelés alatt van, dolgozik minden nap, már ma is szép hasznot biztosít.

BERENDEZÉSE a legmodernebb, öt láb magas Winifrede szene a legnagyobb kedveltségnek örvendő a szénpiacon.

SZALLITÁSI VISZONYAI a legjobb, sidingja van a Kanawha Michigan vasutársaságok vonalán, amelyek elegendő vasuti kocskikat bocsát a bánya rendelkezésére a szén elszállításához.

A MUNKAVISZONYOK a lehető legjobb, szorgalmas munkával egy bányássz 130 dollárt kereshet kéthetenként.

MINDÖSSZE EGY MÉRTFÖLDNYIRE VAN CHARLESTON, W. VA. városától, mely ma egyike az Egyesült Államok leggyorsabban fejlődő városainak.

A CHARLESTON COAL MINING COMPANY mindezen előnyös helyzeténél fogva miért kínálja részvényeit eladásra?

Annak egyik oka az, hogy a szénkihozattal meg akarja háromszorozni, melyhez nagyobb befektetés szükséges, ugymint az ének építése, mely már folyamatban is van, több mining káré, valamint olyan gépek beszerzése, amely előegítheti a nagyobb szénkihozattal.

A nagyobb szénkihozattal révén avallalat több haszonhoz jut, mely haszon a részvényesek között oszlik meg.

A CHARLESTON COAL MINING COMPANY elsőbbségi részvényei törvényi rendelkezés értelmében 8 százalékos kamatozással vannak biztosítva, s minden három ilyen 8 százalékos biztosító elsőbbségi részvény után egy darab \$100.00 névértékű törzsrésztvény és ingyen, melynek jövedelme kiszámíthatatlan.

MINDEN RÉSZVÉNYTULAJDONOS SZAVAZATI JOGGAL BIR s beleszólása van a vállalat igazgatásába a birtokán levő törzsrészvények erejéig.

Részvényeket eladunk minden magyar honfitársunknak, kik pénzük egy teljesen biztos és jól jövedelmező vállalatba óhajtják befektetni. Különösen felhívjuk a magyar bányászok figyelmét a részvény vásárlására, kik két évek el: jól fizetett és állandó munkához jutnak egy nagy város közelségében s azonkívül részesednek a vállalat tiszta hasznából is.

Ne hallgasson senkire, ha vásárolni óhajt a CHARLESTON COAL MINING COMPANY részvényeiből, győződjön meg személyesen mindenről, nézze meg bányánkat, nincs titkolni valónk, mindent nyíltan megmutatunk. Szívesen látunk mindenkit, akár vásárol részvényt, akár nem.

Ha telephelyet személyesen akarja megnézni, írja meg érkezésének pontos idejét erre a címre:

THE CHARLESTON COAL MINING COMPANY
500 Kanawha National Bank Bldg., Charleston, W. Va.

CLEVELANDI HIREK

A VILLANYS ALKALMAZOTTAK FIZETÉSE.

A SZÖVETSÉGI HÁBORUS MUNKA-TANÁCS 43-48 CENT ORÁBÉRT ÍTÉLT MEG.

A villanyoson való utazás megdrágul. — 8 cent lesz egy fel- szállás ára. — Az átutazójegyért külön 1 centet kell majd fizetni. — A szövetségi tanács szerint a társaság joggal emeli fel a viteldíjat.

Washingtonban a Szövetségi Hábortanács Munkatársaság köz- vette döntését a clevelandi vil- lanyos vasuti alkalmazottak fi- zetése ügyében. A tanács olyan bérzabályzatot adott, mely szer- int, az alkalmazottak órábérére 43 és 48 cent közt változik, ami 11-13 cent emelkedést jelent a mostani 32-35 centes órábérék fölött.

A villanyos vasuti kalauzok és villanyvezetők fizetésének felemelése részben a közönség zsebéből történt, amennyiben most már elkerülhetetlen a vil- lanyoson való utazás díjának fölemelése.

Stanley vasutársasági elnök szerint a fizetésemelések, amely 3 centtel nagyobb, mint ameny- nyire a társaság számított, 1,500,000 dollár kiadási többlet- tét jelent a társaságra nézve, amely körülmény az 5 centes viteldíj azonnal való behozata- lát parancsolja, még pedig va- lészínűleg 1 centes átszállással.

Davis polgármester, Sanders városi villanyvasuti biztos és Fitzgerald városi jogügyi igaz- gató tanácskozást tartanak szombaton a városi tanács rend- kívül gyűlése előtt, hogy meg- beszéljék a villanyos viteldíj megállapításának kérdését.

A városi tanács azonban ali- ghanem hiába tárgyal avégett, hogy a bérfelemelést megaka- dályozza, amennyiben a szövet- ségi háborus munkatársaság azt mondja, hogy amint az alkalm- azottak fizetésének megszabása, úgy a villanyos viteldíj megál-

Jusson eszébe, hogy üzletünk szombaton egész nap nyitva van.

Hétfőn azonban az ár- ház egész nap zárva van

Tervezzé tehát bevásárlásait valami más napra, csak ne hétfőre. Ez az elrendezés egész szeptember hó 3-ik napjáig lesz érvényben. Alkalmazottainknak ilyen módon két napja lesz egymásután minden héten a nyugalom és pihenésre — e mellett a munkásnépek módjában lesz bevásárolni azon az egyetlen napon, mikor a munkásságnak "szabad ideje" szokott lenni.

UJABB SZTRÁJK ELŐTT

A városi villanytelep munkásai sztrájkra felkészülnek, ha fizetésüket nem emelik föl har minc százalékkal.

Harry Davis, a villanyzere- lők uniójának elnöke és Herman Derolph, az unió üzletvezetője a városi villanytelep 100 alkalm- azottjainak nevében ultimátumot nyújtottak át Farrel községhez- zati igazgatónak. Az ultimátum azt követeli, hogy a munkások fizetését emelje fel a város 30 százalékkal, különben sztrájk lesz.

A SZTRÁJKOLÓK FELVONULÁSA.

Kétszer női ruhakészítő vett részt a tüntetésben.

A beváros utcáin 2000 sztrájk- koló női ruhakészítő, köztük vagy 500 leány és asszony, vo- nult végig esütőtörökön, hogy tiltakozzanak azok ellen, a vi- szonyok ellen, amik sztrájkba kényszerítették őket.

BETÖRÉS VADJA ALATT.

A rendőrség elfogta a 23 éves Frank Romickot a 1762 E. 17th Streeten levő otthonában arval vádolva, hogy napokkal ezelőtt betört két házba s azokból 25 dollárt rabolt el.

ERTESEÍTÉS.

Klenseim és üzletfeleimmel ezen neldatodon, hogy irodom augusz- tus 4-10i aug. 12-ig zárva lesz.

PIKNIK!

A Luther Márton Bc. és Tem- plom Egylet augusztus hó 4-6n, vasárnap tartja nyári mulatságát a Kinsman Road 25. és 26. Stop kö- zötti Mészáros farmon. Két autó- truck fogja a kirándulni szándéko- zókat szállítani, az egyik a Raw- lings Ave., a másik az East 128-ik utca, Rice Ave. szögletén fogja várni a közönséget reggel 9 óratól.

WEST 47-IK UTCA

Iskola és villamos közvetlen közelében 2 családos-ház, 6 szoba fűrdő lence, 5 szoba fűrdő fent. Villanyvilágítás, egész ház alatt pent. Kedvező fizetési feltételek mellett eladó. A lenti lakásba azonnal be lehet költözni.

Dr. Király L. Albert

MAGYAR ORVOS ÉS SEBÉSZ United Bank Building 210-311. Irodai tel. Central 3762 W Lorain és West 25-ik Street sarkán, Cleveland, Ohio LAKÁS: 1430 WEST 101-IK UTCA. Telephone Edgworth 2778

Tanuljon angolul! Fialat magyar egyetemi hallgató olcsón és tökéletesen tanít angolul. MISS GIZELLA KLEIN 11822 WOODLAND AVENUE Telefon Princeton 2354 R 181. 82. V. 83-88

LETARTÓZTATOTT RÉSZVÉNYHIÉNA.

Arval vádolják, hogy az eladott részvényt nem kézbesítette a vevőnek.

A rendőrség család uton va- ló pénzszerzés vádjá alatt letartóztatta Harrison Kinnier, aki állítólag a J. M. McNeY & Co. brokerei tagja.

Kinnier letartóztatásával egy- idejűleg lezárták a nevezett tár- saságnak a Republic Building- ben levő irodáit s megváltoztat- ták a záratok úgy, hogy sem a cég tagjai, sem pedig alkalmaz- ottjai nem tudnak bejutni.

A rendőrség keresi a cégek egy másik tagját, W. W. Easter- dayt is. Ugy Kinnier, mint Easterdayt a 1486 Lincoln Bou- levardon lakó William Heym vádolta be. Az előbbi a vásárolt részvények visszatartásáért, az utóbbi pedig 50 dollár kiesalá- sáért.

A cég ellen # tulajdon üzlet- vezetője, J. H. Murphy és Jean- nette Bone gépirányítást is pert indított hátralévő fizetésért.

A rendőrségen Heymen kívül mások is tettek panaszt a cég ellen, mivel a nekik eladott részvényt nem kézbesítették. A J. M. McNeY Co. new yorki főirodát is bezárták.

ESKÜDTSZÉKI DÖNTÉS.

A részesség nem mentő körü- mény hűtlenség esetében se.

Westenhaber szövetségi bíró törvényszékén tíz pereig vitat- koztak az esküdték, amíg vég- re megállapodtak abban, hogy a részesség nem mentő körü- mény hűtlenségi nyilatkozat ese- tén sem, amint nem az, tudva- levően, egyéb büntény alkalmá- ból sem.

Ennek a döntésnek alapján büntésnek mondták ki az es- küdték Bert Bone galioni far- mon, melynek tiszta jövedelme a Szt. Erzsébet rom. káth. új tem- plomának javára lesz fordítva, s melyre tisztelettel meghívja az osz- szes magyarságot. Etelekről és hü- sítőkéről gondoskodik a rendezőse- g.

Utánny: Vegye a Chagrin Falls feliratú villanyost és a Kinsman Rd. 26 stopnál leszállni, hol a bi- ztosítás fogja várni a vendégeket. Autó truckok reggel 8 óratól fél- óránként a Buckeye Rd. és East 92 Str. az Ivan Halltól. A talpalá- valót az egylet hirtveves zene-kara fogja szolgálni. S lesz plánetá hu- zás, melyet egy 150 fontos papa- gály fog huzni a kis fiával, lesz zsákba futás és zenekvilló lesz még több újabb és újabb szórakozás. Belépési díj 30 cent. A Rendezőség, 182. 86.

ÉRDETI UJ SINGER VAR- RÓGÉPEK

csékely havi törlesztése, vala- mint igen jó karban levő kül- lönféle használt gépek jóállás- melletti igen olcsón eladó. Cim: 8618 BUCKEYE ROAD

FÉRFIAK ÉS NŐK bármilyen ha- jkájában a leg- megbízhatóbb gyógyszereket szereshetik be a KEPEK GYÓGYSZERTÁRBAN 2017 W. 28th St., Cleveland, O.

ZADEMAOK BÜNÖS.

A kémkedési törvény három rendbeli megsértésében mondot- ták ki büntésnek.

Westenhaber bíró tárgyaló termében esütőtörökön a kémke- dési törvény három rendbeli megsértésében találta büntésnek Charles Zademackot, akit hűt- lenségre valló nyilatkozatok te- vése miatt június 4-én tartóztat- ták le.

DR. BRAUN MIKSA

MAGYAR FOGORVOS Telephone: Princeton 308-2. 6904 Buckeye Rd., Cleveland Rendel. reggel 9-10i este 10-ig. Vasárnap reggel 9-10i d. u. 2-ig.

FRANK G. NUNN

3924 LORAIN AVENUE a Turn Hall szögletén Ohio Ambulance Co. Irodai telefon: Bell 3424

CSAK TIZ NAPIG.

Divatos és a mi fő tartós

Nyári és téli ÖLTÖNYÖK férfiaknak és ifjaknak

\$20

Nagyszerű augusztusi alkalmi vétel, mely takarékoskosságot és gazdaságos- ságot jelent.

Össze-vissza 1,268 elsőrangú öltönyt kaphat ebben az árban, mely iga- zán szenzációsnak mondható, ha tekintetbe vesszük, a szövetpiac mai háborus állapotát.

Ha szüksége van ruhára, ha pénzt akar megtakarítani, nem szabad elszalasztania ezt a rendkívüli alkalmat.

987 öltöny ezen készletben rendes husz dolláros öltönyeinkből —455 került ki a helyi áruház készletéből és 532 darabot most kaptunk egyik más városban levő üzletünkben.

281 öltöny van 25 dolláros ruháinkból, melyeket ezen tíz napi idő alatt husz dollárért adunk.

Ha ezeket a ruhákat ma vett gypajból kellene készítenünk a mai munkabérek mellett,—egyetlen egy ilyen öltönyt se lehetne adni retail üzletben

\$30 vagy \$35 áron alul.

Nemcsak az ár miatt kell idejönni, bár ugyanezeket a ruhákat ilyen árban éveken át nem kaphatja meg másutt—hanem a nagy választék, a kelmék változatossága és az a tény is a vétel mellett szól, hogy bármely termett is legyen ön, nálunk megkapja a pompás állású ruhát. A készletben talál divatos és egyszerű kivitelű öltönyöket.

- Más öltönyök - - - - - \$15, \$25, \$30
- Keep Cool Crasho öltönyök - - - - - \$10
- Palm Beach öltönyök - - - - - \$10
- Selyem Mohair öltönyök - - - - - \$15
- Nadrágok - - - - - \$4, \$5, \$6

Goodlow's jó ruhák

503-505 Prospect Ave., Cleveland, Ohio
124 S. Main Street, Akron, Ohio
107-109 West Federal Street, Youngstown, Ohio

Uzletünk nyitva szombat este is.

Saját üzleteink vannak Akronban, Clevelandban, Pittsburghban (itt van 3 üzlet), Milwaukee, Reading, Syracuse, Wilkes-Barre és Youngstown városokban.

A GYOR

VINCZE ISTVAN I. A missouri Gulf & ra vagdala. — A tr ládja van v

Seminary, Miss borzalmas esetről nünket Homályos K cze István luxi, mi mert eligazolta July Gulf & Ship Island Company egyik ext. A vonat vezetője, hogy messziről lát kezében kézitáskáé mellett ballagni. Ar nat egészen megköze cse hírtelen a sít. Hogy öngyilkossági vagy ijedtetben, azt e lehetett megállapít. A szerencsétlen re rekek alá került, ar zatosan feldarabolva venhárom yarda d vonat hamarosan d személyzet összeszed szeket. Itt a törze kezeit, távolabb a messzebb a lábát ta. A vizsgálat a von

IMA MAGYARORS.

Dr. H. Griffod püspök a raritani k bűn emlékeztet me Magyarorszá

Bonhantown, N. hamtown mellett lev ritan katonai telep este katonai identit amely alkalommal f fod episcopális püs rü imádságban imá gyarorszáért és a grulásért. Ez alkalo Zeigmond magyar lélkés is körremük tentiszületen.

... mindez a jó szándékú és... nek felvétel... A Thurozó-laknak a földszinti ablakai ilyen ki- tül vasrácsokkal voltak ellátva. Ez ablakok kü- lönbön is olyan magasan estek, hogy egyáltalán

... a kormányzat... Felszámolás... hogy Magyar szabadságharc végzettségében. Adt- ko mégis az lesz, hogy kitűnik teljes fényében a nap. Mikor a hadifélt közhírlási közhöz összehoz-

MAGYARORSZÁGI KRÓNKA

(AZ AMERIKAI MAGYAR HUSZG-LIGA HIRI MAGYARORSZÁGI UJSÁGOKBÓL.)

A WEKERLE KORMÁNY ES GRÓF BATHÁNY TIVADAR A LENGYEL KÉRDÉSBŐL IN TERPELLAI.

(Pesti Hírlap 1918. május 10.)

Az új Wekerle kormány május 11-én délelőtt 10 órakor mutatkozott be a képviselőházban és délután 5 órakor a főrendiházban. A miniszterelnök ismerteti fogja a kormány választó-jogi álláspontját, valamint egyéb programját. A program előterjesztése után a pártok vezérei fogadják nyilatkozni abban az értelemben, amint azt a péntek este megtartandó értekezlet elhatározta. A munka párt részéről gróf Tisza István, a 48-as alkotmány párt kisebbbég nevében pedig gróf Apponyi Albert fog felszólalni.

A 48-as alkotmány párt szakadása a legközelebbi napokban formálisan is végbemegy. Apponyi, aki ma Wekerlével Bécsben tanácskozott, holnap Andrásyval fogja megbeszélni, hogy a kisebbség milyen álláspontot foglaljon el a pártban való bent maradás vagy kilépés kérdésében. A többség változatlanul abban a felfogásban van, hogy a kisebbségnek kell levonni a következményeket a keddi értekezlet határozatából, szívesen veszi, ha ezt oly értelemben teszik, a mint annak Wekerle is kifejeztet adott, hogy tudni illik a kisebbség elfogadja a többség álláspontját, de amennyiben ezt nem teszik, nem lehet más megoldás, mint az, hogy a kisebbség semmi szín alatt sem hajlandó magát a kisebbség akaratától irányíttatni, már pedig a Wekerle csoport többsége egyre gyarapodik újabb csatlakozásokkal.

Wekerle Sándor miniszterelnök Törvényszék igazságügy-miniszterrel és gróf Zichy vallás és közoktatásiügyi miniszterrel csütörtökön este Bécsbe érkezett. Bécsbe érkeztek továbbá gróf Apponyi Albert, gróf Esterházy Mária, Vázsonyi Vilmos és Földes Béla volt miniszterek is.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel gróf Apponyi Albert látogatását fogadta. Később Landwehr Ottokár tábornokkal az osztrák élelmezési hivatal vezetőjével, folytatott megbeszélést.

Törvényszék és gróf Zichy János miniszterek a délelőtti folyamán látogatókat tettek a közös és az osztrák minisztereknél. Délelőtt 11 órakor Wekerle Sándor, Törvényszék és gróf Zichy János miniszterek Bädenben mentek, ahol a király előbb Wekerle Sándor miniszterelnököt hosszabb magánhallgatáson fogadta, majd Törvényszék és gróf Zichy János minisztereket a király kezébe tették az esküt. Az eskütétel után a király az újonnan kinevezett minisztereket külön kihallgatáson fogadta.

Gróf Apponyi Albert, gróf Esterházy Mária, Vázsonyi Vilmos és Földes Béla volt miniszterek, délelőtt fél 12-kor mentek ki Badenbe, ahol a király külön-külön becsukálhatáson fogadta őket. Ezután Földes Béla és Vázsonyi Vilmos újonnan kinevezett valóságos belső titkos tanácsosok, letették az esküt.

Wekerle délután megbeszélést folytatott báró Burian külügy-miniszterrel, Seydler osztrák miniszterelnökkel és este 11 óra körül visszatért Budapestre.

HOLTTEST A SINEK MELLETT.

(Pesti Hírlap 1918. június 9.)

A Somogyi úton a járókelők egy felismerhetetlenül ismeretlen nő holttestét találták a villamos sínek mellett. Zsebében egy levél volt, mely Sutraka Annának volt címezve és a melyben egy férfi azt írja, hogy el kell venni Valószínű, hogy a nő, akinek kilétét megállapítani nem sikerült, bántában öngyilkos lett. A holttestet a törvényszéki orvosnői intézetbe szállították.

GRÓF BATHÁNY TIVADAR A LENGYEL KÉRDÉSBŐL IN TERPELLAI.

(Pesti Hírlap 1918. június 13.)

Gróf Bathány Tivadár a lengyel kérdésben interpellált. Első sorban meg kell állapítani azt a határvonalat, amelyen túl a német szövetség veszélyessé válhatik. A lengyel kérdést hirszerint kapcsolatba akarják hozni a német szövetség mélyítésével. A Közép-Európa gondolata ellen a gazdasági függetlenség megőrzése érdekében a legvégsőig folytatjuk a harcot. Sok hibát követtek el a németek a lengyelek ellen. A németek a lengyel gyári felszereléseket, nyers terményeket, egyszerűen összeeszmagolták és hazavitték Lengyelországból Németországba.

Lovász Márton, Német szókás, ezt nevezik felszabadításnak.

Gróf Bathány Tivadár. Alitól két és fél millió értékű gyári felszerelést vittek el. Lengyel munkásokat kényszer munkára fogtak a németek. A közoktatásban is megkezdtek az erőszakos elnémetesítést. A lublini, varsói területeket gazdaságilag rendkívül szigorúan elzárták, a közlekedést is megszüntették. A lengyel légio tagjait belebujtatták német uniformisokba és német lőkészletek köztük közéjük. Meg kell adni a lengyeleknél a teljes állami önállóságot, csak ez a természetes és logikus megoldás és nagy hiba lenne, ha széleskörű autonómiával akarnák Lengyelországot Ausztriához kapcsolni. Kérdés, minő álláspontot foglal el a kormány a lengyel kérdés megoldása tárgyában.

Wekerle válasza.

Sajnálna, hogy Bathány egyoldalú információk alapján hozzászórt bírálattal tárgyavá tette a német kormányzat a megszállott tartományokban követett eljárását. A lengyel nemzet jövő sorsát a döntő elhatározás magáé a lengyel nemzet illeti. A kormány, de bizonyára az egész magyar nemzet a legmelegebb rokonszenvvel üdvözi a lengyel nemzet feloldását és politikai életének egy államalkotásban való megnyilvánulását. Álláspontunk az, hogy a lengyel megoldásnál a mi államjogi helyzetünk változást ne szenvedjen. Másodszor, hogy belügyeinket szabadon intézhessek. A hivatalos Németország még nem nyilatkozott a lengyel kérdéssel, de nem nyilatkozott Lengyelországra maga sem. Ily körülmények között a kérdéssel bővebb nyilatkozatot nem tehet.

HATÓSÁGI HUSARAK LESZÁLLÍTÁSA.

(Pesti Hírlap 1918. június 9.)

A huszorgalmi intéző bizottság elhatározta, hogy az árakat következőképpen szállítja le. Árak kicsinyben a fogyasztók részére. Vesepecsenye csonttal, lebony nélkül kilója 18 korona. Bors minőség, ebbe tartoznak hánásán, rostélyos, felsár, farsó, lapocsa, tarja és nyelv kilója 16 kor 80 fillér. Második minőségű szeg, csontot oldalas, mócsing, nyukhus, fejtus, nyelv garattal kilója 13 korona. Farokhús (uszály) kilója 13 korona. Levescsont kilója 2 korona. Az új árak valószínűleg már május 19-én lépnek életbe, amiről a főváros tanácsa hirdetményt fog kibocsátani.

GAZDÁT OSERÉL EGY FETITIC USADALOM.

(Pesti Hírlap 1918. június 9.)

A gróf Festetics család vesprémi birtokának egyikét, a 2160 magyar hold kiterjedésű Dékúpusztát négy millió koronáért megvásárolták Bibó testvérek, pestmegyei földbirtokosok.

Akit három világ részben ünnepelnek.

BESZÉLGETÉS EGY ANGOL MŰVESZNŐVEL.

Nem tudja elfeledni Budapest szépségeit. — Több ízben is tartózkodott a magyar fővárosban. — A magyar zene szépsége. — A magyarok vendégszeretetének híres párja a világon. — Csak az orosz urfarságban tapasztalható hozzá hasonló. — Csillag emlékek.

A Lakewood egyik esőndes, lombos fákkal szegélyezett utcájában, az Edward Streeten a szomszédunkban lakik egy házaspár. Osinos bungalójuk mögött szép nagy veteményes kert terül el és annak a gondozása képezi egyetlen szórakozásukat. Amint a nap heve megszűnt, mind a ketten megkezdik a munkát a veteményes kertben, kapálnak, gyomlálnak, öntöznek, amik csak az est homálya megengedi.

Senki sem sejtjené, hogy a farmerter ruhát viselő nő és a munkásnadrágba bujt férfi milyen érdekes két személy. A nő még csak tíz esztendővel Amerika egyik legünnepeltebb mű-

vésznöje volt, akiről hasábkort írtak a lapok az egyik tenger-től a másikig, amerre körutjában megfordult. A férfi pedig a legnagyobb színházi egyesületnek, a White Rats of American-nek volt hosszú időn át az elnöke és döntő bír minden olyan vitás kérdésben, amely az összes amerikai vaudevilleknél felmerült.

A nő leánynevének May Belfort egyik ősi angol nemes családnak a sarja. Vonzó szépsége mellett gyönyörű hangja volt és a fiatal May elhatározta, hogy énekesnővé képezi ki magát. Londonban és Európában nagy sikereket ért el a legkülönbözőbb városokban a legkülönbözőbb színházakban és a legkülönbözőbb körökben.

Am egy váratlan esemény rövidesen félbeszakította a művész nő további karrierjét. — 1907-ben Richard C. Mudge volt a White Rats of American egyesületének az elnöke. Ez az egyesület a legnagyobb színházi egyesület Amerikában, csaknem húszezer taggal rendelkezik és a tagok mindegyike a színházak és vaudevillek tagjai sorából kerül ki. Mudge elnök írást olyan határtalan volt a tagok tisztelője és bizalma, hogy ami aszélott még egyszer sem történt meg, teljes hatalmat adott neki abban, hogy a felmerülő színházi vitás kérdésekben saját belátása szerint intékezzenek, véglegesnek fogadva el az ő döntését.

A bohémélet és teljhatalmu urát is meghódította May Belfort, csak hogy ez a hódítás kölönb volt a többinél. A bohémek elnöke szívére hallgatva megkérte a művésznőt, hogy hozza a ment. Hasábos tudósaik jelentek meg annak idején a new yorki lapokban az amerikai bohémvilágnak arról a nevezetes eseményéről, ami akkor az elnök menyegzőjén történt a hírneves angol művésznővel. Az esküvőt követő újfélt lakozást ott volt nemesak New York, de Amerika bohémvilága-

Augusztusi Leszállított Kiárusítás

"HÁBORU ELŐTTI ÁRAKON" SAJÁT FIZETÉSI FELTÉTELEI MELLETT

három napi—pénteki, szombati és hétfői—különlegességek. Ez az a butoráruház, amely megtartja a szavát kezdettől végig. A legjobb butorokra van a sale. Sale, TELJES ÁRTÉKŰ butorokra. Hogyha érdeklődött a mai butorarak iránt, akkor azonnal rájön, hogy mit jelent annak butorokat vásárolni a "Háboru előtti árakon". Coyne üzlete teljesen van felszerelve butorokkal, szőnyegekkel, kályhákkal és jégcsérekkel, stb., melyeket aszélott régen vásároltak s most örne néve nagy megtakarítással adja el. Saját fizetési feltételei mellett. Minden megvásárolt butort azonnal, vagy tetszés szerinti időben szállítjuk. Jöjjen ma, vagy holnap és válogassa szépe aszélőletét.

Három szoba berendezés \$98.75

Négy szoba berendezés \$196.75

Ez a tömörreágy
ritka különleges árban
\$13.98
Saját fizetési feltételei mellett
Két inehes oszlopokkal, három inehes kapsokkal és tíz erős közeplécel.

Ebédő asztal
\$8.25
Konyha kabinet asztal.
\$13.50 és fejl.
Ez a konyha kabinet asztal a legjobban megfelelő. Ezzel a konyhával mindenféle konyhaszereket, mindenféle kivetelben és árban, amelyekkel bizonyára meg lesz elégedve. Saját feltételei.

Hat erős ebédlőszék \$16.48
Erősen gyártott ülővel arany tölgy finiséssel. Saját fizetési feltételei mellett.

Gyermekkoszik \$15.75
és fejlőbb saját feltételei mellett. Minden nagyra és forma.

Brussel szőnyegek \$19.75 és fejlőbb
A legpraktikusabb szőnyegek, amelyekre önként szükség van, a mi nagy választékú birodalmunkban feltalálható. Nagy választék remek mintákban és rajzokban igen előnyös árakon és saját feltételei mellett.

Látogassa meg mintaraktárunkat
Teljes berendezéseket talál ott, amelyek meg fognak felelni az ön otthonának.

COYNE'S
2263-57 ONTARIO STREET
2265 ONTARIO-ST
Eppen szemben a Wheeling & Lake Erie Depotnak
ÜGYELJEN A HÁZSZÁMRA: 2265
CLEVELAND LEGRÉGBB BUTORÁRUHÁZA
NYITVA SZOMBAT ESTE KIÉNEK ÓRAIG.

Gázkaályhák \$22.75
Ezért két acél nikkel finiséssel. Négy nyílással és megfelelő seffel. Az árak később emelkednek, azért vegyen most. Teljes rakatárunk van kombinált kályhákkal, szepes és gázkaályhákban és sokkal olcsóbbak, mint amennyit azért az ószület fog fizetni.

INGYEN!
Est a csinos edénykészletet két díszes és arany szegélyvel ingyen adjuk minden férfiul mélyen gyászolják karfársai.

Ezeket mondotta az angol művész Budapestről és a magyarokról. És még hozzátette, hogy ha vannak magyar kották, megköszönöm azokat oda, hogy megantulhasa a szépséges magyar nótákat.

— Budapest olyan különösen éri magát az ember. A keleti romantika összehajlik az nyugat kultúrájával. Az ember úgy élnek ott, mint a keleten, kényelmesen, leszerve ma gyömlöcsit és nem tördöve a hűnappal és mégis mindannyian a nyugati kultúra gyermekei. Olyan sajátos keleti benyomást ébresztenek az emberben azok a fényes kávéházak, az azokban felhangzó cigányzsidók, és a bámulatos éjjeli élet, a jökdévknek, a vigaszoknak a pezsgése.

A cigányzenészeknek nincsen párja a világon. A magyar nótáknak van valami büvés hatása, még az is át képes érezni azokat, aki nem érti. Soha sem fogom elfeledni azokat a forró estéket, amikor a cigányzenészek a fülemben muzsikáltak azokat a szépséges szomorú magyar nótákat. Most már tudom, hogy a magyarok miért tudnak sírni és mulatni egyszerre a hegedű mellett.

— A magyarok vendégszeretéről sokat lehetne beszélni. Talán az országon kívül egyetlen más népcsoportban, a világon, amely annyira vendégszerető lenne, mint a magyar.

A GYERMEK ÓRANGYALA.

Egy kis baby leasett a harmadik emeletől és semmi baja nem történt.

Gerő József színész. Akinek gramofon rekordjai közül sok Amerikában is elterjedt, meghalt. A Polie Caprice régi kitélen tagja volt, aki hosszú kitélenül sovány alakjával és groteszk játékaival ellenállhatatlan erővel hatott mindig. Az életben is igen szeretetreméltó férfú mélyen gyászolják karfársai.

Est a csinos edénykészletet két díszes és arany szegélyvel ingyen adjuk minden férfiul mélyen gyászolják karfársai.

XXVIII. évfolyam.

1918 Augusztus 3.

A SZABADSÁG
INGYEN
MELLEKLETE

VASÁRNAP

MEGJELENIK
MINDEN
HÉTEN

SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE

CSILLAGOK.

IRTA: P. ABRAHÁM ERNŐ.

EJSZAKA volt. Csillagos nyári éjszaka. Pista a kunyhójuk előtt fekült és figyelte, alszik-e az apja? Az öreg csász pedig egyik oldaláról a másikra fordult s egy kicsit vackolódott. Pista bátorságot kapott s megszólította:

— Édes apám!
Csend. A gyerek várt egy kicsit s most már hangosabban mondta:

— Édes apám!
— Mi lelt? Miért nem alszol már?
— Mondja, édesapám, mi lehet a fejünk fölött az a sok csillag?

Sokat gondolkozott ezen már az apja is, de sehogyse tudta kiokoskodni. Azért odavetette:

— Miből? Hát mi lehetne? Égi gyertyák.

Rövid ideig elgondolkozott ezen a gyerek, aztán újra kérdezte:

— Aztán ki gyújtja meg őket?
— Hát az angyalkák, — mesélte az apja. — Mert ládd-e, körülöttünk milyen sötét az éjszaka? Meg az ég is milyen sötét, csak épen a csillagos ragyognak rajta. Ha nem ragyognának, még el is tévedhetne az égből a kis Jézuska. Hát ezért gyujtanak az angyalkák csillaggyertyákat.

Ebbe bele is nyugodott volna Pista, ha kis idő múlva észbe nem jut valami. Hát csak újra faggatta az apját:

— De hát mikor nincsenek az égen csillagok, csak a hold?

— Hát akkor a hold világít a kis Jézuskáknak, — magyarázta a csász. — Mert a hold még a csillagoknál is jobban világít, ha nem ragyog is olyan szépen.

Ebbe is csak félig nyugodott meg Pista.

— Hát mikor se hold nincsen, se csillagok? Oszot sötét az egész ég? — kérdezte.

Erre már nem tudott mit felelni a csász. Dörmögve mondta:

— Hát olyankor alszik a kis Jézuska, oszot jobb lesz, ha te is alszol már, mert annak az ideje van most!

De Pista nem aludt el, csak nézte a csillagokat s gondolkozott. Jó darab idő telt el. A csász megint aludt egy sort s újra mozgolódni kezdett. A gyerek kapott rajta s félénk hangon puhatolódzott:

— Édes apám!
— Még sem alszol már?! — szólott rá a csász.

De Pista ki akarta magát beszélni.

— Édes apám! — mondta. — Én így gondolom:

Itt van a tengeri föld végén egy nagy zöld mező. Az tele van mindenféle virággal. Van ott sárga virág, piros virág, fehér, még kék pipacs, meg gólyahír, szarka láb, bársonyvirág, meg mindenféle. Hát az ég is egy nagy mező lehet, csak hogy nem zöld mező, hanem nappal kék mező, éjjel meg fekete mező, oszot nappal csak felhő van rajta, meg a nap, de éjszakára sok-sok csillagvirág nyílik ki rajta, oszot csillognak, ragyognak, a kis Jézuska pedig az égi mezőn jár, oszot jár a sok csillagvirággal.

Ez olyan szép volt, hogy egy kicsit a csász is elhitta:

— Az lehet, — mondta.

Ez rövid ideig ennyiben maradt. Akkor hirtelen megszólalt a gyerek:

— Édes apám! Láttam?

— Láttam, — felelt az apja. — Le-futott egy csillag.

— Mit gondol, édes apám, hova esett?

— Hát a földre valahova. Hova esett volna?

Ezen megint lehetett gondolkosni. Csend lett, aztán újra Pista kezdte:

— Hogy van az, édes apám, hogy mi-félénk még soha senki se lelt csillagot?

— Nem lehet azt megtalálni, — vélte az apja.

De Pista est nem hitte:

— Ha lehullott, meg is lehet találni, — mondta.

— Nehezen, — kételkedett a csász.

— Én egyszer elmegyek, oszot keresek, — fűzte a gyerek.

— Hol keresnél? — hitetlenkedett az apja.

— Hát a mezőn, meg a tarlón, meg az árok alján. Oszot annyit keresek, hogy köröskörül rakhatom velük a kunyhókat, leghegyibe meg a legzsebb csillagvirágot akasztom, oszot akkor ragyogni fog a kunyhók az éjszakában, mintha oszok az ég volna, oszot a legzsebb kunyhó lesz az egész világon.

Ezen aztán egy elgondolkodott Pista, hogy el is aludt s csillagvirágokkal álmodott.

Reggel, ahogy a kunyhó körül tett-vett, észbe jutott, hogy jó volna csillagvirágot keresni. Neki is fogott rögtön, de a tengeriföld körül sehol se talált. — Talán a tarlón, a szederindák közt, — gondolta. Nem talált a tarlón se. — A Tisza felé hullott le a legtöbb, — járt a fejében, — hát legjobban, ha arrafelé keressem.

Mezőről-mezőre, tarlóról-tarlóra ment a Tisza felé, de csak nem volt szerencséje a csillagvirággal. Már délre járt, elmult dél is, a délután is, éhes is volt, fáradt is volt, de észbe se jutott. Csak kereso-kutatta a csillagvirágot. Átvágta a töhést s a révhez ért.

— Hát te, Pista, hova indultál? — kérdezte tőle az öreg révész.

— Át szeretnék menni a Tiszán, ha átvinne révész bácsi.

— Oszot minek mennél te át?

— Oszot megláthatnám én azt? — kérdezte Pista.

Hogy. Mindjárt megvacsorázunk, oszot akkora már be is sötétedik, oszot akkor megmutatom.

Mire megőzte a révész a vacsorát s megették egészen becsillagosodott fejük fölött az ég.

— Na, az égen már mind kinyíllott a sok csillagvirág, — mondta a révész, — gyerünk, nézzük meg a Tiszában is, ami lehullott.

Csónakra ültek s hamarosan a Tisza közepén voltak. A szemé-szája elállott Pistanak a gyönyörűségtől. Ott ringott, csillogott a sok lehullott csillagvirág csakugyan mind a Tisza vizében. Volt az ott annyi, akár az égen s még tán szebb volt, ahogy a hullámok közt ragyogtak, imbolyogtak.

— Na látod, hogy igazat mondtam — magyarázta a révész. — Itt van valamennyi a Tisza vizében. Nem hervadt el csak egy sem.

— Kedves révész bácsi, — rimázkodott Pista, — halásszunk ki belőlük legalább csak annyit, a menyivel kunyhókat körülaggathatnám.

— Nem lehet az, — ellenkezett a révész. — Elhervadnának oszot elszomorodna a kis Jézuska.

Sokáig nézték a csillagokat a Tiszában, aztán partra évezett a révész s aludni mentek. A révész hamar elaludt, de Pista sehogyse tudott elaludni. Addig-addig járt a fejében valami, míg végre is a komphoz lopózkodott s beállott a komphoz sötét közt csónakba. Ott ringtak-ragyogtak a csillagvirágok a lába előtt a vízben. Pista pedig fogta a kalapját s próbálta, ha ki-meríthetne egypárt. De sehogyse sikerült. Mibélyt megzavarta a vizet, rögtön szétfolytak rajta a csillagvirágok s megint várnia kellett, míg elsimult a víz. Akkor megint ott ragyogtak előtte.

— Kicsit mélyebbre meritem a kalapom, — gondolta Pista s gyorsabban mártom a vízbe.

Nekihajlott s a másik pillanatban csak érezte, hogy fordul ki a Tiszába. A levegőbe kapott, de hiába. Ijedtében még kiáltani is elfelejtett. A Tisza pedig néhány kör alakú hullámot vetett a csónak körül, aztán megint elsimult s a vízben ringó csillagok közt lassan, csendesen uszni kezdett lefelé, a folyó irányában egy kis fekete gyerek-kalap.

— Az én kocsim....

*Az én kocsim nem büszkén ringó,
Selyempárnás nagyuri hintó.*

*Az én kocsim löcsös szekér,
De száz batárnál többet ér*

*S ha Érted küldöm csendes este,
Tündérország sines nekünk messze,
Ugy kerül-fordul, mint a szél.*

*Az én kocsim nem fut keréken.
Herceg se jár ilyen szekéren.*

*Az én kocsim csak úgy... repül...
Csillagsugár kívül-belül*

*S ha napszálltáig nem is látom,
Szerelmes, forró éjszakákon
Hipp-hopp... egyszerre megberül.*

*Hipp-hopp... rádülök a subámra
És Alomország kék tavába*

*Szép holdvilágos éjjelen
Megmeritem a süvegem...
S kis ablakod még ki se tártad,
Csillagporos utjára vágat,
Repül velünk a szekérem.*

Repül velünk a szekérem.

Tarnóczy Árpád.

HUSZON

testtel
színeken
dött vissza
mikor leszá
sem várta.
rom eszter
jött és elő
gettnék n
tartozik se
érkezésről
fel, mert
és betege
rában olya
azóta sen
őszült, m
husz eszt
mig annyi
összetakar
miután az
őszöndíj
véte érte
lassan-lass
már vagy
delmeiről,
eleinte ére
azt eredm
egy kevés
abba való
ban köver
szonyokna
en azért,
teljes kib
haza, nem
nem is az
fájdalmak
yallomások
soknak m
még ha a
ennek a
járt; eltök
egyetlen
városa pa

Bege
ren beför
jalt helye
kört leve
tavaszi éj
azt a biz
hogy a ve
vedt otth
táncot
a kik
sors legy
és szerel
A hang
gető ren
pogtak
hová val
tudta, h
akar me
vállalni,
maga al
cheni cí
remélhet
fog szíve

csak Niz
kerülni,
kik az
Ére
tett resz
gondolja
hizem.
Az urak
gerek pe

nának
Bol
gett, az
mintha
sajnálta
nem ör
cáját m
Bel
"arrivé"
és csak
ezáj. Be
Az élet
sük, h
bevárju

A FESTŐ HAZAÉRKEZETT.

(ELBESZÉLÉS.)

IRTA: REMÉNYI JÓZSEF.

HUSZONHÉT esztendő korában, fáradt testtel és azzal a hittel, hogy már csak a színeken és illatokon vidul fel a lelke, vetődött vissza a szülővárosába Bolonnay Győző. A mikor lezárt a pozsonyi pályaudvaron, senki sem várta. Nem értesítette a szüleit, hogy három esztendei külföldi csavargását a hirtelen jött és előtte is érthetetlen akarattal befejeztnek nyilvánította. Ugy érezte, hogy nem tartozik senkinek sem beszámolni még a megérkezéséről sem és a szüleit csak azért keresi fel, mert emlékezett arra, hogy egy vértelen és betegeskedő asszony, az anyja gyermekkorában olyan gyöngéden simogatta a fejét, mint azóta senki az élete folyamán és gyorsan öszült, minduntalan nyugtalankodó apja husz esztendeig körmölt a vármegyeházán, a míg annyi pénzt tudott az egyetlen fia részére összetakarítani, hogy Münchenbe küldhesse, miután az egyik befolyásos városatyja a városi östöndíjat egy jött-mentnek verekedte ki. Elvéve értesítette a szüleit a törekvéséről, de lassan-lassan elfelejtett életelt adni magáról s már vagy egy esztendeje nem irt haza. A küzdelmeiről, a vergődéseiről, a saját maga előtt eleinte érdemesnek tetsző harcokról, a melyek azt eredményezték, hogy olyik képét elhelyezte egy kevésbé szenzációs kiállításon, végül az abba való beletörődéséről, hogy a szülővárosában kövér hentéseknek és gazdag fűszeresasszonyoknak az arcképet fogja festeni, egyszerűen azért, mert nem tudja kivárni a tehetsége teljes kibontakozását — minderről nem irt haza, nem gyöngédségből, nem is tapintatból, nem is azért, hogy egy öregedő emberpárt a fájdalomtól megkíméljen, hanem mert az önvallomásokba is annyira belefáradt, hogy másoknak már egyáltalában nem tudott vallani, még ha azok a szülei is. Amikor rájött mindennek a céltalanságára, kivégezte az ambícióját; eltökélte magát arra, hogy hazamegy és az egyetlen gyönyöre az lesz, hogy kiélvezi a szülőváros a pazar és változatos színeit.

Begyalogolt a városba, a Grassalkovich-téren befordult egy kávéházba, a terrazon foglalt helyet, feketét rendelt, elmerengett a szemközti levő Grassalkovich-palotán, amely a tiszta tavaszi éjben, a holdvilág fénye mellett méltán azt a bizarr képet rajzolhatta ki a lelkében, hogy a versaillesi hangulatoknak Pozsonyba tévedt otthona a palota s a parkban "gracius"-táncot járhatnak azok a feltámadt lelkek a kik 1750 körül, az életük hajnalán, a sors legpikánsabb ízű gyümölcsét, a szerelmet és szeretkezést, a mámor gyönyörét itt élvezték. A hangulatába belefáradt a palota előtt lépegető rendőr; a makadám, kövezeten durván kopogtak a léptei. A pincértől megkérdezte, hogy hová való s a mikor a pincér válaszából megtudta, hogy ambíciói vannak, az ősszel Nizzába akar menni s egy ottani hotelben akar állást vállalni, szinte részvétet érzett iránta, mert a maga almáira gondolt, aztán megkínálta müncheni cigarettával és hozzátette, hogy Nizzában remélhetőleg még ennél is jobb cigarettákat fog szivhatni.

— Magának az a jó — mondta — hogy csak Nizzába akar eljutni. Én oda akartam elkerülni, ahová vonat nem visz. Jó azoknak, a kik az álmukban ismernek végállomást.

Érezte, hogy most saját maga iránt viseltett részvéttel, mert hamar megjegyezte:

— De azért Pozsonyban is jó élni, nem gondolja? A drága, öreg Pozsonyban... Azt hiszem, hébe-korba itt is pezsgőnek az urak.

— Csak a bürgerek — mondta a pincér. — Az uraknak már nem telik pezsgőre... A bürgerek pedig csak a pezsgő árát fizetik ki...

— Borravalót nem adnak?

— Adnak, de csak annyit, mintha sört innának...

Bolonnay mosolygott, egy kicsit elmerengett, aztán fizetett s olyan borravalót adott, mintha pezsgőt ivott volna... Egy pillanatig esajnálta, hogy a pincér megörökönyödött arcát nem örökítheti meg karikatúrában, vállalt vont, fáját magán mosolygott és elment...

Békét és nyugalmat érzett. Ő tehát már "arrivé". Már nem bántja a holnap, sőt a máról is csak annyiban vesz tudomást, amennyire műcsáj. Boldogok azok, akik korán érkeznek meg. Az életnek nem az lehet a célja, hogy kiélvezzük, hanem hogy türelemmel és megadással bevárjuk a halált. Kár akarni, amikor az erőt

csak a betegek hangostatják. Azok a legegésőbbek, akik nem akarnak semmit. A kiknek becsavagyuk van, azok az élet rabzolgái, akiknek nincs, azok a kegyvesztettek, de nincsenek is kötelezettségeik az élettel szemben... Ezeket a gondolatokat szinte jó étvágygal emésztette meg a lelke. És örült annak, hogy mosolyogni tud fájdalom nélkül. Arra is gondolt, hogy a művész becsavagyának akkor ásta meg a sírját a legmélyebben, amikor részvétet érzett a pincér iránt azért, mert egy nizzai hotelba vágyódik...

Csend. Gyönyörű holdvilágos tavaszi éjjel, a kopott, emeletes házak falain kéken, sötétben, lilában váltakoztak a színek, a gázlámpa árnyéka reáest az utca közepére s ott hirtelen nyoma veszett. Csodálatos, tiszta, enyhe tavaszi éjjel... Ilyen lehet az éjszaka Egyiptomban... vajjon jobb-e ott az élet, ahol gyógyulást keresnek a test beteget, mint Pressburgban. Megint mosolygott; talán azért vette fel a tavaszi éjszaka ezerszínű köntösét, mert ő a színek rabja hazatért... Jól esett neki ezzel a metaforával — a fantáziája utolsó kenetjével — a lelkét minden önmagának tartozó kötelezettségtől feloldani.

A "Zöldfa"-ban szállt meg. A lelkét víziósnárius erők fogták körül s tudta, nagyon jól tudta, hogy ebben a lelkiállapotban kellene esethez nyulnia, hogy a legegényebb énjét valami furcsa deformációban, groteszk hajlongású fatörzsekben, a melyeken kánkánt járnak a holdsugarak vagy egy elnyújtott testű, horpadt mellű és melázó szemű figurában, kifejezésre juttassa. Ritkán keresték fel ezek az alkotásra kényszerítő erők s ilyenkor, hogy a munka kísértésének ellentánni tudjon, a primitív atelierjában elhajította az esetet, a padlóra dobta a palettát és sirt is — minék tagadja saját maga előtt — bizony sirt is... Ez a lelkiállapot, a mely az egyénisége minden eredetiségét kielezni látszott, gyűlöletet és megvetést ébresztett benne a közepes tehetsége iránt, mert tudatában volt annak, ha esethez nyulna is, a vászon egy Van Goghra emlékeztető kép bontakoznék ki... Még az érzéseiben is mintha Van Goghra másolta volna, amikor pedig különállónak, elütőnek érezte magát minden embertől... A "Zöldfa" szálló utcára nyíló ablakánál állt, a város kék fényben fürdött, szinte kék sugárban emelkedett ki a házak tömkelegéből a koronázó dom tornya, kékre változott körülötte a mindenség, a szörványosan felbukkanó járőrelők árnyéka... úgy érezte, mintha ezen az éjszakán minden színt elfojtott volna a kék szín... Az orrát megcsapta a sétatér akácfáinak az illata... S ez az illat magához térítette... Hosszan és bátran lélegzett, sóhaj nélkül, a tüdejé möhön szivta a friss levegőt, az önmarcangolásnak vége szakadt s úgy magában megállapította, hogy a régi énje most viaskodott utóljára az új énjével... Egy cserebogár zümmögött el az orra előtt, el akarta kapni, ez a gyerekes kémozdulat visszavitte a gyermekkorába, emlékezett arra, a mikor a Zöldfa előtt játszadozott, meghatottsággal gondolt arra, hogy az éjszakát az ország egyik legrégebb hoteljében ülti s visszaemlékezett az apjától hallott történetre, hogy a dédapja, a csallóközi ur száz esztendővel azelőtt négylovas hintón tért be mindig Pozsonyba s más hotelben nem tudott megszállni, mint a "Zöldfa"-ban... Elfogta az álom s mégis nehezen aludt el, holott egyéb kísérletekkel nem harcolt, mint a gyermekkorra emlékeivel... Félálomban azt mormogta, hogy soha rokonszenvesebb kísérletek nem jártak nála...

Másnap későn kelt, frissenek, kipihentnek érezte magát, intézkedett, hogy a vasutról behozzák a podgyaszát, a sarokkávéházban reggelizett, ahol egy két-régi ismerősével találkozott, akik csak azért néztek tisztelettel rá, mert még nem jártak Münchenben, de Bolonnay sietett, a fecsegésük nem érdekelte. Még déli egy óra előtt a szülei otthonában utat lenni. Bántotta, hogy három évi távollét után idegeneknek előbb nyilatkozott a hogylétéről, mint az apjának és anyjának. Már benn volt a költségekben, a könnyelmű dédapja irányította a kezét a bügyellárisához, a kávéháza előtt ténfergő fiakkor beült s az kivitte őt a Virágvolgybe, a Kertész utcába, ahol szőlőművesek és bolgár kertészek környezetében, egy filigrán, három szobás házában laknak a szülei. Arra számított, hogy az apját még otthon találja, ebéd után, a pipafüstben,

a felesége hűségében és jóságában gyönyörködve és minden biztonnyal a fiára gondolva. Amióta az apja hivatalnokoskodott a megyénél, mindig a déli szünetközben, az ebéd utáni fél órában élvezte a legintenzívebben az életet. Akkor még gondolatai is támadtak, még elméskedésre is képes volt... Kettőkor megint bent termett a hivatalban s amikor este fél hétkor hazatért, az est árnyékai öleltek meg a fáradt teste és lelke árnyékaival s akkor csak hallgatag és szomorú tudott lenni... Miközben Bolonnay a fiakkorban milderre gondolt, valami megbánásféle is szállta meg, szőgyelte magát azért, hogy olyan ritkán irt szüleinek, szemrehányásokat tett magának, komiszrak, kegyetlennek nevezte magát és lelkében — furcsa, furcsa — erkölcsrontónak nevezte a művészetet, a mely elszakította a szüleitől. Lélekben bocsánatot kért ezektől az öreg emberektől, akik egyszerűek, egyebet nem tudnak, mint megbocsátással lenni mások iránt és szeretni őt, de ezt igazán...

Megerkezett tehát... Amikor apját és anyját átölelte, egy percig az az érzése volt, mintha élete minden fájdalma és öröme összegyülemlt volna benne. Az anyja szemében könnyek reakettek, az apja pedig olyan tétova mozdulattal fogta meg a kezét, mintha ezzel a bizonytalan tapogatással akart volna meggyőződni arról, hogy a fia csakugyan jelen van... Ezt a percet csak költő örökítheti meg, más művész soha... És aztán megszólaltak az öregek, az apró, mindennapi bajaik tódultak az ajkukra és Bolonnay hirtelen úgy érezte, mintha a meleg, bensőszerű érzése eltávolodnék tőle. Szerette volna megmarkolni azt az érzést, legalább még néhány percre beleszorítani a szívébe. Egyszerre rideg, nyugodt és tompa volt, nem hallgatott a képzeletre és mégis úgy tetszett neki, mintha valahonnan messziről, fakó szavak közelednének feléje (szavak, öreg emberek unalmas bánatát, sirszagra emlékeztető szomorúságát kifejezve)... "igen, fiam, jó az isten..." meghallgatta szegény, beteg anyád imádságát... még egyszer láthatalak... oh, milyen jó az isten... hát bizony fiam... nem azért mondom... az én siromon virágok helyett akták fognak virágozni... Bizony, bizony... a magamfajta hivatalnok embernek az a sorsa, hogy a sírban is az aktaporral álmodjék... pedig de szép halál lehet az, ahol nincsenek számok és jelentések és rubrikák... "Ki ez a két öreg ember, akinek a panaszeit kötéls meghallgatni? És miért beszélnek a halálról, a mikor nem is éltek?... Miért nem mondhatja nekik, hogy üljenek le, hallgassanak, mert ha fáradságos is lehet nekik a beszéd, őket meghallgatni még fáradságosabb... Ő csak nem utasíthatja rendre a szüleit... A fakó szavak ujra dörömböltek a halántékán és szíven... "Azt mondtad: hogy a Zöldfában haltál... ejnye, ejnye, ilyen könnyelműség... a legdrágább hotel... És fiakkorban jöttél". Védkezett. Magyarozott. Az egyik képét legutóbb néhány száz márkáért eladta Münchenben s abból tellett neki a "Zöldfára", sőt a fiakkorra is... "De a takarékoság fiam. Hova jutottunk volna, ha nem lettem volna takarékos?... És az öreg beszélt, szürke, színtelen, vigasztalan közhelyekkel érvelt, a mikhez az öreg asszony helybenhagyólag bólintott... Bolonnay tehetetlen volt. Menni akart, de nem mert. Az az érzése volt, mint a mikor gyermekkorában valami csinyért a sarokban terdepelnie kellett... Akkor letérdelt, de magában azt hajtogatta, hogy csak azért terdepel, mert ő a gyengébb... Csak nőjön fel... Majd megmutatja az apjának... Mit tegyen? Mit tegyen? Hirtelen mentő ölete támadt:

— Apa — mondta — elkésik a hivatalból. Tíz per emulva kettő.

— Az ám — pattant fel az öreg — majd hogy el nem késtem... Na de ilyesmi... Amikor az anyád szived alatt viselt... az utolsó napokban... akkor is pontosan bementem a hivatalba... Pedig nem volt cselédünk... Jól van, megyek... Estére megbeszéljük a részleteket...

Bolonnay fellélegzett, amikor az apja eltávozott. S ekkor az asszony nem tudott szólni semmit. Mintha a férje távozásával az asszony becsülőképességét is magával vitte volna. A férje nélkül csak árnyék, akir egy sajátosság, titokzatos erő visz a szobából a konyhába, a konyhából a kertbe és vissza, de szólni nem

tud... Bolonny még néhány közömbös szót mondott, kötelességből, a meggyőződése ellenére; azzal a vígasszal és biztatással akart az anyjának örömet szerezni, hogy majd gyakran látják egymást s az utcán ez volt az első gondolata:

— Tehát ezen is átesem.

Elfelejtette, hogy a fiakkerost nem küldte vissza, már nem akart a fiakkerba szállni, kifizette az idejét és visszagyalogolt a városba. — Lassan, kimértén lépkedett, próbálta a gondolatait, a benyomásait rendbe hozni... — Öregek — hajtogatva — furcsa öregek... de hát miért nincs még a kanárijuk sem vagy macskájuk és kutyájuk?... Eszeveszetten szentimentális voltam a fiakkerben... az apám... hm... felvette az apai tekintélyét és szemrehányásokat tett... Nem lehet annyira boldogtalan, ha erre képes... Ekkor meg miért beszélt a halálról?... Szegény öregek... veszek nekik egy kanárimadarat... akkor majd arról beszélnek és nem a halálról... Még mosolygott is ezen az ötleten s a mosolyának az élvezetét kiegészítette azzal, hogy molbón magába szivta a Kertész-utca akácfaillatát... Mégis csak magyar ő, hogy az akácfa illatát szereti... Végérvényesen magyarul... Münchenben, komisz, havas téli esteiken, amikor a nyomorúsággal bajlódott, visszaidézte emlékezetében az akácfaillatot s az emlékezetének is volt az akácfaillat, mert érezte az akácfaillatot... Odament az egyik fához, a legdusabbhoz, a fejét befektette az ágak közé s szinte megrészesedett ettől az illattól... Az elhagyott utcán senki sem járt s Bolonny feltette magában, hogy az akácfa kedvéért gyakran el fog vetődni a Kertész-utca... Oh — dalolt a lelke — színek s illatok is vannak s aki fél az élettől, az még nem ikerestvére a halál kürtőinek, a lemondásnak... Csak a mostoha-estvére...

Bolonny külföldi utjában két dolgot feltétlenül elsajátított: a festésművészet technikáját briljánsan tökéletesítette, szóval tudott olyan képeket festeni, amelyek csak a szegény izlésű laikusnak tetszhetnek, valamint megtanulta azt is, hogy miként lehet a képeket a legkisebb erőfeszítéssel az értéken felül emelkedő árban eladni. Ebből a szempontból nagyon jól felszerelve érkezett hazá. Münchenben tulságosan nagy volt a versengés s az Isar partján még a legcsekélyebb tehetségű piktor is arra törekszik, hogy ahhoz ragaszkodjék csökönyösen, a mit egyéninek érez, gondol, hisz, sejt vagy talán csak elképzel a művészetében. A Bolonny-szerű piktorok, ha egyszerű a teljes megalkuvásra szánták magukat, az egészséges ösztönökre hallgatnak, a mely visszaparancsolja őket a szülővárosukba, a hol többé-kevésbé minden pénzese embert ismernek és ha nem is, könnyen fértközhetnek hozzájuk. Az az anekdota a kis agyvelejű emberről, aki falujában első akar lenni, napokonként temérdek variációban megismétlődik. Irtóztott attól, hogy valaha is a helyi tekintélyek közé sorozzák, habár tudatában volt annak, hogy a sorsát ki nem kerülheti. Biztosra vette és a feltevésében nem tévedett, hogy a káptalani ügyésznek időről-időre elad egy pár tájképet, a sétatári csúszás feleségéről portrét fog csinálni, a melynek egy angol myladyra kell emlékeztetnie, a szállóműves egyet elnökét is le fogja festeni egy fényképről, mert az egyet tagjai az "érdemű elnököt" születése hatvanadik évfordulója alkalmával egy portréval akarják meglepni, a főhercegi udvar főerdőze a dakszli, igazán, ha a saját képmását látja... így, ez az ut vezet a társadalmi tekintélyhez, a mely erkölcsi szempontból csak azt az ellenszolgáltatást követeli, hogy ahhoz az asztaltársasághoz tartozzék, a melynek az egyik városi tanácsos is a tagja s a városi múzeumnak adja ajándékba a Dunaparttól vagy a hídról készült olajfestményét. A szüleinek kétségtelenül örömet szerez a tekintélye növekedésével... De vigasztalón megmaradnak a színek és illatok, amelyekben titokban gyönyörködhetik s ezt az örömet nem kell megosztania senkivel sem. Szomorú öröme lassan, amelyben benne rejtkeztet az elföldelt reményei feletti siránkozás... És Schopenhauer is fogja olvasni, mert öröm az, ha negatív is, hogyha a nálunknál bölcsőbb valaki félelmetes erővel tud tagadni...

Már három hónapja tartózkodott Bolonny szülővárosában s az élete külsőségei, a melyeket a polgárok figyelemmel kísértek, nekik szimpatikusak voltak, mert semmi megszólásra nem adtak alkalmat. Olykor azonban majdnem bosszantotta a filisztereket az, hogy nem szólhatják meg. Rövidre nyírt haja volt, rendez, egyszerű nyakkendőt viselt, amely mindig összhangban volt a ruhája színével, semmiféle bol-

rányos mulatozásban nem vett részt, a megbízásainak pontosan eleget tett, semmi okatlan henegegetéstől vagy fölényes kezeletéstől nem ragadtatta el magát, a megjelenésében, a mozdulataiban, a külsejében meggyőzően diszponált olyan tökéletes gentlemannak bizonyult, akár a főispáni titkár. Az asztaltársaság egyik tagja egy alkalommal otromba epéskedéssel megjegyezte:

— Magán meg sem látszik, hogy festő. Bolonny ur. Se nem piszkos, se bársonykabátja nincsen...

— Hja, Huber ur — volt a válasz — tisztességes adófizető polgárnak nem illik provokálnia a környezetét... Ezt magának tudnia kellene... Én pedig tisztességes adófizető polgár lennék... Nem gondolja?... —

— Es az... ez megmondta... minnek is üti be az orrát a más dolgába... — s az asztaltársaság többi tagja alaposan lehurrogta Huber urat.

A válaszában híre kelt, a német helyi lap a vasárnapi számban a "feuilletonban" is ráért s a cikkíró azt a következtetést vonta le, hogy nem a Rembrandtok voltak nagyok, akik azzal keltek megbotránkozást, hogy fittyet hánytak a környezetüknek, hanem azok a festők, kik a társadalom támaszai, a polgárok iránt, az "intelligente Mitte" iránt a kellő tisztelettel viselkednek. Szülővárosunk kiváló fiában, Bolonny Győző urban meg van minden képesség arra, hogy nagygyá fejlődjék...

Bolonny a cikket nagyon a szívére vette. Szégyelte magát. Egy percig arra is gondolt, hogy visszatér Münchenbe és inkább koplal és tűr és életre kelti a lelke mélyén heverő hulláját az egyéniségének, mintsem hogy ezek az emberek dicserjék. Még dicserni sem tudnak... A cikkíró asztalán ott lehetett a sörös kancsó, a mikor a cikket írta... Pfüj... Genyesnek érezte a lelkét, a melyet pedig igyekezett elkülöníteni a mindennapi életétől... Hiába, hiába... A felháborodása azonban lassan-lassan szűnőfélben volt... A szenvedés és a lelkiismeret-furdalása könnyített rajta... Ennyivel tartozott a multjának és az álmainak, hogy legalább néhány percig szomorúságot érezzen a sorsa felett. Aznap azonban nem akarta látni a megszokott környezetét. Feltette magában, hogy az asztaltársaság esti összejövetelére a "Sörház"ban, nem megy el... Még gratuláljanak is neki. Igyanak az egészségére... Ma nem szerzi meg nekik azt az örömet, hogy a vállát megveregezzék és a lelkét összetapossák...

Bolonny a mély uti kápolna közelében lakott, diófák és akácfa környezetében, egy elhanyagolt villában, amelyet a tulajdonosa annak idején "Gretchen" villának keresztelt el. Az egyik szobát, amelybe különös örömmel ömlöttek be a napsugarak, átélte az ideje, két szobát a maga egyéni izlése szerint (sok volt benne a müncheni csecsebecse, fiatal, kezdő piktoroktól ajándékba kapott képek, az ösztönösnek ecsettel kifejezett szolozsmái és himnuszai), a többi szobát pedig úresen hagyta s mosolyogva gondolt arra, hogy Edgar Allan Poe vagy E. T. A. Hoffmann jól érezték volna magukat ezekben az úres szobákban, a melyek a benyuló faágak árnyékainak sejtelmes kriptái voltak. Eszébe jutott Kubin, a Poe novelláinak illusztrátora, akivel egy ízben Münchenben összehozta a sors s arra is gondolt, hogy aki az életben nem lát szimbólumot, az veszen keresztet és kérjen istentől egy kis adag fantáziát, a mely gyötör, marangol, furcsa utakra viszi a lelket, de megbarátkoztatja a halál gondolatával... Nemcsak a földszagot, hanem a sirszagot is meg lehet szeretni... Így vigasztalódott néhány napján, amikor nagyon fájt neki az, hogy az életben utat tévesztet s bement az úres szobájába, leült a padlóra, derვისnődrá keresztbe rakta a lábát s túrt, hogy a fantáziája összevissza ráncigálja a lelkét... Ilyenkor határtalan méreteket öltött a szoba s szinte érezte, mintha a nagy mindenség közepén ő ülne teljes egyedül, mint élőhalott... Ha a szél megrázza az ablakon behajló faágakat, a zörejből kihallotta a millió és millió számu elszállt léleknek a sóhaját... Már csak ő él, senki más s az ő élete is mozdulatlan... Aztán meghorongott, hiátelen felpattant, felrohant az atelierjébe... Van Goghra gondolt, a kinek hatása alól, amikor igazi művészek érezték magat, nem tud megszabadulni s könnyek csurogtak ki a szeméből...

Dél volt. A juliusi nap forrón sütött. A diófák egyik-másik levele megsárgult a nagy hőstől. Bolonny kiment a házból, a legnagyobb diófa törzéhez támaszkodott, egynehány leperzsekkelt levelet leszállított az ágról s különös gondossággal egymásra hajtogatva. A mikor már vagy egy tucatja volt, a hal keze hüvelyk és mutatóujjával összenyomta a megsárgult levelesomó egyik

végét s olyan csendben és áhitattal lapozgatta ezeket a leveleket, mintha egy megfakult bibliát tartana a kezében. Jól esett neki a fa árnyékában lenni s az élettelen faleveleken elmélázni... Hirtelen feleszmélt. Valakinek a tekintetét érezte. Az ujjai engedtek, a levelesomó kihullott a kezéből, utána nyult, de nem emelte fel. Körülnézett. Mögötte a jól gondozott országút, hangtalan és úres, felette a kék ég, tőle rézsuton vagy száz méternyi távolságra, a mély uti kápolna, amelynek a kapuja előtt egy fiatal nő áll, két batizet ruhában fehér ptyekkel, melyek legalább akkorák voltak, mint a Margitvirág, nagy florentin kalappal s rászegi a szemét akkor is, amikor már tudhatta, hogy Bolonny észrevette. Bolonny emlékezett arra, hogy Mária hónapjában, esténként, a májusi ájtatosság alkalmával többször látta ezt a finom, fehér arcot, a csodálatosan nagy és értelmes fekete szemet, megkapta az arenak a spanyolos kifejezése s arra is gondolt, hogy a leány bátran modellt állhatott volna Zuloagának. Annak idején gyászruhát viselt. Május óta nem találkozott vele. A város kiesiny és még sem látta. Néha eszébe jutott s akkor ugy elevenedett meg a lelkében, mint egy Zuloaga kép visszaverődése. A leány fáradt mozdulataiban volt valami halálosan szomorú ritmus. Mintha egy marche funebre ütemeire lépkedne... Mindig egyedül volt. Egy ízben utána ment a kápolnába, a háta megé állt, megfigyelte, a hívők egy régi szívet magasztaló Mária éneket énekeltek s a leány is velük énekel, érzéki mezosoprán hangon, a mely kirezgett a többiekéből s az enyhe dallamba buja modulációt vitt bele. Mária dalt énekel, de a magányban minden bizonnyal úgy ocségett volna ez az ének, mint s szerelmi vigyódnak a kifejezése. Vannak nők, akik a leggyeserűbb egyházi éneket csakis úgy tudják énekelni, mint egy szerelmi romácot...

Bolonny a leány felé tartott. Vagy husz méternyire megállt s nem tudta, mi tévő legyen? A leány mozdulatlanul fogadta a közeledést. Bolonnynak ebben a percben felkeltette a figyelmét az, hogy a leány fehér napernyője a kápolna falának van támasztva. Ennek semmi jelentősége nincsen, de örült neki, halás volt annak a napernyőnek, hogy nézheti, örült, a miért egy pillanatra elterelte a figyelmét a leánytól. Ugy érezte, mintha a leány nem is lenne ott, csak a napernyő, ahhoz pedig bátran közeledhetik. Ekkor a leány megmozdult, feléje indult s megszólalt:

— Miért áll meg Bolonny ur? — kérdezte.

— Csakugyan, miért álltam meg — tette fel a kérdést magának, de hangosan. S csak a következő pillanathban eszmélt arra rá, hogy a leány a nevével szólította.

— Örülök annak, hogy ismer... dadogta, kissé ügyetlenül, de őszintén — azonban...

Erre a leány is megmondta a nevét. Kurz Emmának hívják... igen... ne csodálkozzék ezen... Kurz Emmának... ez a polgári név nem illik neki, de ő nem tehet ellene semmit... Megbarátkozott azzal a gondolattal, hogy amíg férjhez nem megy, ki kell tartania e mellett a név mellett... Hát férjhez fog menni?... Hogy ne, telen, a völegényem Bécsben van, fogalmazó valamelyik miniszteriumban, de most már ne beszéljünk erről... Ha a völegényem nagyon érdekelné, akkor most nem lennék itt... Igaz, igaz, de mégis... Ha igaz, akkor nem mégis... Azt hiszem mindkettőnkre nevez nem a név a fontos?... Engem még az sem érdekel, hogy menyasszonya van-e... Nincs, nincs... Annál jobb... Azzal a férfival, aki szerelmes a menyasszonyába, nem lehet beszélni, mert vagy semmit sem mond vagy butaságot, ami még rosszabb... Erre mindketten nevettek... A leány közvetlenségé ácsapott Bolonnyra, az idegességé megszűnt s azt ajánlotta, hogy menjenek együtt a közeli kerti vendéglőbe reggelire, mert ő csak két órával azelőtt kelt fel s a német ujság elvette a kedvét a gyors reggelitől, a leány pedig ebédre... A leány elfogadta a meghívást. Bolonny felrohant a szobájába a kabátjáért és kalapjáért...

Betértek a kerti vendéglőbe. Egyedül voltak. A városi vendégek csak délután rándulnak ki. A vendéglős maga barátságos mosollyal közeledett Bolonnyhoz. Most látta első ízben nővel. Üdvözölte s megemlékezett a "feuilleton"-ról is.

— Lásza — mondta Bolonny a leánynak a vendéglős távozása után — az én ügyem mindenkiné az ügye... Sajnálom, hogy ez a vendéglős nem analfabeta... A legtöbb embert nem kéne rátanítani az írásra és olvasásra... Viszaccélnék vele...

(Folytatjuk.)

A ME...
a széke...
gondozott...
je, mint...
Eközben...
Felállt...
melynek...
ugy, hogy...
bából a...
mály tá...
még az...
ha kevés...
Azután...
gyen me...
megint...
mi. Az...
sen szö...
nyitotta...
levők az...
— Ma...
ne több...
Ez...
tette h...
mind a...
zárta...
Meggy...
ta el v...
nekibá...
szony...
Mialat...
fiatal...
egész...
Majdn...
a mélt...
ügyben...
volt ké...
reven...
minden...
métel...
dókat...
fogó...
ugyan...
amiatt...
ja maj...
nyen...
az ide...
immel...
vele;...
ják me...
majd...
nállha...
"menny...
az igaz...
Magára...
sedelm...
Igy...
De...
A sz...
lyett...
már...
gavalle...
kört...
sel me...
a szem...
is volt...
Az...
Szoron...
lak ok...
tokkal...
hogys...
rias...
látni...
dolgok...
san m...
Ami...
néjét...
butoro...
rezt...
gát...
—
A m...
láss...
Maj...
az óra...
törpül...
mi se...
ból...
vált...
honna...
ment...
gő...
mely...
A...

A méltóságos urnál.

IRTA BARSONY ISTVAN.

A MÉLTÓSÁGOS UR gyors mozdulattal tolta közelebb a széket a vendégéhez s finom, gondozott kezét kinyújtotta feléje, mintha magához akarná vonni. Eközben hirtelen mást gondolt. Felállt és az ablakhoz sietett, a melynek a redőnyét leeresztette, úgy, hogy egyszerre eltűnt a szobából a nagy világosság. Félhomály támadt helyette, amelybe még az utcai élet zivaja is mint-ha kevésbé tudna behatolni.

Azután megfordult és lábujhegyen ment volna a helyére; de megint csak nyugtalanította valami. Az ajtó felé indult s idegesen szökött ki rajta, mialatt alig nyitotta ki annyira, hogy a kint levők az orrát megláthatták:

— Ma már senkit sem fogadok; ne háborgassanak.

Enzel visszakapta a fejét s úgy tette be az ajtót, hogy egyszer-mind a kulcsot is ráfordította a zárba.

Meggyorsult lélegzettel foglalta el végül a széket és most már nekibátorodva nyult újból az asszony keze után.

Mialatt mindez megtörtént, a fiatal nő lelkén az indulatok egész zuhataga rohant keresztül. Majdnem egy órája volt már itt, a méltóságos urnál, akihez az ura ügyében jött. Amikor belépett, el volt készülve rá, hogy kissé me-reven és hidegen fogadják, mint mindenkit, aki kér. Magában is-mételte a jól betanult rövid mon-dókát, amivel ügyét a magas párt-fogó elé akarta terjeszteni s ugyancsak tele volt szorongással, amiatt, hogy hátha nem jól tud-ja majd a leckéjét. Pedig köny-nyen meglehet, hogy rövid lesz az ideje; — a szavába vágnak; immel-ámmal felületesen végeznek vele; tessék-lássék módon hallgat-ják meg; egyszerűen össze kell majd szedni magát, hogy kihasz-nálhassa a pillanatokat, amikor a "mennyország nyitva van". Ha az igazi perccet elmulasztja: vége. Magára vehet ügyetlenkedő ké-sedelmeért.

Igy gondolta.
De nem így történt.

A szigorú és tekintélyes ur helyett, akitől kissé tartott, egy ám-már nem fiatal, de még fiatalos gavallérral találta magát szem-közt, aki leplezetlen érdeklődés-sel ment eléje s úgy rajta felede a szemét, hogy azzal rögtön vége is volt a félelmességének!...

Az asszonyka nekibátorodott. Szorongása, amit a hivatalos fal-lak okoztak, ebben a finom illa-tokkal telt levegőben elmúlt. Se-hogysem tudta a nagyon is udva-rias emberben a "méltóságost" látni, akinek a jóakaratótól nagy dolgok függenek. Szinte bizalma-san mondta: Jó napot!

Amikor a saját hangjának a ze-néjét hallotta a csendes, előkelően butorozott szobában, mégis össze-rezzent. Elpirult és bemutatta ma-gát:

— Batlayné vagyok...

A méltóságos ur mély meghaj-lással mutatott neki helyet.

Majdnem egy órája ennek. Az az óra a szó szoros értelmében el-törpült. Az egész idő alatt sem-mi se látszott a "méltóságos" ur-ból s a komoly hivatal olyanná vált, mintha zsurszoba volna, a honnan a többiek mindnyájan el-mentek s csak egy utolsó cseve-gő pár maradt még együtt, a mely mindjobban érti egymást. Akkor a "méltóságos" ur le-

eresztette az alkalmatlan re-dőnyt és kiadta a mai nap lezárá-sára szóló utasítást.

Mindössze néhány másodperc telhetett ezalatt, de a fiatal asszony-nak ez is elég volt most, hogy külö-njs hangulatában, amiről aligha tu-dott volna pontosan számot adni, végiggondolja az előzményeket, a mik eddig a pilla-natig hozták.

Távolról se le-hetett volna lelki-furdalásnak ne-vezni, ami végig-borzongott rajta, mégis arra kész-tette benső ösztö-ne, hogy hamar-jában nézzen meg még egyszer egy elki szemülla-nással mindent és úgy hallgasson az utolsó hangra, amely ezzel kapcsolatosan szól majd hozzá a szíve fenekéről.

Az ura tetőtől-talpig nyárspol-gár volt, minden magasabbrendű képesség nélkül; hivatalnok, aki

ért, hogy minél előbb a maga asszonya legyen, mert szörnyen megunta már a szűkös családi viszonyok korlátait.

Modora s "fel-lépése" kitünő volt; sokkal több-re se igen tanitot-ták. Az urára várt egy kis örök-ség, ami a hiva-talnoki gyöngye fi-zetést a megélhe-tés alapjává ke-rekiütthette. Nohát férjhez ment a re-ményes égek re, punktum!

És azóta várták együtt az öröksé-get is, az előlépte-tést is. Mind tü-relmetlenebbül vár-ták. Az asszony már nem titkolta türelmetlenségét. Az ember, amikor erről volt szó, csak hűmögött és még gyorsabban szivta a pipáját.

Ráncolta a homlokát, de nem elvégezte ugyan a dolgát, de azon-tul aztán egy garas ára érték sem volt benne.

Nyári alkonyatkor.

NYÁRI alkonyatkor, lenn az alsóvégen,
Szakkállsáritó kis padkán

A ház előtt ülnek négyen.

Öreg Kender János meg az élte párja,

Mellettiük két eladó lány

Egymás szavát lesi, várja.

Falevél se rezzen... Egy madár se mocsan...

Mély hallgatás... Az ő lelkük

Hej, ki tudja, hol jár mostan...

A bádog toronyban ezüst-harang csenget...

Imádkoznak... Osz! nagy-későn

Agnes törli meg a csendet:

— A Palkó!... A Palkó!... Nem jó levél tőle...

Az én drága testvérbátyám...

Mért nem kapunk hírt felőle?...

Öreg Kender János legyint a kezével:

Mit firkáljon?... Tüzes levél!...

Vált ő mostan az ellenséggel!

A másik lány sóhajt... Könyvet törül titkon:

— Az én Palkóm, drága mátkám,

Mikor lesz már nálam itthon?...

Csak az anya hallgat... némán néz az égre...

Egy kérdés sir a lelkén:

— Az én fiam, drága fiam,

Vajjon éle? Vajjon éle?...

HEVESI JÓZSEF.

Hogy mért ment hozzá? Azt az istenek tudják. Valószínűleg az-haragosan, hanem gondolkodva. Valamin töprenkedett s amikor egyszer megint nyugtalanabb volt a menyecske, elszántan mondotta:

— Szívem, én tudnék valami módot, ami biztossá tenné az elő-léptetést. Néhány száz koronát je-lentene ez is és egyelőre a semmi-nél jobb volna.

Az asszony érdeklődve fordult feléje s biztatta: hadd halljuk!

— Szívem, tapasztalt ember vagyok és sok minden láttam éle-temben. A szemem előtt lett Mo-kány bácsi is irodafőnök. A Fele-sége kijárta neki. Úgyes asszony, nagyon ügyes asszony...

Elhallgatott, mert az asszony arcán egy eddig ismeretlen, szin-te odafagyott vonást vett észre, amely csak lassan engedett ki.

— Talán nem vagy velem egy véleményen szívem? — kérdezte bizonytalan hanghordozással.

Az asszony nem felelt mind-járt. Ki tudja, merre kalandozott a gondolata. Ki tudná, mi volt az, amire tündése közben vállat vont. Az ura észrevette ezt a moz-dulatot s lelkesen biztatta: Ugy, ugy, szívacsém! — nincs abban semmi sem; — szemesnek a világ, vaknak az alamizna. Élelmesnek kell lennünk mai napság. Én azt mondanám, hogyha te a kezembe vennéd ezt a dolgot, menne.

— Azt hiszed? — kérdezte az asszony vontatót, halk hangon, a miből csak a született négy lábú nem érezhette ki a rejtett gunyt.

— Biztosítlak, — feltétlenül biztosítlak, szívem. Sokat gondol-koztam már erről s tudod, nekem nagy tapasztalatom van. Ha te a méltóságos urat felkeresnéd;... ha okosan beszélnél vele egyszer;... szóval, ha élelmesek lennének...

Az asszony fagyosan kérdezte: aztán te nem bannád?... kicsoda-micsoda az a te "méltóságosod"? Az ember reménykedve ragadta meg a felesége kezét:

— Olyan ember, akiről mond-ják, hogy asszonykérésre sokat megtesz. Én pedig jól tudom, hogy te okos nő vagy; — tudsz te bá-nni az emberekkel; — mesés mo-dorod van teneked! Hogy tudsz te fellépni... Egyetlen szavaddal meghódítanád; mindent megtenne nekéd.

— És nem lesz abból baj? — kérdezte az asszony s olyan va-lami volt a hangjában, mint ami-ekor a falu harangját félreverik.

Az ember mosolygott; büszke volt arra, hogy lám: érti.

— Hát iszen persze; más nővel ki tudja? De te okos vagy, szí-velem. Te tuljársz az eszén. A vén bolond rendesen mogorva és adja a főnököt. Lehet, hogy az első pillanatban téged is kimérten fo-gad. De te, ahogy ösmerlek, az ujjadra csavarod. Aztán majd itt-hon elmondasz mindent: és ne-vetünk rajta — szívem! hehe!

Mindent végigélte az asszony ezekben a furcsa pillanatokban és látta képzeletében az ura ostoba arcát: — hallotta biztatását.

A méltóságos ur épen visszai-t-melléje és elszánt mozdulattal ra-gadta meg a kezét.

Mint ahogy nem vonta vissz-lehajolt hozzá s elkezdte esőki-mi, azokkal a esőkkel, amely mindegyike egy-egy égő kérdés.

Az-asszony a szabadon lévő ke-zébe rejtette az arcát, de a mási-kat, azt a bűnösét, amely az égő kérdésekre valahogy felelt, nem vonta vissza.

Fehér számtanácsos ur esete.

Fehér számtanácsos ur a kassai pénzügyigazgatásnál működött és ebben a minőségben, mint buzgó tisztviselője az államnak szám, illetőleg pénzügyi ügyekben osztogatott tanácsokat olyképpen, hogy a nála fizetési meghagyásokkal megjelent, halasztást kérő feleknek őszintén azt tanácsolta, hogy fizessenek, mert különben jön a végrehajtás. A számtanácsos tehát mint látni méltóztatnak, nem valami ördögös tudományos foglalkozás. Huszonöt évi szolgálat után majdnem minden állami tisztviselő elérte ezt a rangot. És ha tekintetbe vesszük, hogy huszonöt év alatt mennyi anyagi gondon, mennyi feljebbvalói székaturán megy keresztül egy állami tisztviselő, egész nyugodtan megállapíthatjuk, hogy egy állami hivatalban, mondjuk husz tisztviselő között rendszeren az a számtanácsos ur, aki a legkopaszabb és a kinek legsavanyubb az ábrázata.

Fehér számtanácsos ur is kopasz, savanyu arcu bácsi volt. Pedig csak negyvenöt éves és nőtlén ember volt. Az az állami tisztviselő, aki nő is, az duplán meg-savanyodik, mert nemcsak a hivatalban, de odahaza is szekirozzák. Fehér számtanácsos ur csak a hivatalos életől savanyodott meg, mert ő agglegény volt.

Mikor elérte a számtanácsosi rangot, valahogyan mégis kezdett jó dolga lenni. Ő volt az osztályban az első ember, tehát már nem igen szekirozták felülről. Anyagilag is kezdett rendbe jönni, mert a különféle tisztviselő egyletek által lefoglalt fizetése végre felszabadult már és így körülbelül hater ezer korona jövedelme volt.

Kezdte magát elég kellemesen érezni. A savanyu arcifejzés és a ráncok lassan eltűnődek arca körül és Fehér számtanácsos ur mindanap elégedettebben nézegette magát odahaza a tükörben. Csak egy dologgal nem volt megbarátkozva, hogy olyan nagyon kopasz volt. Igazán, egy fényes billiárd golyóhoz hasonlított a feje és ez elkeserítette.

Legutóbb elkezdett udvarolni is egy szép asszonykának, egy mérnöknek. Minden délután kicsipte magát, eszesen felöltözködött, megborotválkozott kikötötte a bajuszát és úgy nézett magát a tükörben. Nagyon meg volt elégedve magával, de ha aztán meglátta a tükörből is fénylő, csupasz fejét, egyszerre lehángolt lett. A mérnökne férjének szép, dus, félre fésült hajzata volt és biztosra vette, hogy kopasz feje miatt fog majd kudarcot vallani. Kezdte irigyelni és gyűlölni a dushaju embereket, hivatalban feltűnően szekirozta a dushajzatu, fiatal számgyakornekoeskákat.

Egy délben ott ült kicsipkedve a kávéházban s forgatta a lapokat. Egy cikkben azt olvasta egy jövevű esztétikustól, hogy az emberi fajzat annál messzebbre esik majd a majomtól, mennél szörtelembek lesznek az emberek. Ez a kijelentés egy kissé megnyugtatta, lopva kivágta a cikket az újságból, zsebre tette és elindult a szép mérnökhez.

A mérnök valahol uton volt és Fehér számtanácsos ur elérkezettnek látta az időt a döntő lépés megtételére. Szerelmet vallott a szép asszonykának és annak rendje és módja szerint a lábai elé borult.

A mérnökne erre nagyot kacagott és így szólt az előtte térdelő Fehér számtanácsos urhoz:

— Ugyan, ugyan, hova gondol, maga kis, kopasz csacsika, hisz én szeretem az én szép uramat! — és pajkosan megpacskolta tenyerével a billiárdgolyót.

Fehér számtanácsos ur leforrázva kelt fel és épen ki akarta már venni a zsebéből az újságcikket, hogy bebizonyítsa a szép asszonynak, hogy az ő dushaju ura sokkal közelebb áll a majomhoz, mint ő, mikor vendégek érkeztek. Fehér számtanácsos ur erre boszusan távozott.

Elkeseredetten járt-kelt a városban. A "vén kopasz csacsika" jelző nagyon fájt neki. Egyszerre azonban örömmel kapott mutató ujjával a homlokához:

— Megvan! Megvan! Parókat veszek! — kiáltotta.

A parókához aztán egy merész tervet gondolt ki. Miután itt a városban parókéval kigunyolnák mindenütt, úgy a hivatalban, mint a társaságokban, elhatározta, hogy felutazik a fővárosba, elmegy a minisztériumba osztálytanácsos rokonához és kéri sürgős áthelyezését egy távoli vidékre, egyuttal megveszi a parókat, jól becsomagolva eldugja addig, amíg át nem helyezik, aztán az uton, a vonatban majd felveszi, hogy már legelőjéltől kezdve is, mint egy minden tekintetben kifogástalan, dushaju ember érkezzen meg új állomáshelyére, ahol bizonyára így majd könnyedén megőrdítje a legszebb asszonyokat is.

II.

Fehér számtanácsos ur tervét keresztül is vitte. Rövid szabadságot kért, felutazott a fővárosba s harmadnapra egy sötétbarna, gondosan kidolgozott parókával és egy biztos, sürgős áthelyezési ígérettel utazott haza. A paróka a kizárólagos volt gondosan elcsomagolva. Alig ért haza lakására, bezárkózott szobájába, odaállt a tükör elé és ugyancsak a fővárosból beszerzett finom, fekete festékkel bekente öszes bajuszát, aztán felvette a parókat.

Egészen megváltozott az arca, megfiatalodott és Fehér számtanácsos ur nagyon boldog volt. Biztosra vette, hogy ha ilyen fiatalos ábrázattal jelent volna meg a mérnökne előtt, a szép asszonyt már rég magáénak mondhatná. Sajnos azonban, parókával nem mutatkozhatott sehol sem, félt a gunyolódástól és főleg a hivatalban nem akarta magát nevéssé tenni. Azért izgatottan várta áthelyezését, ami három hét múlva meg is jött. Jó messzire, Lugosra, a délmagyarországi kis élénk városba helyezték át.

Gyorsan összecsomagolt. A nagy poggyászt feladta, egy kis táskát vitt magával az utra, abban volt a paróka is. Csak a hivatalban bucsuzott.

Többszöri átszállás után, végre beült a Temesvár-Lugos felé induló gyorsvonatba. Egy külön fülkébe helyezkedett el, adott a kalauznak két koronát, aki megígérte neki, hogy nem ereszt a fülkébe senkit se. Fehér számtanácsos ur izgatottan zárta be belülről a fülkét s gondosan befüggyönyözte az ajtót. Aztán kicsomagolta a parókat, bajuszfestéket, tükröt vett elő, bekente a bajuszát, majd kikötötte s gondosan föltette a parókat. Egy jó félórát cicomázta magát, igazgatta a parókat s mikor levetette a bajuszkötőt s benézett a tükörbe, alig ismert magára. Bajusza szép fekete lett és felkunkorodva simult

oda gondosan megborotvált arcához. A paróka kitűnően és diszkréten volt elhelyezve a fején. Kiegyenesedett. Egészen fiatalnak érezte magát. Összecsomagolta a kis kéziláskát, még egy pillantást vetett a tükörbe s dobogott a szíve, mikor kifüggyönyözte az ajtót, majd kis lámpalázzal küzdve lépett ki a folyosóra.

A folyosó üres volt. Közvetlen a szomszéd fülkéből esengő női kacagás hallatszott ki és Fehér számtanácsos ur benézett az ajtón. A szakaszban csak négy hölgy ült. Három egészen fiatal. Fehér számtanácsos urnak egy ötlete támadt. Megpróbálja, hogy milyen hatással van a hölgyekre így, parókásan és fiatalon kikötött bajuszával. Visszament a kis táskájáért és felöltözt, aztán benyitott a fülkébe.

Köszönt. Elég barátságosan fogadták. Ahá, gondolta, ez már a dus hajzatnak szól. Elhelyezkedett. Volt elég üres hely. Nézegette a hölgyeket, azok is őt. Az idősebb negyedik hölgy, az lehetett a mama, föltette hosszú, aranyláncan lefűggyőzött az orrára és jól megnézte. A fiatal hölgyeket szépeknek találta Fehér számtanácsos ur, különösen az egyiket, aki olyan asszonyiasan bájos volt. Szeretett volna megismerkedni velük. Észre lehetett venni, hogy a hölgyek is szívesen vették volna, ha valami szellemes, szórakoztató utitársat nyertek volna a jövevényben. Alig egy negyed óra múlva a kupé ablaka hirtelen valamitől lecsapódott. A hölgyek megijedtek.

— Juj, megfázunk! — sikongtak mire Fehér számtanácsos ur odaugrott s feltolta az ablakot.

A hölgyek megköszönték a mama megemlítése a hűvös időjárást mire megindult a beszélgetés és öt percen belül Fehér számtanácsos ur már bemutatkozott a hölgyeknek:

— Fehér Kázmér számtanácsos vagyok! — mondta.

A mama aztán gyorsan elmondta, hogy a leányaival a fővárosból hazautaznak Lugosra, ahol a férje orvos.

— Igazán! Lugosra! Én is oda utazom! — szólt örömmel Fehér számtanácsos ur.

— Kihez? — kérdezték.

— Senkihez. Most megyek először Lugosra, oda helyeztek át a pénzügyigazgatásához.

— Ugy! És a kedves neje nem jött önnel? — kérdezte a mama érdeklődve.

— Nőtlen, agglegény ember vagyok! — felelte Fehér számtanácsos ur.

— Ugy! Ön nőtlén, tanácsos ur! — szólt mosolyogva a mama és a leánya nézett. Azok is mosolyogtak.

Egyszerre nagyon kedvesek lettek. Fehér számtanácsos ur igen kellemesen érezte magát a szép hölgyek között. Később kitűdött, hogy az asszonyias kinézésű egyik fiatal hölgy csakugyan asszony, özevgy, három hónapi házasság után lett az.

— Én fogom őt megvigasztalni özvegységében, — határozta el magában Fehér számtanácsos ur és elkezdett mindjárt bókolni a fiatal asszonykának.

Temesvár felé járt már a vonat és Fehér számtanácsos ur nagyon jóba lett a hölgyekkel. A kedves mama mindjárt tudott is a számára egy szép szobát Lugoson, szembe velük. Aztán szó esett a lugosi társasletről. A fiatal özvegy kijelentette, hogy csupa fia-

tal zöld gyerekmber van Lugoson, akikkel alig lehet komoly diskurzusba boesátkozni. Aztán van még egy pár savanyu kopasz, majomképi agglegény is.

Fehér számtanácsos ur e megjegyzésre hirtelen odakapott a homlokához és örült, hogy ő nem kopasz. Lám, gondolta, mégis csak a hajzat imponál az asszonyoknak.

Épen kiindult már a vonat Temesvárról. Fehér számtanácsos ur javában bókolt a szép asszonykának, amikor egyszerre felnyitott a szakasz ajtaja és belépett az ellenőr, utána a kalauz. Köszönt és kérte a jegyeket. A doktorné azon nal átadta. Az ellenőr ekkor Fehér számtanácsos urhoz fordult:

— Szabad kérem a jegyet!
— Féláru arképes igazolványom van. Itt a féljegyem! — mondta Fehér számtanácsos ur.
— Kérem az igazolványt is — szólt az ellenőr.

Fehér számtanácsos ur nagy nyugalommal nyult a belső zsebébe és kivette a tárcáját. Egy kissé megforgatta, hogy a hölgyek lássák, mert hát egészen új volt a tárca, a parókával együtt vette Pesten. Majd kivette belőle a szürke fedelű igazolványt és átadta. Az ellenőr megnézte a képet, majd ránézett Fehér számtanácsos urra, aztán újra a fényképet nézegette. Egyszerre összeráncolta a homlokát és megcsóválta a fejét.

Fehér számtanácsos urnak ugyanekkor egy rémes gondolat cikázott át agyán és egy ideges mozdulatot tett.

— Uram, — szólt az ellenőr szigoruan — ez nem lehet az ön igazolványa!

Fehér számtanácsos ur elsápadt.
— De az enyém! — felelte zavartodtan. — Már évek óta az.

— Nem, kérem, ez nem az ön igazolványa! — felelte az ellenőr határozottan. — Ez itt egész más fénykép. Itt egy öreg, egészen kopasz, lefűggyőzött ur van levéve, aki legalább 45-50 éves ember lehet, önnek pedig dus haja van, felkunkorodott a bajusza és nem néz ki többnek 36 évesnél. Mondja meg az ur őszintén, hogy hogyan jutott ehez az igazolványhoz?

— Kérem, én igazolom magamat, hasonlítsa össze az én aláírástomat és itt vannak az irományaim, én Fehér Kázmér pénzügyi számtanácsos vagyok Kassáról, most helyeztek át Lugosra! — szólt Fehér számtanácsos ur sápadtan az igazolomtól.

— Az aláírást könnyen lehet utánozni. Az irományok, nem mondom, lehetnek ugyan a Fehér számtanácsos uréi, de nekem az a meggyőződés, hogy ön jogtalanul, bűnös uton jutott ugy az igazolványhoz, mint az okmányokhoz. Nekem a fénykép az irányadó! Vallja be az ur, hogy találta vagy lopta-e az igazolványt és okmányokat. Maga biztosan valami szélhámos! — kiáltotta az ellenőr.

— Jézus, mi lesz itt! — szólt az egyik hölgy.

— Kérem, hölgyeim, — hebegte Fehér számtanácsos ur — ne higgyék ezt! Itt egy tévedés van a dologban!

— Semmiféle tévedés nem lehet — szólt az ellenőr. — Itt van a fénykép, hölgyek, tessék jól megnézni. Itt van! Van itt valami hasonlatosság! Hiszen ez egy teljesen kopasz öreg urat ábrázol. Nos hölgyeim!

(Folyt. a 12. oldalon.)

: DETEKTIV-TÖRTÉNETEK :

A GYANUS MISS.

EGY MAGYAR DETEKTIV NAPLÓJÁBÓL.

ZAVAROS bűnügyünk volt a nyár derekán, — mesélte nekem Bónis István rendőrtanácsos, a nyolcadik kerületi kapitányság vezetője — anynyira komplikált, hogy az elején nem is reméltünk világosságot deríteni benne. Elmondom rendre, ahogy következik, minden fázisát a történetnek. Augusztus elsején, a Tavaszmező utcában, közel a kapitányság épületéhez, egy kis koreszmában letelepedett két elég jól öltözött ur, egy idősebb és egy fiatalabb. Társaságukban egy huszhuszonkét esztendő, elég csinos és formás, leány ült. Hidedg sültet, salátát, tésztát, sajtot és bort rendeltek. Jó étvágyuk volt, mert hárman tizenhét korona árát költötték el.

Hogy-hogynem, miután elébb jól befalatoztak, a két férfi valami ürügy alatt távozott és nem tért többé vissza. Otthagyták azonban a leányt magára, egyedül. Már beesteledett. A fiatal nő még mindig az asztal mellett kuporodott. Ami feltűnt. A vendéglős a leány arcáról nem sok jót olvasván le, rosszat sejtett. Udvariasan megkérdezte tehát tőle, kifizeti-e a vacsora költségeit. A leány felelet helyett zokogásba tört ki, mire a vendéglős, tisztába kerülvén a helyzettel, rendőrt küldött.

Röviden, a leány elém, a nyolcadik kerületi kapitányságra került, mint közönséges — a mi nyelvünkön szólva — "Zechprellerin".

Kérdéseimre, miután jól kisorsította magát, a következőket adta elő, szóról-szóra, ahogy itt citálom, idegenszerű kiejtéssel, hibás magyarsággal.

— Magyar leány lenni. Komáromban születni. Atyám két éves koromban kivinni Amerikába engemet. Ohioban felnevelkedni, félíg-meddig elfelejtetni magyar nyelvet. Azért, mert mindig angolul beszélni. Atyám zongoragyáros és nagyon gazdag lenni. Egyetlen leánya én lenni, engem szeretni. Gazdag férjhez kívánta engem adni, de én őt nem szeretni, csak Muskót, aki engem szeretni, imádni, halálba menni értem. Én is érte. Atyám nagyon haragudni érte ezért, fenyegeti engem kitagadással. Muskót kidobással. Jaj, ezt mink, én és Károly — így hívni Muskót — nem tűri. Muskó mondani nekem: Te Róza, — ez az anyám név — velem jönni, elszöksz rossz apától, ki szívéddel nem törődni és velem jönni szép Magyarországra, Budapestre, hol lakik anyám, ki téged örömmel fogadni. Budapest ten téged feleségül venni. Jaj, de jó lesz, mondtam én. Május elején titkosan hajóra ülmi ketten, Muskó és én, aztán megszökni ide, egyenesen szép Budapestre. Tegnap ideérkezni és Muskó keresni édes anyját, de

nagy szomorúságot találni, anyja nincs, anyja egy hónappal ezelőtt, áprilisban meghalni. Találkozni ma reggel Muskó öcsésével, de az nagyon szégyen lenni, Károlynak sem lenni pénzt, éhezni mind a hárman. Azért bemenni vendéglőbe, enni, engem otthagyni, míg valahol pénzt szerezni, hogy csehket kifizetni tudni. Muskó bizonyosan visszajön, mindent kifizetni, engem nem hagyni bajban. Kérem engem elengedni, hogy Muskót felkeresni. — Kérem.

Meghatóan tudott könyörögni a leány. Könnyei potyogtak, miközben kezeit tördelte.

Azért mégsem eresztettem el. Nem azért, mintha nem hittem volna elbeszélésében. Nem. Hanem azért, mert biztosítanom kellett a vendéglőst a tizenhét korona erejéig. Az a Muskó, a leánynak a vőlegénye, eltalál ugyanis hozzám, ha becsületes szándéka volt eltűnése körül. Ha eljön, kiadom neki a menyasszonyát. Addig is őrizet alá helyezem a leányt.

Mint foglyot nem akartam kezelni, lekötöttem tehát a kapitánysági őrszobába, kiadva a rendeletet, hogy onnan ne bocsássák el, csak akkor, ha Muskó Károly jelentkezik érte és igazolja, hogy a koreszmárosnak kifizette a tizenhét koronát.

Amit eddig elmondtam, az este nyolc és kilenc óra között történt. Másnap délelőtt — szokás szerint — tíz órakor riportot tartottam. Az éjjel és reggel összefogdosott esavargókat hallgattam ki, midőn elém vezetik a leányt. Már tökéletesen megfeledeztem volt róla. Meglepetve kiáltottam tehát fel:

— Hát magát nem vitte el, hogy is hívják no, az a Muskó, a vőlegénye?

— Nem, — zokogta a leány — nem jötte el. Istennem, sokáig nem lenni ő Pesten, bizonyosan eltéveszteni utat, ide nem találni. Engedni el, kérem, engem. Bizonyosan megtalálni őt.

Eppen azon tűnődtem, hogy mitévő legyek a szerencsétlenül, amidőn rendőrellenőröm fülemhez hajolva sügta:

— Kapitány uram, e nő alighanem szélhámos!

— Hogy-hogy? — kérdeztem kíváncsian.

— Előttünk tetteti magát, hogy nem tud jól magyarul. Az éjjel pedig álmában félrebeszél, hangoosan szintiszta magyarul szóval. Osaló ez, uram!

A dolog szegyet ütött fejembe. Sőt dühbe hozott. Boszan-

tott a pusztá gondolat is, hogy hátha félrevezetett a nő?

A leánynak álmában való magyar kiejtése — amit intelligens rendőrellenőrömmek feltétlenül elhittem — nem volt sehogy sem összeegyeztethető magatartásával. E mögött lap-pang valami. Majd megtudjuk mindjárt hogy mi. Szigoruan rászóltam a nőre:

— Konta Rózi — ez volt teljes neve — az a gyanu merült fel maga ellen hogy hazudik. Maga nem beszél hibás magyar sággal amint azt mutatja. Maga álmában egész rendesen, jól ejtette ki a magyar szavakat.

— Hohó — nevetett a leány — ez semmi nem jelenteni. — Legtöbbször előfordulni, hogy álmában egészen helyesen kiejteti anyanyelv szót, nemcsak nálam, de sok-soknál, akik ki-vándorolni.

— No, ez valószínűtlen — mondtam — de nem baj, tessék elpróbát magával. Majd meglátjuk, vajjon tud-e angolul!

Ezzel mindjárt átküldtem a szomszédba egy barátomért, a ki pompásan beszél az angol nyelvet. Barátom szerencsére otthon volt és hívásomra azonnal átjött a kapitányságra. — Megkértem, hogy beszéljen a leánnyal. Szívesen megtette. A következő kérdéseket intézte hozzám:

— Where are you born miss? (Hol született kisasszony?)

— What is your name? (Mi a neve?)

— What is the reason you came to Budapest? (Miért jött Budapestre?)

A leány egyik kérdésre sem felelt. Gnyos mosoly volt a válasza.

Még mielőtt barátom jött volna, figyeltem a nőt.

Csodálattal tapasztaltam, hogy abszolút nyugodt. Nem sápadt el, nem szurkolt, hogy le-leplezik. Ha ez a nő — gondoltam magamban — tényleg szimulál, akkor

a világ legnagyobb művésznője. Mert a legravaszabb bűnös sem tudná ily egykedvűen megőrizni hidegvérét, mint ez a nő. Ehhez kiváló alkalmi találatok szükségesek. A nő hihetetlen önuralmát azonban csak ezután volt alkalmam megcsodálni. Barátom ugyanis tovább faggatta őt minden eredmény nélkül, türelmetlenségében haragosan kifakadt magyarul, így:

— Ugyan ne bolondozzék. Ön soha életében egy szót sem tudott angolul!

Mire a vakmerő perszóna harsógó kacagásban tört ki: — Haha, én nem tudni! Maga nem tudni!

Majd felém fordult, engem iparkodott meggyőzni, hogy barátom a világ minden nyelvén beszélhet, csak angolul nem. Különbösen ő azt értené, — erősítette.

A szemtelenségig vakmerő volt állításában és további szimulálásában. Hanem nem volt elég ravasz. Elárulta magát: Megfogtam. Ugyes alakoskodása hajótörést szenvedett azon, hogy nem gondolt arra, hogy én a barátom angol nyelvismertében nem kételkedem.

— Konta Rózi, — szóltam hozzá — most Komáromba telefonálok. Majd megtudom, hogy maga ott született-e! Addig fogva marad.

Még aznap megérkezett Komáromból a válasz, hogy Konta-család az egész megyében nincs.

Most egészen bizonyosan tudtam, hogy a leány hazudott. Nem járt az sohasem Amerikában.

A sürgönyt elébe tartva, felszólítottam, hogy hagyja abba tettetését és mondja meg, mire való volt az egész komédia. Jöndulatú szavaim minden hatás nélkül maradtak.

Még huszonnégy órával később lerántottam titokzatos magaviseletéről a leplet. Feltettem, hogy a leány bizonyára már ismeretes a rendőrség előtt és ezért vagy ezer rovott multu nő fényképét néztem át a főkapitányságon.

Az egyik detektivem rá is akadt a leányéra. Aminek folytán könnyű volt megállapítani, hogy Katona Teréznek hívják és hajdunánási születésű, lopásért már büntetett eseléd.

Látva lelepleztetését, bevalott, hogy azt a két embert, a kikkel együtt vacsorázott, előzőleg soha sem látta. Aznap ismerkedett meg velük a ligetben. A gazemberek becsapták. Az ő bőrére ettek-ittak és ugy tettek, mintha mindjárt visszajönnének. Az amerikai mesét félelmében találta ki, hogy a rendőrségen fel ne ismerjék. — Mert ki van tiltva Budapestről.

Hogyan tudta azonban, oly kitűnően utánozni az el-amerikaiasodott magyar beszédét? — tudakoltam tőle.

Egyszerű a dolog. A Szabadság-terén szolgáltam egy nagyságánál, aki huszonnégy évig volt Amerikában, Ohio államban és így beszélt. Tőle tanultam el...

A pompásan alakító tolvaj-leányt eltoloneoltuk.

VILÁGOSSÁG

Irta: NÓGRÁDI LÁSZLÓ.

EGYSZER csak azt vette észre, hogy már nem szereti a feleségét, pedig már két gyermekük volt. Szép két gyermek, kiknek csiripelése betöltötte a házat... Gyönyörűség volt a két gyermek — hiába, úgy érezte, mintha tenger szakadna a lelkére, mikor belép a házába, mihelyt meglátja a feleségét.

Szép, alacsony, sovány asszony volt a felesége, szerelemből vette el. Ugy éltek, mint egy pár galamb és most egy idő óta... Verejtek gyöngyözött a homlokán, ha arra gondolt, hogy már nem szereti a feleségét.

Gyakran kétségbeesve, töprengett, mért nem szereti már úgy, mint akkor, akkor... Miért? Az asszony az, aki volt. Még szebb most. Kereste kereste, hogy miért nem szereti már. Mit se talált. Házasratos talán az asszony? Szeretlemből az. Ha rátámad, mikor későbbben vetődik haza, semmi. Ha nem korholná, akkor volna hibás az asszony. Talán pazarló? Nem pazarlóbb, mint más asszony.

— Mi hát az ok? — kérdezte önmagát.

Felelni nem tudott, csak érezte, hogy már nem szereti a feleségét.

Nem szereti s mégis együtt kell vele lenni, úgy kell mutatni, mint ha szeretné, nehogy észre vegyék mások, vagy a felesége. Kettős életet élt, egyet kifelé alakoskodót, s bent a lelkében, ahová senki sem pillanthatott az igazit.

Megundorodott önmagától, lelke lassan-lassan megöröklődött ebben a kettős küzdelemben. Elvesztette szilárdságát s nem egyszer képtelen volt uralkodni magán. Az asszony minden legkisebb ellentmondása felizgatta, pedig ezerszer megfogadta, hogy szilárd lesz s folytatja a játékot gyermekei s a világ kedvéért.

— Hogy miért kell ennek így lenni? — töprengett és szeretni akarta mindenáron a feleségét újra. Visszagondolt a régi időkre, mikor még lelkük, szívük egy volt. És mennyire örül, ha sikerült egy kis melegét lopni a szívébe a felesége iránt. Vigasztalta magát, megint olyan lesz minden, mint volt azelőtt. Édes, meleg fészkek lesz a házuk, sietni fog haza. Munkája közben is szívesen gondol majd arra, mit csinál otthon a felesége. Várja-e? Gondol-e rá? És örülni fog, ha elébe jön majd a felesége s megcsókolja.

Megcsókolja? Hideg borzongás futott végig rajta. Lelke szárnyaszegetten hullott alá a fekete semmisségbe. Nem, nem tudja igazán csókolni többé.

Sírni szeretett volna. Végtelen keserűség fojtogatta lelkét. Hát ez már így lesz mindig, míg csak él. Azért született, hogy így éljen? Szörnyűség! És még szörnyűbb, hogy nincs oka rá, hogy ne szeresse feleségét. Hiszen ha oka volna. Mást se szeret... A szíve ki van égve, a lelke elfáulva. Nem tud szeretni. Akarna, de nem tud. Irózatos sötétség van a lelkében s nem tud tőle menekülni.

A felesége nem veszi észre, mi forog a lelkében. Jó hites társ, hűséggel s bizalommal van iránta.

— Nyomorult vagyok, nyomorult, — hánytorgatta magában és elsötétült szeme előtt a világ, mikor arra gondolt, hogy nem tud ebből a sötétségből szabadulni.

Dehogynem. Elvált, gondolta. — Meggyülöltem, jogom van hozzá, hogy újra éljek.

Igy gondolta s örült a gondolatnak.

Gyenge volt. El-elnézte az asszonyt, hogy szorgoskodik otthon, milyen gyanutlanul, milyen odaadással. Elmézte a feleségét s feljajdult a szíve. Hát ezt a jó asszonyt üzze el a háztól, ettől az anyától fossza meg gyermekeit?

— Szeretni fogom, — erősödött.

Megkísérelte. Egy darabig sikerült csalni önmagát, aztán nem ment a dolog. Éjszaka, míg háza népe aludt, hányszor virrasztott. A nagy csöndben élesen hallatszott felesége s gyermekei lélegzése. Aludtak, mert tudták, hogy erős kar védi őket s béke volt szívükben. És ő, az apa, az erős, állmatlanul meresztette szemét a sötétségbe. Megelevenedett előtte az álaktalan sötétség, alakok vigyo-

rogtak feléje, suhantak el előtte. — Nem szereted a feleséged, nem szereted, — hallotta.

Fejét a párnák közé temette. — Beteg vagyok — gondolta.

De hogy volna beteg, mikor oly rendesen tud gondolkozni. A számok rengetegéből nap-nap mellett egyetlen kis jegyecské se kerüli el a figyelmét. Oly pontosan működik este, mint régen, mikor még szerette a feleségét. Pontos, szigorú számok embere most is, nem érez fáradtságot soha. Sőt még most jobban szeret dolgozni, mint valaha, mert... mert míg dolgozik, nem gondol arra, hogy már nem szereti a feleségét. Nem érzi a nagy ürességet a lelkében, a nagy hidegséget szívében.

— Nem, az eszemnek nincs semmi baja, — gondolta.

Azelőtt ritkán maradt el otthonról, most már nem szeretett otthon lenni. De hová-menjen... Hát ha a könnyelmű élet visszaad-

ná azt, amit elvesztett. Hát ha ez visszahozza a régi szeretetet. Hát ha!

Megkísérelte. Egy ideig tetszett az új élet, de aztán ezt is meguntta.

— Csunya játék ez, gyalázatos. Mit csalom magam? Véget vetek a dolognak.

Számot vetett.

Gondolkozott s minél tovább forgatta eszében a gondolatot, annál világosabban látta, hogy szerencsétlenségének felesége az oka. De hát miért? Mert van. Lelke szörnyű forgatagba került s már nem is igyekezett tőle szabadulni.

— Így van, így van, — ujjongott. El kell pusztulnia.

— Megölöd, gyilkosa leszel! Mi lesz veled s a gyermekeiddel?

S már hallotta, hogy kiabálnak rá: gyilkos, gyilkos. Hallja gyermekei sirását, az árvékat, kikre fekete bélyegét süt tetteivel.

— Nem lehet, — mondta s majd szét szakadt a szíve.

De... Uj világosság támad lelkében, szörnyű, iszonyatos.

— Megölöm őt, a gyermekeimet, magamat, — gondolta s beleszállt a gondolatba.

Gépiesen szakgatta szét irományait. Meg-megállott. Fakult, ócska papirosok voltak. Az anyja levele... iskolai bizonyítványa... levél a menyasszonyától... Szemből kiperdült a könny, lelke összeszorult. Gondolta-e, hogy ennyire jut? Gondolhatta-e, mikor ott játszott anyja ölében? Mikor az iskolai bizonyítványt kapta? Mikor ezt a levelet kapta a menyasszonyától? Gondolhatta-e?

Nagyot sóhajtott, de lelke nem könnyebbült meg. A végzet szörnyű módon tréfálta meg. Kivette lelkéből azt, amiért érdemes élni, dolgozni, szenvedni, tűrni... igen, kivette a szeretetet. Legyen vége hát mindennek!

Már az utolsó darab papírt tépte szét. Kinyitotta az ablakot s belebámult a sötét éjszakába. Már egy pár pillanat és arrafelé fognak szállni mindnyájan, egy nagy talányt hagyva maguk után. De jó lesz így. Az emberek nem fognak megtudni semmit. Azt fogják előbb hinni, hogy hűtlenül kezelte a pénzt. Örülni fognak, de nem sokáig: egy fillér se sikkadt el a kezén, minden számadása rendben van. Nem tartozik senkinek. Hogy fognak majd esodálkozni... A családi élete is példás volt, nem tudnak erről se mondani rosszat. A nagy tragédiát nem fogja érteni senki. Senki! És ez a gondolat tetszett neki.

...Még egy pillantást vetett a hunyorgáló csillagokra, aztán kezébe vette fegyverét s lábujjhegyen ment a hálószobába.

A kis éjjeli lámpa pislogó világot terjesztett, ott feküdt két gyermeke s a felesége. Olyan nyugodt mind a három. Megállt a felesége mellett s nézte, hogy lélegzik. Szinte lányos az alsó asszony arca.

A fegyvert felemeli... Aztán megrendül... keze lehanyatlik. Meredten áll, mintha kővé vált volna. Néz...

Halk sóhaj rebben el a felesége ajkáról és felnyitja szemét az asszony. Mosolyog. Mosolyog s ura felé nyújtja kezét.

— Te, te... szeretsz... hörögi az ember s oda vágódik az ágy mellé s fuldokló zokogással möhön csókolja a felesége kezét...

A kék madár.

*H*US réten hevertem s elaltatott a szél,
Aratlan álom ült rá a szememre
S ug yaludtam, mint a gyerek, ha fél,
Vagy mintha meg volnék verve.

*Nehéz volt a fejem, a lábam, kezem,
Nehéz a szempillám, s béna madár
A bágyadtan szálló lélegzetem,
S oly szép volt az ég, oly szép a határ.*

*Oly szép a világ, a föld olyan lágy,
A távoli vetés hímző arany,
Zenéltek a szélben a bokrok, a fák
S repülve jött a kék madaram.*

*En kék madaram oly szépen mesél,
Isten lelkével szaldos talán
Messzi tájakon és földeken szét,
Mint égő csillag vak éjszakán.*

*S a világ megbékül, mosolyog a nap,
És nem sir anyaszív, se árva gyerek,
És tengernyi kéz kövér kalászt arat,
S elhallgat ágyu, kürt, fegyverek.*

*S a végek oly csendesek, mint a szívem,
S az álom fénylő, aranyzárnyon száll,
S a vágy uszik tündérvízeken,
Ha felém repül, ha szívemre talál:*

A kék madár, a kék madár...

Peterdy Andor.

A FÁTYOLOΣ HÖLGY

IRTA SZINI GYULA.

ALPÁRY EDITH anyja temetéséről tért haza; hideg téli délutánon földelték el örök nyughelyén özvegy Alpáry Mihályt, gazdag földbirtokos özvegyét. Edith árván maradt, jóformán rokonok nélkül. Bájos teremtés volt s alig tizennyolc éves.

Esti tiz óra volt. Kibontotta világos szöke selyem fürteit, gépiesen végezte éjjeli toalettjét.

Amint így fésülködött, fölemelt karjai hirtelen megmeredtek és szemei a rémülettől kerekre nyitak.

A tükörrel szemközt lévő bejáró ajtó lassan felnyit és magas termetű, feketébe öltözött, sűrű fekete fátyollal burkolt nő lépett be.

A látomány néhány másodpercig mozdulatlanul maradt álló helyén. A leánya szintén kővé meredve állott; kiáltani akart, de egy hang se jött ki torkán.

Most a jelenség Edith felé tartott. Emez gyorsan visszafordult és az asztalon álló lámpát felragadvá, rákiáltott a fekete fátyolos kísértetre:

— Hátra, fekete rém! megállj!

Es teljes erejéből nekihajította az égő lámpát. A jelenség félreugrott, a lámpa földre esett és kialudt. Edithnek a rémület szárnyakat kölcsönzött. Gyors elhatározással a hálószobával szomszédos kis fülkébe futott s annak ajtóját magára zárta. Reggel szobaleánya itt találta meg reszketve, halálsápadtan.

Kora reggel Szemere dr. látogatta meg az árva urileányt, a család háziorvosa, akinek Edith elmondta éjjeli kalandját. Az orvost a nagy rendtelenség csakhamar meggyőzte arról, hogy Alpáry kisasszony rejtélyes támadója hus és vérből való lény.

De mi lehetett a célja? Mert rablásnak semmi nyoma sem mutatkozott.

Szemere dr., aki jól ismerte a detektívfontókat, fölkereste őt hiatalában és elmondotta neki az esetet. Emez rögtön kiküldte Pogányt a helyszínére.

Természetesen a leánykához intézett első kérdése az volt, vajjon vannak-e ellenségei?

Edith tagadólag rázta fejét. — Nem vette-e észre, hogy a legutóbbi időben valaki éjnek idején be akart lopózni a parkba?

Szemere dr. közbeszólt: — Pogány ur elevenére tapintott a dolognak. Tényleg boldogult Alpáryné öngyászata közölte velem, hogy Néró, a házörző kutyája több ízben élénk nyugtalan-ságot tanusított.

— Igen fontos az, amit most doktor ur közölt velem, — mondá Pogány. — De hát hogy lehet az, hogy a kutya nem ugatott ez éjjel?

Pogány és az orvos a kertbe mentek s annak legvégén a kutya-házikó mellett megdögölve találták az ebet. Az orvos ennyit mondott:

— Megmérgezték szegény állatot.

— És elszórt husdarabokra mutatott, amelyeket a kutyának nem volt ideje elfogyasztani, oly gyorsan hatott a mérég.

— Alighanem sztrichnin, — mondá Szemere dr., — a kutya teste meg van görbülve.

Pogány elgondolkodott, aztán Edithhez fordulva kérdé:

— Jártak néha valamelyik színházba, vagy hangversenyre?
— Igen, gyakran jártunk az

hazatérve, észrevették, hogy fiatal subanc követi őket egészen hazáig és felismerték őt. A páholynyitogató volt az, egy alig husz éves fiatal ember.

Operába és a Nemzeti Színházba.

— Helyes! Nos tehát ilyen alkalmakkor nem konstatalta, hogy élénken látásvéveik és valaki igyekezett volna ismeretséget kötni önnel? Vagy hogy valaki titokban követte őnt?

— Nem!
Szemere dr. ismét közbeszólt: — Hát az a fickó, a páholynyitogató, aki egy ízben egészen hazáig kísérte önöket?

Edith megvetőleg legyintett kezével: — Ugyan, hagyja ezt, doktor ur, jelentéktelen dolog.

— Nagyon is jelentékeny, — ellenveté Pogány, — halljuk csak miről van szó?
Itt Szemere dr. elbeszélte, hogy egy ízben Alpáryék az Operából

gató volt az, egy alig husz éves fiatal ember.

— Fontos utbaigazítás ez, — jelenté ki Pogány — doktor ur, rögtön elmegyünk az Orepaházba.

Ott megtudták, hogy a fickót valaki felbérelte, hogy megtudja Alpáryék lakását.

— Mennyit ígért? — kérde Pogány.

— Kétszáz koronát,
— Az ördögbe! Neve!
— Zádory Róbert.

— Kicsoda ez az ur?
— Majd megmondom én, —

folytatá a titkár. — Ez Zádory dugszagdag, magánzó, páholybérlő, körülbelül harminc éves szép szál férfi, de rendkívüli tekintélynek örvend és a legelőkelőbb körökbe

járatos. Pár hónappal ezelőtt tüzesen udvarolt egyik bájos primadonnának és már erősen sutogták, hogy ennek házasság lesz a vége és Zádory Róbert nőül veszi Garday Ilonkát. De a szerelmesek közt elhidegülés állott be.

Pogány a páholynyitogató felé fordulva, hirtelen kérdé tőle:

— Nos és közölte Zádoryval Alpáryék lakcímét?

A páholynyitogató tagadólag intett.

— Miért nem? — kérde Pogány, — hiszen a jutalmat meg kellett szolgálni.

— Nem fogadtam el, illetve visszaadtam.

A detektív merően megállott a fickó előtt.

— Mennyit adott Garday Ilonka azért, hogy el ne árulja Alpáryék lakcímét?

— Ötszáz koronát!

— Jól van, fiam, — mondá Pogány — elmehetsz.

Most Zádort kereste fel Pogány és közölte vele az Alpáry Edith ellen elkövetett merényletet.

Zádory elsápadt és remegve kérdé:

— Remélem, nem történt semmi baja Edith kisasszonynak?

— Nem, de hogy a jövőben megkíméljük őt hasonló támadásoktól s hogy megtudjuk, ki tör élete ellen, szükségünk van az ön nyit, őszinte vallomására.

— Készséggel, — felelé Zádory — annál is inkább, mert az az öröm ért, hogy végre megtudtam annak a lakáscímét, akit titokban imádkozok és nőül akarok venni. Bizonyára már értesült arról, hogy hónapokkal ezelőtt Garday Ilonkának udvaroltam és úgy volt, hogy nőül veszem. De mikor egy este Alpáry Edithet megpillantottam a páholnyban, halálosan szerelmes lettem bele. Ettől kezdve szakítottam Garday Ilonkával és igyekeztem megtudni Alpáryék címét, de a páholynyitogató, akit tetemes jutalmat ígértem, több ízben azt felelte, hogy nem sikerült neki kikutatni lakásukat.

Nem esodálnám, hogy ez a művésznő, aki rendkívül szenvedélyes, bűnre ragadtatta volna magát, mert fejébe vette, hogy feleségem lesz és le akarta rázni nyakáról vetélytársójét.

Edith egyedül volt a fűthomályban uszó hálószobában s időről időre remegve pillantott a bejáró ajtó felé.

Nagy Isten! ez az ajtó lassan felnyit és a fátyolos hölgy jelent meg. Edith elfeledkezett arról, hogy Pogány biztatta, hogy ne féljen, örködni fog rá. A fátyolos hölgy közeledett az ágyhoz és hirtelen a leány felé hajolva annak torkához kapott.

— Kegyelem! — nyögé a szegény leány.

De a fátyolos hölgy hirtelen eleresztette áldozatát és rémeseket sikoltott. Valaki az ágy alól kinyult vasmarok ragadta meg lábát és lerántotta a földre. Aztán kivilágosodott a szoba és egy férfi lerántva a merénylő hölgyet borító sűrű fátyolt, kiáltá:

— Ismer-e, Garday Ilonka? Pogány detektív vagyok! Rendőrök! Vigyék ezt a hölgyet a fogházba, fogadjanak kocsit.

Két hóval később Zádory Róbert nőül vette az árva Alpáry Edithet. A házasság igen boldog volt, a fiatal pár rendkívül szerette egymást. Garday Ilonka a börtönben megmérgezte magát.

A mikor én hozzád...

Fráter Loránd nótáiból.

AMIKOR én hozzád jártam,
Minden rózsá hajtott,
Szerelemtől, boldogságtól
Ragyogott az arcod.
Haragudott az apád is,
Veszekedett az anyád is,
Mert a szived, hű kis szived
Csak én hoztam hajlott.

Az beszéltek tisztelet,
Halovány az arcád,
Nem veri föl a vén házat
Kacagásod, nótád.
Titkon sirat az apád is,
Titkon sirat az anyád is,
Ők már tudják, mi tépte le
Arcodról a rózsát.

Tudományos apróságok.

Gépek kormányzása a távolból.

Olvásóink mindenesetre emlékeznek arra a néhány év előtt felmerült hírre, hogy valakinek sikerült volna elektromosság útján igen nagy távolságra olyan melegt fejleszteni, a mely mindent egy pillanat alatt meggyújt, megolvaszt, tönkretesz. Ama hihetetlen hír szárnyra kelte idejében szóba került, hogy micsoda elképzelhetetlen átalakulás megy végbe az emberi társadalomban, ha csakugyan lehetséges volna pl. négy-öt ezer kilométernyire hatni olyképp, hogy pl. az elenség villamosgéppel felgyujtsuk, lökészetét óriási távolságból tönkre tegyük, magát az ellenséges haderőt pedig csak úgy

könnyedén egy földi pokolba, egy tüzhellóba kergessük. A gyakorlati élet most azt mutatja, hogy sokféle merész álom valóra válik a tudomány segítségével.

A nürnbergi természettudományi társaság ülésén bemutattak egy villamosgépet. Ez a villamosgép arra való, hogy távolban levő gépeket, a melyek természetesen mind villamos erőre vannak berendezve, drótközvetítés nélkül, egyszerűen a villamos hullámok segítségével mozgásba hozza, kormányozza, elindítsa, tehát megfelelően: hajókat, motorosonakokat, torpedókat stb. irányítson. A távolba ható villamosgép konstrukciója természetesen a drótnélküli táviratosság gondolatán alapszik, mert míg a ható gépezet a villa-

mos hullámok elindítására, addig a távolban levő hajó, torpedó, stb. a villamoshullámok felfogására szolgáló géppel van felszerelve, mely gép transzmissziós kombináció szerint működik és a hajót, torpedót irányítja, kormányozza.

Villamos távolbalátó.

A távolbalátás kérdése szintén a jövő zenéje. A modern ember ugyanis ezer és ezer kilométernyi távolságra tud beszélni telefonon, de látásának határai rendkívül korlátozottak. Mesébe illő lesz az, ha csakugyan sikerülne fog minden kétséget kizárólag, távolságokra való tekintet nélkül távollátani. Egy neves berlini gépészmérnök

egyelőre egy kísérleti gépet szerkesztett, a melynek tökéletesítése milliókba kerül, a kísérleti gépezet maga pedig ötezer márkába. Ez a gép egyelőre csak egyszerű mintákat, négyszögekből alkotott különböző alakoszetételeket enged látni. A gépezet titkát a felaláló nem árulja el, csak annyit lehet sejtetni, hogy a szelén nevű elemet oly összetételben használja, a mely azt eredményezi, hogy a szelén minden legcsekélyebb fénybehatásra reagál. A kocka beosztású lap minden egyes kockája mögött szelén van elhelyezve. Ha már most a falhoz támasztott kockák valamelyikét átszurjuk és a vetítőkészüléket működtetjük, a falra akasztott kockák megfelelő helyen a szúrás helye meglátszik.

A melléknévek.

eltérőleg a német, francia és olasz nyelvektől és hasonlólag a magyar nyelvvél mindig változatlanok maradnak, legyenek a főnevek bármily számban és bármily neműk.

Hard work (hárd vork) nehéz munka;
sharp knife (sárp nájf) éles kés;
thoughtful mother (tatful) máder) gondos anya;
rich women (rich vumen) gazdag nők.

A melléknévek fokozása aránylag vége könnyű. A közép fokban **r**, **er**, a felső fokban **st**, **est** ragot függesztünk hozzájuk.

Wise — wiser — wisest (vájz, vájzer, vájzeszt) bölcs, bölcsőbb, legbölcsőbb; great — greater — greatest (grét, gréter, gréteszt) nagy, nagyobb, legnagyobb.

A rövid magánhangzóval bíró egytagú szavak a fokozásban utolsó mássalhangzójukat megduplázzák: red — redder — reddest; az y-nal végzők az y-t ire változtatják: happy — happier — happiest; (red) vörös; happy (hepi) szerencsés.

De némely angol melléknévek egészen eltérőleg, azaz szabálytalanul fokoztatnak; így p. o. good — better — best (gud, better, bészt) jó, jobb, legjobb; bad — worse — the worst (bed, vorz, di vorzst) rossz, rosszabb, a legrosszabb; little — less — the least (litl, lesz, di liszt) kicsiny, kisebb, a legkisebb; míg aztán megint másképp fokoztatnak bizonyos szavak, melyek a közép fokban more (mór), a felső fokban the most (di mósz) teszik a melléknévé.

Attentive, more attentive, most attentive (ettentif, mór ettentif, mósz ettentif) figyelmes, legfigyelmesebb; és ez az utolsó mód az a fokozás, melylyel

oly melléknévek fokoztatnak, melyeknek végsőtagjai: ain, al, ed, ent, ful, id, ing, ive, less és some. Némelykor a most a törzshöz függesztetik: hind (hájd) hátulsó a leghátulsóbb: hindmost.

Ha a melléknév elé a névelőt "the" tesszük, a melléknévből főnév lesz: good, the good (di gud) a jó.

Vannak megint melléknévek, melyeket egyáltalában nem lehet fokozni, p. o. icecold (ájszköld) jéghideg, vagy melléknévek, melyek formát jellemeznek, p. o. round (raund) kerek stb. és végül vannak melléknévek, melyek csakis mindig a felsőfoku értelemben használhatók, p. o. universal (juniverzl) általános; sublime (szublajm) magasatos.

A névmások.

A személyes névmások: I (áj) én, mindig nagy betűvel iratik; thou (dau) te (az angol sohasem tegez, a legközelebbi családtag — még a cseléd is — kivétel nélkül **ön** (kegyed) szóval szólítatik meg: a thou (te) csak a költészetben és az imakönyvekben fordul elő és egy vallási felekezet, a quakerek, használják maguk közt; he (hí) ő (hímmü); she (sí) ő (nőnemü); we (vi) mi; you (jú) ön; they (dáj) ők.

Itt említendő fel a magyar én, önmagam, ténmagad, önmaga, mi-magunk, önmaguk, melyeket visszaható személyes névmásnak neveznek az angolban; I, másélf (májszself); thou, thyself (dáj-szself); he, himself (hímszself); we, ourselves (aurszself); you, your-

selves (jürszself); they, themselves (demszself).

Az egyes szám harmadik személyének hímneme **he** (hí); nőneme **she** (sí); és van még egy harmadik alakja, **it** (it).

Egyes szám:

ő ír, he writes (hí rájtsz) (hímmem); ő ír, she writes (sí rájtsz) (nőnem); ő nö, it grows (it grósz) az nő (fárol szóvala p. o.).

A személyes névmások ejtegetése:

I (áj) én,
my, mine (máj, májn), enyém,
me (mí) engem;
thou (dau) te,
thy, thine (dáj, dájn) tied,
thee (dí) téged;

hímmem:

he (hí) ő,
his (hísz) övé,
him (hí) őt;

nőnem:

she (sí),
hers (hórsz),
her (hór);

semleges:

it (it),
its (itsz),
it (it);

Többes szám:

we, our vagy ours, us (vi, aursz, az) mi, mienk, minket;
you, your vagy yours, you (jú, júz, júsz, jú) ti, tietek, titeket vagy ön, önök, önöket;
they, theirs, them (dáj, derasz, dem) ők, övék, őket.

Egyes szám:

I of me, to me (áj av mí, tu mí) én, enyém vagy rólam, nekem, engem;

thou, of thee, to thee, thee (dau, av dí, tu dl, dí) te, tied, neked, téged vagy rólad;

he, of him, to him, him, (hí, av, him, tu him, him) ő, övé, vagy neki, őt, róla.

A harmadik személy nőnemében: she, of her, to her, her (sí, av, hór, tu hór, hór) ő, övé, neki, őt vagy róla;

A harmadik személy semlegesében: it, of it, to it, it (it, av, it, tu, it, it) az, arról, annak, azt.

Többes szám:

we (vi),
of-us (av az) rólunk,
to us (tu az) nekünk,
us (az) minket,
you (jú) rólatok,
of you (av jú) rólatok,
to you (tu jú) nektek,
you (jú) titeket,
they (dáj) ők,
of them (av dem) róluk,
to them (tu dem) nekik,
them (dem) őket.

A birtokos névmások kétfélek: olyanok, melyek a főnévvel és olyanok, melyek önállóan állanak. Az elsőbiek ezek: my (máj); thy (dáj); his (hísz); her (hór); its (itsz).

my house (máj ház) házam,
thy house (dáj ház) házad,
his house, her house (hísz ház, hór ház) háza,

its nest (itsz neszt) az ő fészke,
our house (aur ház) a mi házunk,

your house (júr ház) a ti házatok,
their house (dér ház) az ő házuk.

Angol iskola

Egyszer azuban Grineus Mátásné t hirt. Nagyon megkemes, alázatos szeretet gyanusította, hideg vele szemben s ha megadással visszajött jobb kedvét, ő vette lovnak hidegsegét. Vagy egy hónapja lelkiismeretfurdalás. Nem győzte magas Mátás erényeit, láta magát, a legur kel illetve saját szesirt és panaszkodott dent tett ő a lovag rencesitlen, milyen kor egyszer ismét ratta a remélt viszo eljött a nap, hogy tára menjen, mikor a lovag szerelmesban levelet irt nekijön, mert ő egy le-

Egy idegen fiu let, az egy köre es a falon, ugy lette Dobos barna padt, mikor nekij a levél tartalmát den, de nagyon

— Jól olvastad den, de nagyon — Jól, uram. — Egy szó sine — Nincs. — A lovag ajkát a vér kiserkedt pár pere mulva kodott indulatán hetz. Küldd be Iván szivesen kedves gazdájához barátságos hang-

— Iván fiam, nap megynk mit zet marad ithogad, hogy minde a lovakon. Let utunk lesz.

Iván alig hitte elszakott már az tól. Nagy öröme de mintha öröme ugy nyomozott fáradtsága, a h salakja.

Késett öröm v de azért csak rivalgás felett a ban is.

Este még Dob el mindent: "Ha — mondta. — az őrizettel, maj haza jövünk, me csináltatok mind Eddig csak Vas szabni, most ha nak, négy hét minden ruha."

— De hol ve kérdezte Iván. halinát árulnak ten se lehet an

Dobos jó ke Ivánnal: "Mió bosánka ember ni, van-e vala Nem láttál te kedőt menni b

Asszonyok-Lányok

Két arany hajsza.

IRTA CZOBEL MINKA.

(18.)

XVII.

Bucsujárás.

Egyszer azonban, úgy látszott, Grineus Mátyásné tulfeszítette a hirt. Nagyon megkínította engedelmes, alázatos szeretőjét; ok nélkül gyanúsította, hideg, kimért volt vele szemben s ha Dobos szerény megadással visszahúzódott, várta jobb kedvét, ő vetette szemére a lovnak hidegségét.

Vagy egy hónapon át pedig a lelkiismeretfurdalást játszotta. — Nem győzte magasztalni Grineus Mátyás erényeit, jóságát s gyálázta magát, a legundokabb nevekkel illetve saját személyét. Majd sirt és panaszkodott, hogy mi mindent tett ő a lovagért, milyen szerencsétlen, milyen alávaló. S mikor egyszer ismét három hétig várta a remélt viszontlátásra s már eljött a nap, hogy Dobos Woroch-tára menjen, mikor már alig birt a lovag szerelmes szívével, hajnalban levelet irt neki, hogy ne jöjjön, mert ő egy hétre elutazik.

Egy idegen fiuval küldte a levelet, az egy kőre csavarva dobta be a falon, úgy lelte meg a kapu őre.

Dobos barna bőre igen megsápadt, mikor neki Czinke elolvasta a levél tartalmát:

— Jól olvastad? — kérde szeliden, de nagyon nyomatékosan.

— Jól, uram.

— Egy szó sines másképp?

— Nincs.....

A lovag ajkára harapott, hogy a vér kiserkedt a foga helyén, de pár perc múlva már egészen uralkodott indulatán: "Jól van, mehetsz. Küldd be nekem Ivánt."

Iván szívesen és gyorsan jött kedves gazdájához, ki őt a régi barátságosan szólította:

— Iván fiam, készüljtek! Holnap megyünk mind, csak az őrizet marad itthon. Nézd meg magad, hogy minden patkó jól áll-e a lovakon. Lehet, hogy hosszú utunk lesz.

Iván alig hitte, amit hallott, úgy elszokott már az efajta parancstól. Nagy öröm töltötte el szívét, de mintha öröme lekötve lenne, úgy nyomasztott rajta a várakozás fáradsága, a hosszú szomorúság salakja.

Készt öröm volt bizony ez is, de azért csak öröm volt s örömrivalgás felelt a hirre az őrszobában is.

Este még Dobos maga rendezett el mindent: "Hajnalban indulunk, — mondta. — "Czinke itt marad az őrizettel, majd lesz dolga, ha haza jövünk, mert új posztóruhát csináltatok mindnyájatok számára. Eddig csak Vassily maga tudott szabni, most ha ketten neki látnak, négy hét alatt kész lehet minden ruha."

— De hol veszünk posztót? — kérdezte Iván. — Jerencsén csak halinát árulnak. Talán még Szigeten se lehet annyi posztót kapni!

Dobos jó kedvű volt s tréfált Ivánnal: "Mióta szokták a dobosáink emberek boltban kérdezni, van-e valami, vagy nincs-e? Nem láttál te még sohase kereskedőt menni brassói vásárról egri

várrára? Van azoknál posztó, a mennyi csak kell."

— Igen de — azok őrizet alatt mennek.

— És aztán?... vagy megszaladnak vagy levágjuk őket. Ugy is kell nekünk szekér is, mert Egerből a püspök pincéjéből szeretnék legalább egy hordó bort elhozni. Eger alatt fogunk el vagy két szekeret, azzal bemelegyünk a városba, elhozzuk a bort, meg a püspök palotájából a kincseket. Vagy két zsák buzalisztet is szerzünk és egy kis tengerit.

Mint egy gondos háziasszony, úgy gondolt Dobos mindenre s beosztotta, mit honnan hoznak, s nem okozott neki aggodalmat: szívesen adják-e, vagy sem,

— Teljes fegyverzetben jön min denki — szölt a parancs. Ő maga osztotta ki a fegyvertárból a hat hosszú esővű puskát. Ez csak a legügyesebbnek jutott de lándzsa volt mindenkinek, azonkívül pisztolyok, török vagy buzogányok. Egy kis tarisznya is volt mind egyiknek nyakába egy kis utraválóval. Sokat nem kellett vinni, csak ha eltévednek valami rengetegbe, mert az eledelt maguknak, lovuknak — ahol csak emberi lakás volt — kikövetelték.

Neki indultak a nagy világnak. De csodálkozásukra csak rövid darabon mentek az országuton, aztán nekivágtak a hegyeknek, az erdőknek, patak medrébe ereszkedtek le, kőves hasadékon kapaszkodtak fel, dült fákön kellett a lovaknak óvatosan átlépdelni, majd ismét a gyökereket, kőveket kerülgették.

Iván töprengett: hová mehetnek? Tudtával erre nincs város, de még tanya se. Mire jó a lovakat farszítani?

Szólt is gazdájának: "Uram, erre aligha fogunk posztós szekeret elfogni."

De Dobos csak annyit felelt: "Mielőtt a hareba mennénk, egy bucsujárást teszünk. Régi fogadalmam s most eljött az ideje."

Ismét csak a rengetegbe mentek a felkelő nyári nap sugárzása között, mely a fenyők tűin úgy szűrődött át, mint egy pókhálószőrű ezüstsövet. A harmatokba visszacsillámlott a gyémánt minden tizes színével, ragyogásával, megfogódott a buja növény, haragos zöld mohba és a lovakok fehér halináján, bőrködmönén, arnyfoltokkal vegyest siklott le folytonos, egyforma változással. A

mint azok haladtak előre, ki hátrább lovagolt, az előtte menő ember hátán látta a fény- és arnyfoltokat leperegni, egyformán, szakadatlanul, ahogy az elmaradó fák árnya reájuk esett.

Dobos előtt nem lovagolt senki, ő vezetett s feszült figyelemmel nézte az erdőt, hol található egy szélesebb csapást? hol egy kényelmesebb kapaszkodót, Oly ügyességgel ment a bokrok és törzsek sűrűsége között, hogy aránylag elég gyorsan haladhattak.

Délre állt a nap, midőn egy hegyoldalba, tisztás helyre érkeztek. Nem volt semmi nevezetes a helyen, olyan volt, mint minden más erdei tisztás: körül-belül négyzögű, selyes puha füvel, mely most el volt árasztva lilaszin harangvirággal, magasan, egyenesen álló, vajszínű gyüszüvirággal, rózsaszínű tollas kis erdei szegfűkkel. A tisztás szélén Dobos leszállt lováról, levette fővegjét s emberei nek mondta: "Fiúk, ti is levett főveggel lépjétek erre a helyre, mely vezérteknek a legszentebb e világon."

Nem magyarázta nekik, miért szent ez a hely, ő sem kérdezték, csak álltak körbe, levett főveggel, mint a templomban. A kantárszáron tartott lovak legeléshez fogtak, a piros szegfűs, kék harangvirágos, zöld fűben.

— Pihenjétek fiúk! — mondta Dobos kis vártatva. Ő maga pedig elindult a tisztás másik szélére, hol mogyoróbokrok között, néhány összeomlott gerenda négy szögben jelezte egy régi ház helyét.

A lovag előbb széjjel nézett: láthatják-e emberei s mikor meggyőződött, hogy nem láthatják a bokroktól, meg a magas fűtől, hogy magában van egészen, leborult az összeomlott ház előtt, esékolta kórhadat küszöbét, önkénytelenül is ajkára jöttek e szavak: "Oh Napkirály atyám! vezérelj! erősíts! bátoríts!" Aztán gyöngéden, mintha asszonnyal beszélne, suttogta: "Édes anyám, vissza jöttem hozzád! Hirt, dicsőséget, vagyon szereztem, van mindennem és még sines semmim. Azt hittem, király vagyok, most meg látom, nem lett belőlem egyéb, mint egy utonálló, rabló de már nincs visszatarérés. Nem tudom, mi vezet, de csak mintegy álomba járok. Ugy érzem, veszély környékez, talán már a vég ez? Eljöttem még egyszer hozzád. Talán már nem sokára örökre is veled leszek!"

A lovag igen elszomorodott, nagyon egyedül érezte magát, vágyódott valaki után, de ez most nem Amália volt. Nem is tudott volna e pereben mit kívánni, ha az angyal még egyszer megkérdezi kívánságát. Olyan szépen hangzik mindaz a földi jó, olyan kíváncsának látszik, ha nincs, s cly közömbös, megszokott ez, ha van és a vég mégis mindenütt ugyanaz: elfakulás, elmulás, eltűnés. — "Miért is kértem csak tizenkét évet? töprengett magában — s ha százat is kérek, az is éppen úgy eltűnik, elmulik, ha egyszer vége van, úgy elmulik, mint egy nap, vagy egy perc."

Dobos a gondolkodás igen kifárasztotta, nem volt hozzászokva, mert nála a gondolat mindig járt tetté vált, s mivel ott, hova most elméje tévedt, a tett ki volt zárva, igen elálmósodott. Lehajtott fejt a mohos küszöbre s menten elaludt. Azt álmodta, hogy anyja ölében pihen. Majd látta azt a zivataros napot, mikor megölte az ördögöt, csakhogy a füst-felhőből, melyben a Sátán feloszlott, újra kikélt a poklok fejedelme s most gunyosan nevetett Dobosra: "Azt hitted, elpusztítottál, ugy-e? pedig csak magadat pusztítottad el. Vége a tizenkét évnék, amit az angyaltól kértél. Fősvény a menyország! Ha az én szolgálomba állsz, örökre minden jónak tulajdonába helyeztelek volna." De egyszerre az ördög ismét füstté vált, eltűnt, ment a láthatáron fehéren, fényesen jelent meg az angyal.

Fiam! — mondta Dobosnak, — válaszon állsz, figyelj, figyelj, hogy veszélybe ne juss. Addig, míg két aranyhajszaad a fejedben van, nem bánthat senki és semmi, de ha azt ellenséges kéz kihuzza, vége erődnek.

Dobos most kinyitotta szemét s szinte ijedve látott maga előtt egy sugárzó fehér jelenséget. — Iván volt, kinek fehér bőrködmönéről izzón vert vissza a nap, éppen Dobos szemébe: "Ne haragudj gazdám, hogy felébresztettelek, de már igen nyugtalan voltam, hova lettél? Kerestelek az egész tisztás hosszába, széltebe, végre itt megbotlottam ebben a kórhadt gerendában, akkor láttalak meg."

Dobos szinte mámoros volt még álmától, de gyorsan felelte: "Jó, hogy felébresztettél, rosszat álmodtam."

— Mert olyan alacsony volt a fejed — jegyezte meg Iván. — De micsoda gerendák lehetnek ezek? egészen, mint egy ház hely. Nézd, még egy darab fedél is van ott beomolva, ott meg mintha kemence lett volna."

— Gyere, Iván, nagyon eltöltöttem az időt — mondta Dobos sietve. Nem szerettem, ha Iván vizsgálta a ház helyet, bár jól tudta, hogy senki ki nem találhatja, hogy ez az ő szülőhelye, de mégis féltékeny volt reá, mint egy édes, mély titokra. Ne tudja senki, ne is lássa, de ne is nézze azon boldog szép emlékek színhelyét.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK.

1. BETŰREJTVÉNY.

Beküldte Balogh József, Cleveland, O.

Csuka $\frac{dó}{a}$

2. VERSES REJTVÉNY.

A legúnak városában
Gyakori e látványosság;
Oldalát a hullámfedők
Gyanú edesen nyaldossák.

Nem többet, csak egy betűt kell
Hozzáoldanod nevéhez,
Miből, ami látványosság:
Közvetlenül tünemény lesz.

Átlatlan tünemény, mely
Erőlenebb, mint a tenger,
Melyet nem tud létrehozni
Semmi más lény, csak az ember.

3. TRÉFAS REJTVÉNY.

Beküldte Veres József, New Brunswick, N. J.

Két második egy első közre kap,
Igen jó étel ez, ne félj, nem harap.

Mi ez?

A megfejtők között három érdekes
Könyvet sorsolunk ki.

A megfejtések augusztus hó 7-ig
Küldendők be a Szabadság heti
Melléklet Rejtvény-pályázatához
címezve beküldeni. Kérjük olvasóinkat,
hogy ezzel kapcsolatban mást
ne írjanak.

Ha olvasóink saját maguk készí-
tnek ilyen rejtvényeket, szívesen
látjuk, ha jók.

A megfejtéseket kérjük lehetőleg
levelezőlapra és mindig a Szabadság
Melléklet Rejtvény-pályázatához
címezve beküldeni. Kérjük olvasóinkat,
hogy ezzel kapcsolatban mást
ne írjanak.

Julius hó 20-án megjelent szá-
munkánk között rejtvények megfejté-
sei: 1. Egyenes; 2. Győzelem; 3. Viz.

Helyesen fejtették meg: Veres József, New Brunswick, N. J.; Németh Matild Lórsain, O.; Komlósi József New York, N. Y.; Csatt Mátyás Pittsburgh, Pa.; Kovács Istvánné Cleveland, O.; Bihary Ferenc Canton, O.; Pápai István So. Bend, Ind.; Balázs András Akron, O.; Kocsis József Akron, O.; Jakab István Wadsworth, O.; Pap Vince, Buffalo, N. Y.; Holub Mihály és neje Detroit, Mich.; Portás András Cleveland, O.; Németh András Youngstown, O.; Pusás József Buffalo, N. Y.; Szemes József Cleveland, O.; Herz Mária, Chicago, Ill.; Bundás Mihály Pittsburgh, Pa.; Bányai Juliska New York, N. Y.; Szabó Eteleka Chicago, Ill.; Nyikos János Akron, O.

A pályázaton kitűzött díjakat sors
húzás útján Kovács Istvánné cleve-
landi, Kocsis Józsefné akroni és Pus-
kás Józsefné buffalo előfizetőink
nyerték meg. A díjakat postára ad-
tuk.

Szerkesztői üzenetek

Barton Mariska. Köszöljük, de —
szíves engedelmével, akkor, amikor
nékünk legalkalmasabb. Egyébként
nemsokára viszontlátja a Vasárnap-
ban.

Simon Györgyné. Besoroztuk. Mi-
helyt lehet, közöljük a Vasárnap-
ban.

Veres József. Az első és utolsó
nagyon akoptatott téma. A máso-
diknak már ebben a számban helyet
adtunk.

Mrs. Soltész. Ez bizony, nagy saj-
nálataunkra, gyenge dolog, de való-
színűleg kapunk mi erősebbet is ön-
től.

N. N. L. Lorain. Szíves bejegye-
zését kérjük ahhoz, hogy a kérdéses
rúvat anyagát mi választhassuk meg.
Novák Alajos. Sorra kerül. Üdv.

SZOMORU ASSZONY. — Terka
néni nagy részvételt olvasta át le-
velét s már ez is ítélkezés a cse-
lekedetei fölött. Terka néni nem ker-
tel, őszinte lesz. Pontosan olyan vá-
laszt kap, amilyent megérdemel s eh-
ből a pár sorból, — amit a dolog ter-
mészetére tekintettel csak burkoltan
szövegezhettek meg, — következethet
arra, hogy azért, amit elkövetett, vá-
dolhatja-e önmagát, vagy — még szí-
gorubban gondolkozva — ítélkezhet-e
önmaga fölött.

Terka néni első sorban is megérti
őnt és el sem tudja képzelni, hogy az
ön helyzetében másként lehetett vol-
na cselekedni. Ön mindent elkövetett,
hogy a döntő pillanatokat elkerülje,
hogy ne legyen kénytelen szíve érzel-
meinek előnyt juttatni minden más-
sal szemben, de a sors beleavatkozott
a dologba és direkt kérdést intézett
őnhöz. Ilyen helyzetben pedig önma-
gát adta volna meg, ha nemmel vála-
szol.

Szó sines róla, — ha más ítélkez-
hetne ön fölött, különösen olyan em-
ber, aki ebben az ütközésben vesztes
maradt, — az ráolvashatná fejére a
bünt és talán jogosan is tenné, de az
élet joga, amit mindenki a természet-
től kap, minden szerzett jogok előtt
áll és felmenti a lelkét.

Öszinteséget ígértem. Ime, bevál-
tom: Terka néni se cselekedett volna
másképp az ön helyén!

SZEGÉNY ASSZONY. — Leveléből
arra kell következtetnem, hogy az
orvosa vagy rossz orvos, vagy lelki-
ismeretlen ember. Olyan diagnózist,
hogy "az idegei szétpattanhatnak",
nem állapíthat meg valamire való or-
vos. Ezért egyelőre — miután minden
egyéb bajt is a betegsége rovására
kell írnom, — ma nem lehet más ta-
nácsom az ön számára: mint az, hogy
menjen el egy megbízható magyar or-
voshoz. Szerkesztőségünk, ha telefo-
non felhív bennünket, szívesen ajánl
ilyen orvost, csak hivatkozzék erre az
üzenetre. Ha egészséges lesz és még
mindig lesz panaszja, akkor is szívesen
ad tanácsot önnek Terka néni.

TÖBB LEVÉLRE a jövő héten vála-
szol Terka néni.

Emlék a multból.

(Folytatás és vége)

E kis leány bűvös, szép arca, ár-
tatlan tiszta szerelme suhant át
az ő életén. Ott volt közvetlen
közeliében — magához köthette
volna örökre — nem volt köztük
más válaszfal, csak a Dány örök-
lött családi gögje és az okatlan
előítélet, ez a két démon, a mik
már annyi szívet törtek össze.

Nem volt bátorsága szembe
szállni velük s elveszítette azt a
szelid, szép kis gyermeket, a ki
szerelmében csalódva, világga
ment — s gyászborította a sa-
ját maga szívet is és féktelen fájd-
almában örült tobzódásnak, esze-
vesztett pazarlásnak adta magát.

— Így ment tönkre ostobán,
mint egy kis iskolás gyerek.

A jácmin és a galagonya volt
a Lulli kedvence virága. Ha őt
nem eresztette volna idegenbe —
ha itt marasztalta volna, akkor
ma nem kellene úgy hagyni el-
ősei hajlékát, hogy összes va-
gyonául egy pár száz forint és
egy jukkerfogat maradjon.

A kertész kisfia egy csapat pa-
rasztgyerekekkel oda pajzánkodott
az ablak előtt elterült gyepre s
teli torokkal énekelték:

"Kis kaesa fürdik fekete tóba,
Anyjához készül Lengyelország-
ba".

Szédülés fogta el — gyermek-
korában neki is ez volt kedvence
dánája.

Az öreg Péter nagyon szomorú
arccal hozta be a reggelit s je-
lentette, hogy a községi előljárók
és a cselédek a terráson várnak
reá.

Dány kiment — s kalapját, kez-
tyűjét kezében tartva állt meg az
öreg bíró előtt.

— Méltóságos uram! községünk
jóságos, jótévő ura! — eljöttünk
hozzád bucsuzni — itt megesu-
lott az öreg szava, nagy, barna
kezeit s mellére szorította s aka-

dozva, fuladozva folytatta — nem
tudom — nem tudom... odahaz
oly szépen kigondoltam és most
nem tudom elmondani — aztán
odabrukt az ura kezére és sirt,
mint egy gyermek.

Dány megszorította a jó embe-
rek kérges kezét, az ő torkát is
összeszorította a fájdalom s ész-
re sem vette, hogy egyszerre csak
mellette áll Stieglie.

Az uszorás köszönésére megrez-
zent s nagy megerőltetéssel sike-
rült meghatottságát palástolni.
Péternek már nyugodtan adta ki a
rendeletet, hogy fogasson.

Aztán átvezette Stieglieet és ki-
sérőit a termekbe, hogy lássák,
hogy nem hiányzik semmi. Pár
perc múlva már ott állt a terra-
szon, hogy kocsihoz üljön.

Stieglie hajlongva követte:

— Méltóságos uram, né menjen
igy el, — szölt az uszorás, — vi-
gyen magával valami emléket, —
amit legjobban szeretett, — bár-
mi legyen az...

Stieglie nek a torkán akadt a
szó. Megijedt a saját maga sza-
vaitól. Az jutott eszébe, hátha e
tönkrement ember elveszi emlé-
két valamelyik ezeket érő fest-
ményt vagy szobrot...

Dány révetegen nézett maga kö-
rül s lassan lehaladt a lépcsőkön.
Ott állott egy virágzó jácmin-
bokor, a kis Lulli kedvence virá-
ga. Leszakította, a gomblyukába
tűzte s az uszorás felé fordult:
— Köszönöm, Stieglie, — ezt
viszem emlékül!

Aztán felugrott kocsija bakjára
s indult. Nyomában felhangzott a
községbeliek fuldokló zokogása és
a galagonya-sóvényig folyton hal-
lotta a kis parasztgyerekek csen-
gő énekét:

"Kis kaesa fürdik fekete tóba,
Anyjához készül egy másik
világba..."

Fehér számtanácsos ur esete.

(Folytatás a 6-ik oldalról.)

A hölgyek vállalt vontak.

— Nos hát én azonnal igazol-
lom magamat! — szölt Fehér
számtanácsos ur. — Szíveskedjék
ellenőr ur egy pillanatra kijönni
a folyosóra.

— En nem megyek sehova sel
— kiáltotta az ellenőr. — Az ur
talán ki akar ugrani a vonatból!
Tessék itt igazolnia magát, ha
tudja!

Fehér számtanácsos ur egy pil-
lanatra a hölgyek felé nézett, az-
tán elvörösödve felállt és halkán
így szölt:

— Ha utazom, parókat szoktam
viselni, hogy meg ne hüljek.

— És levette fejéről a parókat. —
Ott állt teljesen kopaszon.

Nagy kacagás lett erre a sza-
kaszban. A hölgyek csak úgy dül-
tek jobbra, balra. Az ellenőr és
a kalauz is nevettek.

— Bocsánatot kérek — szölt
az ellenőr — de én a kötelessé-
gem teljesítem. Méltóztassék
egy parókás fényképet csináltat-
ni.

Átadta az igazolványt és az ira-
tokat.

A hölgyek az ablak felé for-
dulva kacagtak. A fiatal asszony
ka csak úgy fuldoklott a nevetés-
től.

Fehér számtanácsos ur egy hir-
telen mozdulattal összeszedte hol-
miját és valóságos kitérővel
a szakaszból.

Bement az üres fülkébe. Oda-
átról még mindig nagy kacagás
hallatszott.

— Rettenetes! — szölt lehajtvá
fejét. — Holnap már az egész Lu-
gos tudni fog az eseményről. Le-
hetetlenné vagyok téve Lugoson.
Este Lugoson, a szállodában
expresslevelet írt a miniszteri ta-
nácsos rokonának, amelyben két-
ségbeesetten kérte mielőbbi áthe-
lyezését Pozsonyba mert megful
az itteni erős levegőtől.

A paróka ismét bekerült a kis
táskába.

Konyha.

Osztrigák frissen sütve.

Hozzávalók: személyenként 8-10
darab osztriga, szardellavaj, 1 gill
száraz, barna kenyérmorzsza, vaj.

Az osztrigák héját mossuk meg jól
tisztára, aztán vigyázva nyissuk föl,
hogy semmi törmelék ne hulljon belé
a héjából és a leverés vigyázunk,
nehogy elfolyjon; ezeket rakjuk ros-
télyra egymás mellé, öntözük meg
egyenként egy-egy kanálka szardella-
vajjal s szőrjük be a barnakenyér
morzsájával, erre ismét csöppentges-
sünk olvadt vaját s parázson gyorsan
süssük meg alul s felül is izzásig tü-
zesített vaslapattal.

Hagyma puré leveles makarónival.

Hozzávalók: 24 nagy hagyma, 4½
ounce vaj, 1 quart huslé, 1 quart
borjú huslé, 7 ounce zsemlyemorzsza,
1 pint tejfölös szósz, ¾ ounce ma-
karóni, parmezán sajt.

Hámozzuk meg 24 hagymát, aztán
vágjuk karikába, forrázzuk le s 3
órán át áztatjuk hideg vízben. Innen
kiszedve, lecsurgatjuk, egy lábasba
tesszük, ráadunk 4½ ounce vaját és
szépen megpirítjuk. Utána hozzáölt-
jük a kétféle huslét, a zsemlyemor-
zsát, a szószt s egyszer fölforraljuk;
forrás után lassan tovább főzzük,
közben a habot gondosan leszedjük és
szitán áttörjük. Ez alatt a makarónit
leforrázzuk s szárnyas lében megfőz-
zük, aztán apróra (9-16-od inch),
metéljük s a leveses túrba rakva, le-
öntjük a kész puréval. Parmezán
sajtot is adhatunk föl melléje egy kis
tányéron.

... (om partján ki-
... (ed mezt fogal-
... (metmet, mi most

... (vonalom
... (szek
... (shoz vont?
... (ellenkezőről?

... (től, melytől engem
... (szabadulni akarok tö-

... (itt maradok. Talán

... (nyúl a részeket?

... (telle ültette a lanyf,

... (táradtem. Nem nek,

... (most látom csak, hogy

... (még nem foghatom,

... (mít tettem, ik egy-

... (kálta szenvedé-

... (zoni

... (va korai látogatás-

... (van Tibaldnak ke-

... (nyitja szemét s pil-

... (k vége erőmnek.

... (nyek, sietek inné,

... (ondola a gyönyörű

... (ék erőt látata.

... (többent a karjaitól

... (nagybátyám, hosszú

... (heznek reám. Le

... (mihelyt sikerül, az

... (válnunk, bár szíve

... (Adrienne sirva

... (Édes szavakat sütt

... (ményt és türelmet

... (Sietni kellett, mer

... (hogy ha késik: ma

... (len veszélyt rejtet

... (— Ne felejtse

... (kézszorítás közben

... (kezde unokaöcsé-

— Hahab! nevetett a filozófus. Kötélzettség, miközben
 ezt a szót mellesleg: „fájdalom”. Hol van a kifejezésnek
 gyökere? Honnét, miből ered ez az állítás, a fogalom, mi-
 nek csak addig van értelme, míg ért, kedvet látunk hozzá
 önmagunkban? Ki kényeskedhet arra, mit megtartani nem
 akar, mi rád nézve teher, mire a büntető törvény nem
 kényeskedik?
 — És a becsület!
 — Alkudjunk meg vele. Szemet hűny ő, miből azuk-
 még van vakargra. Nem léz az első, ki vétek elkövetése né-
 kül kezet nyújtott neki, hogy kényeskedjék.
 — Káros fogalom ez, nagybátyám, így tanra oktatá Ad-
 riennet is! — kérde megdöbbenve Tibáld.
 — O semmi tanra nem oktatott. Felölt, mint a virág-
 illatok, virul, el, sükérezik a napfény melegeben, s ha el-
 jön a der, a csapadék, a hideg: megdermed, meghal, mert
 nincs fogalma a hirtől, reményről, kitartásról, vallásos tu-
 rosmáról! — Nem találta ezt magában, mi fontosság-
 nem élte túl, ha más követelmények be élében, mint amibek
 szokott.
 — Kérte őt így kényeskedés vesztésnek?
 — Hát a másik nem az? Megismerem az életet anyai,
 mint kényeskedés szülésétől. A tapasztalat megöli
 a hitet, a tudat semmivé teszi a reményt.
 — Illy beszéd után Tibáld megrémlett attól, ami következ-
 hetik, ha tovább marad. Kérte elutasításra a napot, meg-
 mondá Adriennek, hogy ott tartózkodási ideje lejárt, az-
 után gyorsan bepakolt a kézen volt az indultára, csak a na-
 pot nem tudta még bizonyosan, melyen elhagyja a Como
 partját, hol oly gyönyörű napokat töltött, hol Adrienne
 net megrémlett.
 A következő napon sűrű, állásos fellegek boríták a
 láthatárt, mint nálnak júliusban, meleg eső előt. Lassan-
 sán lefebbé docsokoztak, kékes sűrűsítésben kelt fel a nap,
 melynek csöppjein keresztül csillag a napfény.
 Adrienne megrémlett Tibáld hátrahagyását az elutasításra
 kére, este sirt, egész éjjel nem aludt; lassan remegésben föl-
 jött a váratlanul előtűnt természet.

zienne állításáról őt, ki úgy is kétségbeesett harcot vívott
 önmagával! A régi, rendes, ismeretes harcot, az ész és szív
 soha meg nem szűnő csatáját! Néha kétségbeesés szállta meg,
 föllázadt önmaga ellen. Szidta a multat, mi őt ez örvénybe
 sodorta, honnét nem remélt menekülést. — Végre is! kiál-
 tta Zsigmondnak, ki csendes nyugalommal szemlélte vergő-
 dését. — Egyszer mindennek meg kell szűnni, minden véges
 e földön, miért legyen az én rabságom végtelen? Lerázom a
 láncokat, vagy meghalok. Egy pisztolydördülés és vége min-
 dennek, szólj, adj tanácsot, mit tegyek. Az első lépést meg-
 tettem akkor, midőn álltalad és kollégáid által betegnek
 mondatván magam, elhagytam Budapestet, közelletét: a töb-
 bi már csak folytatása leend.
 — Ha a pókbátót szelvényünk is kezünkkel, foszlányai
 ujjainkra tapadnak s csak nagy fáradsággal, lassan, apró-
 donként szabadulhatunk meg tőlük. — viszonzá nagybőlezen
 Zsigmond. Légy türellemmel. Ma még nem vagy szabad.
 Menjünk e veszélyes légkörből, az utazás alatt majd tanács-
 kozunk, ki tudja, mi van megírva a jövőben. Ma még korán
 volna határozni.
 Tibáld dühösen hátat fordított neki. Nem böleselkedést
 akart ő hallani. Pozitív tanácsot várt Zsigmondtól, mit az
 nem volt hajlandó adni. Nem akart, vagy nem adott: az ő
 vergődésére nézve egyforma volt a habozás.
 Végre maga is belátta, hogy távoznia kell s megmondta
 ezt nagybátyjának, ki észrevehető megdöbbenéssel hallá ha-
 tározatát.
 — Betegség/ csak kifogás! — mondá bosszusan. So-
 kat mulattál, élvezted, elfecsérelted ifju erődet, ez az egész.
 Itt éppen úgy helyre jössz, mint Cannesban vagy bárhol má-
 sutt. Engem nem csalsz meg, mint orvosaidat, vagy Berta-
 laut. Körülbelül etaláltam az okot, mi előzött hazulról. —
 Húzd meg magad e kies völgyben, ez éltető viz partján. Ne-
 künk nagy örömet okozol.....
 — Gazintén beszélék — mondá mindenről megfelleked-
 ve nagy izgatottságában Tibáld. Távozzom, mert Adrienne
 társasága veszélyes szívemre a nekem, fájdalom — de köte-
 lességem vanak!

— Kiszírd meg.
 — Jó: talán megmagyarázhatom, talán fölfogod, amit
 mondani fogok. Éveken át szerettem egy asszonyt, ki min-
 denem volt, s ki engem viszont szeretett. És szeret ma is,
 midőn én már meghaltam iránta. Ezért jöttem el közelébe,
 ezert kell mennem még messzebb, hol azt hiszi, gyógyulást
 keresek. Honnét majd azt írom neki, nagyon beteg vagyok
 s végre, hogy elmegyek Afrikába, s föld legfortyabb éghaj-
 lata alá, hol még gyógyulást remélek, azán elhunva szemem
 elől, elbujdosom, hol meg nem találhat, s többé soha sem lá-
 rek hazámba vissza.
 — Nem értem ezt, amit beszélsz. Miért nem láthatnál
 vele egy helyen, egy városban anélkül, hogy szeresd? Miért
 ne mondhatnád neki, hogy sáved kihűlt iránta?
 — Éppen ez az, mit neked meg nem magyarázhatok, ki
 nem érted az élet titkát, a világi fogalmakat. Nyugodjál
 meg abban, amit mondok. Higgy nekem. Szívelem téd lett
 ama perntől, melyben láttalak. Eszuszom, hogy visszajövök
 érted. Várj velem. Szívelem visszaszoh!
 Adrienne nem érte őt, de ösztönösen megérezte, hogy ez a
 Atóleve tartották egymást, anélkül, hogy megcsókolták vol-
 na. Így lelkületek néma, boldogan: örülve, hogy megtalál-
 tak egymás szívét, hogy érzésben egyes lehettek, bár meg-
 itávozták őket valami: Tibádot a res nehezű s bár megunt
 lének, Adrienne a helyzet tájközvetlansága, ismeretlen vol-
 ta, az ösztönöszerű tartózkodás.
 De mégis felesleges pillanat volt ez életükben. Adrienne
 isteni szépsége megrémlett Tibáldot. Karjai nyaka liliom-
 tes lehelté arcát érinté, ki magába szívta őt, koblere izze,
 öröme, büszkesége volt egy percig. Telesen elfelejté a sötét
 árnyat, ami még ketőjük között lebegett.
 Tibáld gyorsan eleresztette őt, felugrott oldalra mellől. Zsig-
 mond látta a narancsra allice végen közelébe, ki sietve
 jött s váratlanul előtűnt természet.
 — Bucsuzunk! mondá Komor, elégedetlenségét kifejező

hangon, megrovással pillantva Tibáldra. Fustin nagybátyánk
 is azonnal itt lesz. Egy óra múlva mennünk kell, a déli
 vonattal.
 — Miért viszed el őt tőlem? kérde fájdalmas szemre-
 hányással Adrienne. Mit keressen tőlem távol Tibáld? Eng-
 gem szeret ő, szívét nekem adta.
 — Majd visszatérünk, most lehetetlen maradnunk. Okát
 távozásunknak majd megtudod, légy addig nyugodt, vi-
 szonzá Zsigmond, nemével a türelmetlenségnek, bosszusan
 pillantva bátyjára, kinek könnyelműsége, lelkiismeretlensége
 megfoghatatlan volt neki. E perben az öreg Fustin érke-
 zett hozzájuk.
 — Ne eressze el Tibádot, atyám! kiáltott hozzájuk fut-
 va Adrienne, vagy menjünk mi is velük! Mi köt ide, ha ő
 távozik, mindegy nekünk a Como partján lenni, vagy Can-
 nesban, hová Zsigmond őt erővel viszi.
 Tibáld fájó szívvel hallá a vergődésben kiejtett kö-
 nyörgést, de érezte, hogy közbe kell lépnie s valamire el-
 határozni magát.
 — Mindnyájan szánakozva, feszülten tekintének reá.
 — Nagybátyám; kezdé, szép, komoly szemét érzéssel
 függesztve Adriennere az ügyvéd s megragadta kezét; én
 leányát teljes szívemből szeretem. Rövid ideje, hogy ismer-
 jük egymást, de kölcsönös érzésben olvadtak föl szíveink, s
 ha nincs önnek ellenem kifogása, Adrienne kezét kérem;
 nem élnetek nélküle s ő ugyanezt mondá nekem.
 E gyors elhatározással s csapongó lelkesedéssel kiejtett
 szavak az atya és leány ajkaira nagy elragadtatással kiej-
 tett felkiáltást idéztek, de annál kinosabb hangot Zsigmond
 szájából, ki rosszaló tekintettel szögezé szeméit Tibáldra.
 — Ez már helyes beszéd, viszonzá örvendezve Faustin;
 de akkor miért bucsuzol, miért távozol innét?
 — Mennem kell; mondá gyorsan felriadva szerelmi má-
 morából Tibáld; most nem maradhatok, de néhány hét mul-
 va visszatérve, az egész telet e bájós helyen, édes boldog-
 ságban töltöm.
 — Okát nem mondhatod meg távozásodnak?
 — Ma nem! Sőt talán soha. Kötve vagyok, mint tudja

És mindnyájan
 kövér Kalarábé b
 mondták, hogy a
 az atyját, az öreg
 A közönségesebb
 megvetettebb meze
 nyoztak erről a
 ségről.
 A Krumpli-virág
 tejjel ott voltak a
 lakozású Pásztort
 lent a korlátnál.
 kot a külvilágtól
 Előlépett most a
 lucernavirág kisér
 A lóhere mama
 fiát ajánlotta föl
 aki igen örült alac
 nek.
 Azt mondta ug
 ama, hogy a még
 ja szerencsét hoz.
 A hősögek er
 Am a mindig di
 got nem látták s
 róla, hogy mindig
 gokon töri a fejét
 berek is haragsza
 A nagy ünnepe
 szerre csak éles f
 belé.
 A kocsis, aki a
 ta volt, míg az u
 rálynő férjének
 hallgatta, ijedten
 kis barátnőnkét,
 szemekkel mozdul
 buza között.
 A fűtlyre egy
 dult ismét a tábo
 A piros esáková
 örök csoportba
 királynéval és k
 az idegent megne
 ni és megtudni tő
 dékkel van irány
 A testőrök kö
 leányt, aki most
 föl, a buzavirág
 kezével gyönyör
 hereg esengő
 tőle:
 — Nos, kis b
 jutsz te erre a
 Az udvari nép
 — Milyen szép
 hogy olyan rossz
 A hereg ideg
 dott szavait a k
 tette ám.
 Gondolkozva h
 ba, valami fures
 ban a tarka here
 Végre a szép
 nő lépett előbb
 — Beszélj bá
 nének, jóllehet
 vagy, az ember
 gyatott és kies
 Árvácska szem
 dult a köny:
 — Igaz, bizony
 esiny és nagy
 emberek között.
 És lassan, kiss
 az ő szomorú s
 ténket.
 A heregeek
 bosszankodva d
 jüket:

A buzavirágok királynéja.

(VÉGE.)

És mindnyájan, még a furesa, kövér Kalarábé bárónő is azt mondták, hogy a királyné szereti az atyját, az öreg Buzahereget.

A közönségesebb, szürkébb és megvetettebb mezei urak sem hiányoztak erről a esodaszép ünnepségről.

A Krumpfi-virág család a kutya tejjel ott voltak még a varga foglalkozású Pásztortáska is, megjelent a korlátnál, amely a csarnokot a külvilágtól elválasztotta.

Előlépett most a löhere, akit a Lucernavirág kísért.

A löhere mama egy négylevelű fiát ajánlotta föl a királynénak, aki igen örült alattvalói szeretetének.

Azt mondta ugyanis a löhere mama, hogy a négylevelű fiacskája szerencsét hoz.

A hörcsögök ere tiszt fujtak.

Am a mindig dühöngő mákvirágot nem látták szívesen. Tudták róla, hogy mindig olyan rossz dolgokon töri a fejét, amiért az emberek is haragszanak rá.

A nagy ünnepélyeskedésbe egyszerre csak éles fütyty sívalkodott belé.

A kocsis, aki a paripáit jártatta volt, míg az udvari nép a királynő férjének üdvözlő beszédét hallgatta, ijedten veszi észre a mi kis barátónkat, aki tágranyilt szemekkel mozdulatlanul feküdt a buza között.

A fütytyre egyszerre megmozdult ismét a tábor.

A piros esáköval ékesített testőrök csoportba sorakoztak és a királynéval és királylyal eljöttek az idegent megnézni, megsejmelni és megtudni tőle, hogy mi szándékkal van irányukban.

A testőrök körül fogták a kis leányt, aki most remegve állott föl, a buzavirág királynő föl fogta kezével gyönyörű toalettjét s a herceg csengő hangon kérdezte tőle:

— Nos, kis barátnóm, hogyan jutsz te erre a földre?

Az udvari nép összesugott: — Milyen szép kis apróság, kár, hogy olyan rossz a ruhája.

A herceg idegen nyelven mondott szavait a kis leány nem értette ám.

Gondolkozva hallgatta, de hiába, valami furesa volt a kiejtésében a tarka hercegnek.

Végre a szép Buzavirág királynő lépett előbbre s ő szólalt meg:

— Beszélj bátran, kis barátném, jóllehet nálunk nagyobb vagy, az emberek között te elhagyatott és kicsiny lehetsz.

Árvácska szeméből erre kiesordult a köny:

— Igaz, bizony, ő nagyon kicsiny és nagyon elhagyatott az emberek között.

És lassan, kissé sirva, elmesélte az ő szomorú sorsát, a már történeteket.

A hercegek és hercegnők is bosszankodva dugták össze a fejüket:

— Ilyenek az emberek!

A királynő szomorúan simogatta Árvácska lábait.

— No-no kicsikém, nem kell ám mindjárt kétségbeesni. Itt vagyunk ám mi is, majd segíteni fogunk neked.

— Ezzel ugyan mit tett az elérzékenyült királynő?!

Igazán, alig hinné az ember.

Levetette rögtön gyönyörű kék buzavirág toalettjét és magára véve egy egész pipacsvirágot, a gyönyörű buzavirág-szoknyáskát, derekát odanyújtotta a kis leánynak.

— Vedd ezt, — mondta, — én azt mondom neked, hogy szerencsét hoz rád.

A herceg nem volt ezzel megelégedve, mert amint fölnézett a kis lányra, látta, hogy még mindig nem kész boldogság az, amit ők nyújtottak neki.

— Hm, hm, meg köll kérni a jószágos Nap doktort, hogy küld-

jön le néhány gyógyító sugarat. Hiszen ez a gyermek fásik!...

Árvácska alig tudta megköszönni a királynő kegyét, noha még nem tudta, hogy mit fog csinálni azzal a rend ruhával.

A köszönetés elől azonban elűnt a fényes udvarnép. Elindult a kis szekér, amelyben a királynő és a férje helyet foglaltak, követték őket aztán a hercegek fogatai.

Árvácska örült, hogy látogatói eltávoztak. Amint már nem látta a tarka csapatot, fölkapta szoknyáskáját és nekivágott az utnak, futott be a faluba.

Éhes is volt már nagyon. Tegnap óta nem látott semmi enni-valót.

Mikor beérkezett, látta, hogy mindenütt a vendégekkel vannak elfoglalva, ahol ne szoktak ilyen csekélyesekkel törődni, mikor a vendég jól akar mulatni.

Lekerült a kertekhez. Elment

az ő Rózsika barátnőjéhez, aki tudta, hogy gondolni fog rá. De azt sem találta odahaza, a házban senki sem volt. Busan ült le a hatóság ház kapujába.

Nem volt neki senkije, semmije, s ő éhes volt és fáradt.

Jó darabig türelmesen várakozott, aztán elnyomta az álmot. Éjfél volt, mikor a táneből, mulatságból megjött a Rózsika.

Ijedten látta az ő kis védencét a lépcsőn eldőlvé feküdni, fáradt vállá éppén a lépcső élén hevert. Sietett, bár maga is fáradt volt, gyorsan ágyat vetni a szegénykéknek.

Reggel, mikor Árvácska fölébredt, s érezte maga körül a jótékony ház tisztá csöndjét, első tekintete a Buzavirág királynő ajándékára esett.

Éppen akkor jött jó reggelt kívánni a Rózsika is.

— Rózsika — szól most földrülve a kis leány. — Vedd ezt a virágot, én a Buzavirág királynőjétől kaptam tegnap.

Rózsika persze nem értette a dolgot.

— Igen, Rózsika, vedd csak ezt köszönetem fejében, adom, mert szerencsét hoz és én téged magamnál is jobban szeretlek.

Rózsika kívánságára elmondta a kis üldözött a tegnapi kalandját.

Persze a jegyzőlánka, aki már járt iskolába is, az egészet tagadta.

Azt mondta, hogy elaludt az Árvácska a fűben, kinn a mezőn és ott álmodta az egészet.

De különös mégis, hogy annak a buzavirág toalettnek olyan esinos sleppes formája volt.

Hallgatta ezt a jelenetet a Rózsika édes anyja, akit egészen megindított, hogy az a szerencsétlen leányka a maga egyetlen kincsét adta oda barátnője, illetőleg pártfogója szeretetéért.

Azt mondta, amikor délután föl készült Árvácska, hogy tovább menjen más házaknál kopogtatni, hogy:

— Innen ne menj el kis lányom soba! Akár maradj itt, míg élsz s amig mi élünk! Maradj a mi kis lányunk, aki nekünk segítségünkre lesz majd és játszol a Rózsikával.

Rózsika elsikoltotta magát örömben s azt sem tudta, vajjon az édes anyját, avagy a kis védencét ölelje meg ezért a fordulatért.

Árvácska ott is maradt ebben a kedves házban, amelynek valóságos anyja lett, annyira megszerették a később megbecsülték.

Évek multak, évek teltek, mikor Rózsika férjhez ment s egyedül maradt a családdal. Egyszer csak jött hozzá is egy deli legény, aki buzavirágból font bokrétát adott neki s elvitte aztán a paphoz s nagy ünnepségekkel fejeződött be az Árvácska szerencséje.

Bandi vágya.

BANDI szeretett olvasni. Különösen az utleírások tettettek Bandinak leginkább. Ha volt egy kis ideje mintán a lelkjét elvégezte, minden idejét olvasással töltte; okos szemei csillogtak a gyönyörűségtől ha olvasott és néha betéve a könyvet, elgondolkozott, hogy is juthatna ő el azokba az országokba. Mikor beköszöntött a várva-várt vakáció, Bandit szülei elvitték egy rokonukhoz, aki fent lakott a hegyek között. Ott volt aztán csak szép világ! Tarisznyát a nyakába, hegyesvégű bottal a kezében felmászni a meredekre hóvirágot szedni. Csak hogy Bandi meszebb is akart menni. Egy napon korábban kelt fel, még alig hajnalodott, egy kevés elemóziát tett a tarisznyába és a szeges bottal nekivágott a hegy világnak. Már jó magasan hegyesücsöt ért el és ott körül nézett. Csodaszép látvány tárult a szeme elé. És ez csak jobban felbátorította a fiut, miután evett egy kicsit, tovább indult. Esteledett mikor előtte ismeretlen helyre érkezett, de Bandi úgy gondolta, hogy majd csak haza kerül estére és nem fognak tán érte aggódni. De mikor az est leszállt, bár Bandi nem volt nyeliszivü, mégis mintha a szíve szo-

runa el nem magáért, de mert a néneji és a nagybátyjai bizonyára aggódni fognak érte. Amint megy az előtte ismeretlen uton, egyszerre csak világosságot lát. Egy kedves öreg ur lakott a kis kunyhóban, melyben több volt a könyv, mint a butor. Az öreg tanár itt töltötte a nyarat. Csendet, nyugalmat jött ide keresni. Bandival hamar barátságot kötöttek és a fiu boldogan mesélte el legkedvesebb vágyát. Éjfélre járt már az idő, mikor elaludtak. És a fiunak gyönyörű álma volt. Hegyet-völgyet bejártak ismeretlen utakon, országokon keresztül. Bandi teljesülni látta legszebb ábrándjait. Reggelre aztán az öreg tanár hazavitte Bandit, hol megkérte a rokonokat, ne haragudjanak Bandira, ő is ilyen volt gyermek korában. Azóta Bandi szorgalmasan tanult s az öreg tanár

el-el látogatott kis barátjához. És gyerekek, Bandi álma teljesült. Valóra vált. Most már messze jár, hol itt, hol ott hallat magáról és fiatalága dacára esodálják nagy esztét és pompás kutatásait, fényes kitarását. S az öreg tanár büszke maradt a kis tanítványára.

Keményfy Lujza.

A SZABADSÁG ENGRAVING OSZTÁLYA

Fotografiai és rajzok után, a legolcsóbb áron készítünk autokat. Rendeléseket a szerkesztőség címén kérünk.

A törékeny tükör.

— Róza, az a hus, amit ma reggel hozott, csupa csont.
Szakácsné: Mondtam is a mészárosnak, hogy ha a magam számára venném, az istennek se fogadnám el!

— Hogyan? Te ezt az embert barátodnak nevezed? Hisz ennél nagyobb gazember nincs a föld hátán!...

— Miből!... Ez nem jelent semmit! Ha azt mondom: barátom, ez csak annyi, mintha azt mondom: becsületszavamra!

Choppley: A tehetségemet az anyámtól örököltem.

Alger: Hagyja el, kérem! Nem hallgathatom, hogy oly tiszteltlenül beszél az anyjáról!

— Megint eltört a szakácsné egy esomó edényt?
— Oh, ma csak egy tányért tört el.

— Hála Istennek!
— Igen ám, de ez volt az utolsó.

— Völegény korodban azt ígérted, hogy legnagyobb boldogságod lesz, ha a legeseke-lyebb kívánságomat teljesítheted!

— Igaz. De mikor csupa nagy kívánságod van!...

Primadonna: Zsuzsa, nézd meg az ujságban, beteg vagyok-e még!

— Miért adja Mr. Kovács azt a díszbédet. Talán lakodalmi évforduló, vagy...

Dehogy. Jubileum. A szakácsnője az ötvenedik ebédjét főzi.

— No, ez a meséskönyv nem valami tiszta, mért van így összeszakadozva?

— Tudod, édesem, minden vasárnap kiadom a szakácsnének olvasni.

— De hiszen rémesen unatkozhatik szegény, hogy mindig ugyanazt a könyvet kapja.

— Oh, dehogy kérek, a könyv ugyan ugyanaz, de a szakácsnő nem.

— Mondd meg Pista öszintén, nem segített az apád e számtani föladatok megcsinálásában!

— Uem, tanár ur!
— De az igazat akarom tudni! Semmit se segített?

— Nem, tanár ur!
mert ő csinálta az egészet!

— Mondd meg nekem fiacskám, hogy adták el Józsefet az ő testvérei?

— Ólesón!

— Micsoda, Adél, magának két kedvese van?

— Oh, dehogy! Hiszen a másik a völegényem!

A Miska kimaradt egy nap az iskolából. Másnap eképpen mentegődznék:

— Némémnek volt a lakodalmam, hát nekem kellett otthon maradnom a bébijét ringatni.

Mikor tegnap este kilenc óra-kor a korezmából háza mentem, nagyon meghültem.

— De kérem, hogy is lehet már kilenc órákor háza menni?

Most, hogy így kiöltözködtem, szeretném magamat látni valami tükörben.

Ni-ni... Ennél jobb tükört igazán nem találhattam volna.

— ???

— !!!

— A feleségem iszonyatos. Két porosz baka megszóit Schase tudja, mit akar. Egy egy jóképu fehéröselédet, mond van:

— Können Sie deutsch? Mire az örömmel csapja össze a kezét:

— Jé, hát maguk is Deutschhoz jönnek? No, akkor mehetünk együtt, én vagyok a szakácsnéja.

— Mi baj leányom?
— Az uram, az... uram... azt mondta, hogy menjek a pokolba!
— Oh és aztán?
— Aztán idejöttem...

A pap a világ jelen romlottságáról prédikált.

— Nekem beszélhetsz — dűnnyögi magában az uzorás.
— Bizony jobb világ van most. Azelőtt 10 percentet is nehezen kaptam; most már 20-at is szívesen fizetnek!

A mama (hangja a mallécszobából): Gyerekek, nem vagytok, remélem, az éléstárban!

A gyerekek: Oh nem, mamuska. Az éléstár van mi bennünk!

Férj: Már megint egy egész óráig voltál a szomszédságban tracsosolni.

Feleség: Ugyan ne légy oly izgatott. Csak azt mondtam neki, hogy az orvos eltiltotta nekem a sok beszédet.

Idegen (a szállodában): Aztán vannak itt bolhák?

Szobapincér: Sajnálom, avval nem szolgálhatok, de poloskák vannak bőven.

— Önnek öt leánya van, mint hallom. Eladók?

— A legfiatalabb még nem, a többiek már, még. már nem és már megint kaphatók.

Földügynök (olvass egy földrajzban: a föld két harmadrésze vízzel van borítva és egyharmadrésze szárazföld): Istenem, milyen poescéklás!

— Mit gondolsz az areképem felől?

— Jónak jó, de miért tartod a kezedet a zsebedben?

— Hát hol tartsam, másnak a zsebeiben!?

— Szeretsz, Mariska?

— Igen.

— Hát akkor házasodjunk.

— Még nem lehet; előbb holnapra a leckét kell elkészíteni.

Ügynök: Szeretném önt bebiztosítani...

Mr.: Én meg biztosítom önt, ha nem hagy békét, mindjárt kilöketem.

A bánatos özvegy iratta férje sírfájára:

— Nyugodjál békében, — a mig ismét találkozzunk!

— Irma izlésesen volt öltözve?

— Nem. csak divatosan!

A kövér: Látja ezt a négy sírkövet? Ezek sokat mondanak.

A sovány: Miért?

A kövér: Az első az van felírva: "Itt nyugszik Porongy Mária, Porongy Mátyás felesége"; a második: "Itt nyugszik Porongy Julianna, Porongy Mátyás második felesége; a harmadikra az van bevéve: itt nyugszik Porongy Zsuzsanna, Porongy Zsuzsanna, Porongy Mátyás harmadik felesége. És a negyedik: "Itt nyugszik Porongy Mátyás, most élvezi az örök békét!"